

១. វានិទ្ទេស

បិដកលេខ ៥៨ , ទំព័រ ២៥

យសេស្សតេ ចតុរោ ធម្មា វានិទ្ទេស យថា តវ
សម្មំ ធម្មោ ធិតិ ចាគោ ឱដ្ឋំ សោ អតិច្ឆតីតិ។

(ក្រពើពោលថា) បពិត្រ វានិទ្ទេស បុគ្គលណា
មានធម៌ ៤ ប្រការដូចអ្នក គឺសេចក្តីទៀងទាត់ ១ ធម៌
គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិចារណា ១ ព្យាយាមមិនដាច់ ១
ការបរិច្ចាគ ១ បុគ្គលនោះ រមែងកន្លងបង់នូវសត្រូវ
បាន ។

អប្បកថា វានិទ្ទេស

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់
នៅព្រះជេតពនមហាវិហារ ទ្រង់ប្រារព្ធភិក្ខុទេវទត្ត ដែល
មានការខ្វល់ខ្វាយ រកឧបាយវិធីសព្វគ្រប់ ដើម្បីធ្វើ
ឃាតព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ព្រះធម៌ទេសនានេះ
យសេស្សតេ ចតុរោ ធម្មា ដូច្នោះជាដើម ។

ក្នុងសម័យនោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់បានស្តាប់ដំណឹង
ថា ភិក្ខុទេវទត្តកំពុងប្រឹងប្រែងក្នុងការធ្វើឃាតព្រះអង្គ
ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា « ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមែនទើបតែ
ក្នុងពេលនេះទេ ដែលទេវទត្តខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីសម្លាប់
តថាគតនោះ ក្នុងកាលមុនក៏ខិតខំដូចគ្នាដែរ ប៉ុន្តែមិនអាច
ធ្វើសូម្បីតែសេចក្តីកំសត់ឱ្យដល់តថាគតបានឡើយ » ។ រួច
ហើយព្រះអង្គក៏នាំយករឿងក្នុងអតីតមកសាធាក (សម្តែង
ប្រាប់) ដូចតទៅនេះ ។

ក្នុងអតីតកាល គ្រាដែលព្រះបាទព្រហ្មទត្តសោយ-
រាជសម្បត្តិក្នុងក្រុងពារាណសី ព្រះពោធិសត្វសោយព្រះ-
ជាតិជាពានរ ។ កាលដែលមានវ័យចម្រើនហើយ ក៏មាន
រាងកាយធំប៉ុនកូនសេះ សម្បូណ៍ទៅដោយកម្លាំង ត្រាច់
ទៅតាមមាត់ទន្លេតែងកង ។ នៅកណ្តាលទន្លេឯណោះ
មានកោះមួយ ដែលសម្បូណ៍ទៅដោយដើមឈើមានផ្លែ
ផ្សេងៗ មានស្វាយនិងខ្នុរជាដើម ។ ព្រះពោធិសត្វមាន
កម្លាំងដូចដំរីសារ លោកអំពីក្រើយខាងនេះហើយ ទៅ
ឈប់នៅនឹងថ្ម ១ ដុំធំ ដែលលេចចេញពីទឹក នៅត្រង់រវាង
ក្រើយហើយនឹងកោះ រួចហើយលោតពីផែនថ្មនោះ ទៅ
ដល់កោះ បរិភោគផ្លែឈើលើកោះនោះ យ៉ាងសប្បាយ ។
ដល់ពេលល្ងាច ក៏លោតត្រឡប់មកកាន់លំនៅរបស់ខ្លួនវិញ
ដោយឧបាយនោះឯង ។ ដល់ពេលស្អែកឡើង ក៏ទៅ
ដូច្នោះទៀត ស្នាក់នៅទីនោះ ដោយនិយាម (ទំនៀម-
ទម្លាប់) នេះឯង ។

ក្នុងគ្រាកាលនោះ មានក្រពើឈ្មោះ ១ ព្រមដោយ

ក្រពើមួយទៀតជាប្រពន្ធរបស់ក្រពើឈ្មោះនោះ ដែល
អាស្រ័យនៅនឹងដងទន្លេនោះឯង។ ក្រពើជាប្រពន្ធ ឃើញ
ព្រះពោធិសត្វលោតទៅ លោតមក ក៏កើតការចាញ់គភ៌
ត្រូវការបរិភោគសាច់បេះដូងរបស់ព្រះពោធិសត្វ ទើប
និយាយនឹងក្រពើជាប្តី :

មេ : សូមជម្រាបលោកប្តី នាងខ្ញុំកើតការចាញ់
គភ៌ ត្រូវការបរិភោគសាច់បេះដូងរបស់វានិរន្តនេះ ។

ឈ្មោះ : បាន ប្រពន្ធសម្លាញ់ នាងប្រាកដជា
បាន ថ្ងៃនេះ បងនឹងចាំចាប់វា នៅពេលល្ងាច ដែលវា
ត្រឡប់មកអំពីកោះវិញ ។

ដល់ពេលសមរម្យហើយ ក្រពើជាប្តីក៏បានទៅដេក
ចាំលើផែនថ្ម ។

ព្រះពោធិសត្វ ទៅនៅនឹងកោះអស់ ១ ថ្ងៃវាស់-
ល្ងាច ដល់ពេលត្រូវត្រឡប់មកវិញ ក៏ឈប់នៅនឹងជាយ
កោះ សម្លឹងមើលផែនថ្ម ហើយបានគិតថា ឥឡូវនេះ ផែន
ថ្មមានកម្ពស់ជាងមុន តើព្រោះហេតុអ្វីហ្ន៎ ។

ព្រះពោធិសត្វ បានកំណត់កម្ពស់ទឹក និងកម្ពស់ថ្ម បានយ៉ាងល្អត្រឹមត្រូវ ព្រោះហេតុនោះ ទើបមានសេចក្តី ត្រិះរិះថា ថ្ងៃនេះ ទឹកមិនស្រកចុះ ហើយក៏មិនមានឡើង ដែរ កាលបើដូច្នោះ ម៉េចបានជាថ្មខ្ពស់ឡើង ក្រែងក្រពើវា ដេកចាំចាប់យើងលើផែនថ្មនោះទេដឹង ។

ព្រះពោធិសត្វ គិតថា យើងនឹងបញ្ជាក់មើលឱ្យដឹង ច្បាស់សិន រួចហើយបានស្រែកហៅទៅរកដុំថ្មថា « អើយ ផែនថ្មដ៏ចម្រើន » ។ មិនមានពាក្យឆ្លើយតបឡើយ ក៏បាន ស្រែកហៅថ្មដល់ទៅ ៣ ដង ។ តើឱ្យថ្មឆ្លើយតបយ៉ាង ដូចម្តេចទៅ ។ វានិរន្តពោធិសត្វ នៅតែនិយាយទៅរកថ្ម ទៀតថា « ផែនថ្មដ៏ចម្រើន ថ្ងៃនេះយ៉ាងម៉េចហ្នឹង បានជា មិនឆ្លើយតបនឹងខ្ញុំ » ។

ក្រពើបានស្តាប់ហើយគិតថា ក្នុងថ្ងៃមុនៗ ផែនថ្ម នេះ ពិតជាឆ្លើយតបនឹងវានិរន្តមែនហើយ ឥឡូវនេះ យើងនឹងឆ្លើយទៅរកគេ :

ក្រពើ : មានការអ្វី វានិរន្តដ៏ចម្រើន ?

វានិរន្ត : អ្នកឯងជាអ្នកណា ?

ក្រពើ : យើងជាក្រពើ ។

វានិរន្ត : អ្នកឯងមកដេកទីនេះ ដើម្បីត្រូវការអ្វី?

ក្រពើ : ដើម្បីត្រូវការសាច់បេះដូងរបស់អ្នក ។

ព្រះពោធិសត្វគិតថា យើងមិនមានផ្លូវដទៃទៅ ឡើយ ដូច្នោះ ពេលនេះយើងត្រូវប្រើឧបាយជាមួយនឹង ក្រពើនេះ ។ គ្រាដែលគិតរួចហើយ ទើបនិយាយទៅកាន់ ក្រពើថា « នែ ក្រពើសម្លាញ់ យើងនឹងលះបង់រាងកាយ ឱ្យដល់អ្នក ចូរអ្នកហាមាត់រង់ចាំទទួលយើងចុះ » ។ ជា ធម្មតានៃសត្វក្រពើ នៅពេលហាមាត់ ភ្នែកទាំង ២ របស់ វាវែងបិទ ដោយក្រពើនោះ មិនបានកំណត់ហេតុនេះ ក៏ ហាមាត់រង់ចាំ ។ ព្រះពោធិសត្វដឹងនូវសភាពនោះហើយ ក៏លោតអំពីកោះមកជាន់លើក្បាលក្រពើ ហើយលោតពី ក្បាលក្រពើមករកត្រើយ លឿនដូចផ្លេកបន្ទោរ ។

ក្រពើឃើញហេតុអស្ចារ្យនោះ ក៏គិតថា វានិរន្ត នេះ ធ្វើការគួរឱ្យអស្ចារ្យណាស់ ។ ភ្លាមនោះក្រពើបាន

ពោលថា « វានិទ្ទ ដ៏ចម្រើន ក្នុងលោកនេះ បុគ្គល ប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងគ្របសង្កត់នូវសត្រូវបាន ធម៌ទាំងនោះ បានកើតមានដល់អ្នកគ្រប់យ៉ាង » ។ រួច ហើយ ក្រពើបានពោលនូវគាថានេះ ដោយសេចក្តីថា :

- « បពិត្រ វានិទ្ទ បុគ្គលណា មានធម៌ ៤ ប្រការ ដូចអ្នក គឺសេចក្តីទៀងទាត់ ១ , ធម៌គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿង ពិចារណា ១ , ព្យាយាមមិនដាច់ ១ , ការបរិច្ចាគ ១ , បុគ្គលនោះ រមែងកន្លងបង់នូវសត្រូវបាន » ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **យស្ស** បានដល់បុគ្គល ណាមួយ ។

បទថា **ឯតេ** ដោយសេចក្តីថា រមែងប្រាកដដោយ ប្រចក្សក្នុងធម៌ ដែលយើងនឹងពោលក្នុងពេលនេះ ។

បទថា **ចតុរោ ធម្មា** បានដល់គុណធម៌ ៤ ប្រការ។

បទថា **សង្ខំ** បានដល់វិចិត្រច្នះ គឺដែលអ្នកប្រាប់ថា នឹងមកកាន់សំណាក់របស់យើង អ្នកក៏មិនបានពោលកុហក អ្នកមកពិតៗ នេះជាវិចិត្រច្នះរបស់អ្នក ។

បទថា **ធម្មោ** បានដល់វិចារណបញ្ញា ពោលគឺ ការ ចេះពិចារណាថា កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះហើយ នឹងត្រូវបាន ផលយ៉ាងនេះ ចំណុចនេះ ជាវិចារណបញ្ញារបស់អ្នក ។

សេចក្តីព្យាយាមមិនដាក់ធុរៈ ប្រឹងប្រែងមិនដាច់ លោកហៅថា **ធិតិ** សូម្បីគុណធម៌នេះ ក៏មានដល់អ្នក ។

បទថា **ចរោ** បានដល់ ការលះបង់ខ្លួន គឺការ ដែលអ្នកលះជីវិត មកដល់សំណាក់យើង តែយើងមិនអាច ចាប់អ្នកបាន នេះជាទោសរបស់យើងតែម្ខាង ។

បទថា **និដ្ឋិ** បានដល់បច្ចាមិត្ត ។

បទថា **សោ អតិវត្តតិ** ដោយសេចក្តីថា ធម៌ ៤ យ៉ាង ដូចពណ៌នាមកនេះ មានដល់បុគ្គលណា ដូចជាមាន ដល់អ្នក បុគ្គលនោះ រមែងឈានកន្លង គឺគ្របសង្កត់បាន នូវបច្ចាមិត្តរបស់ខ្លួន ដូចជាអ្នកដែលបានកន្លងផុតយើង ទៅ នៅក្នុងថ្ងៃនេះឯង ។

ក្រពើសរសើរព្រះពោធិសត្វយ៉ាងនេះហើយ ក៏ទៅ កាន់លំនៅរបស់ខ្លួន ។

ព្រះបរមសាស្តា បានត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តមិនមែនទើបតែប្រឹងប្រែងដើម្បីសម្លាប់យើង ក្នុង កាលឥឡូវនេះប៉ុណ្ណោះទេ សូម្បីក្នុងកាលមុន ក៏ខំប្រឹង- ប្រែងដូចគ្នាដែរ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់បាននាំព្រះធម៌ទេសនា នេះមកហើយ ព្រះអង្គត្រាស់បន្តអនុសន្និ ប្រជុំជាតកថា ក្រពើក្នុងកាលនោះ បានមកជាភិក្ខុទេវទត្តក្នុងកាលនេះ ក្រពើជាប្រពន្ធ បានមកជានាងចិញ្ចា ចំណែកវានិទ្ទ បានមកជា **តថាគត** យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ វានិទ្ទជាតក

២- តយោធម្មជាតក

បិដកលេខ ៥៨ , ទំព័រ ២៥

**យសេស្រតេ ច តយោ ធម្មា វានិទ្ទ យថា តវ
នភិយំ សុភិយំ បញ្ញា និដ្ឋំ សោ អតិចគ្គតីតិ ។**

(អារក្សទឹកពោលថា) បពិត្រ វានិទ្ទ បុគ្គល ណា មានធម៌ ៣ ប្រការដូចអ្នក គឺសេចក្តីសង្វាត ១ សេចក្តីភ្លៀវភ្លា ១ បញ្ញា ១ បុគ្គលនោះ រមែងកន្លង បង់នូវសត្រូវបាន ។

អប្បកថា តយោធម្មជាតក

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅ
ព្រះវេទ្យន៍មហាវិហារ ទ្រង់ប្រារព្ធការដែលភិក្ខុទេវទត្ត
ខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើឃាតព្រះអង្គនោះឯង ទ្រង់ត្រាស់ព្រះ-
ធម៌ទេសនានេះ មានពាក្យជាអាទិ៍ថា **យសេន្ទេត ច**
តយោ ធម្មា ។

ក្នុងអតីតកាល គ្រាដែលព្រះបាទព្រហ្មទត្ត សោយ-
រាជសម្បត្តិនៅក្រុងពារាណសី ភិក្ខុទេវទត្ត កើតក្នុងកំ-
ណើតពានរ គ្រប់គ្រងហ្វូងស្វាក្នុងដែនដីនៃព្រៃហិមពាន្ត ។
កាលកូនពានរដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួនចម្រើនធំហើយ ពានរ
ជាឪពុក ចិត្តអាក្រក់ បានខាំប្រដាប់បន្តពូជនៃកូនពានរ
ទាំងនោះឱ្យដាច់អស់ ព្រោះខ្លាចថា ពានរទាំងនេះនឹង
ដណ្តើមគ្រប់គ្រងហ្វូង ។

ក្នុងគ្រានោះ ព្រះពោធិសត្វក៏អាស្រ័យនឹងពានរចិត្ត

អាក្រក់នោះដែរ ហើយបដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃនាងពានរមួយ
ដែលមានចិត្តល្អ ។ កាលដែលនាងពានរដឹងថាខ្លួនមានគភ៌
ដើម្បីនឹងថ្កុមគភ៌របស់ខ្លួន ក៏បានទៅកាន់ជើងភ្នំដទៃ រហូត
ដល់មានគភ៌ចាស់គ្រប់កំណត់ ក៏ប្រសូតព្រះពោធិសត្វ ។
ព្រះពោធិសត្វចម្រើនវ័យ ធំដឹងក្តីឡើង ជាសត្វដែល
សម្បូណ៌ទៅដោយកម្លាំង ថ្ងៃមួយក៏បានសួរម្តាយ :

កូន : ម៉ែ អ្នកណាជាឪពុករបស់កូន ?

ម៉ែ : កូនសម្លាញ់ ឪពុករបស់កូនគ្រប់គ្រងហ្វូង
នៅភ្នំឯណោះ ។

កូន : សូមម៉ែនាំកូនទៅរកឪពុកផង ណាម៉ែ ។

ម៉ែ : កូនអើយ កូនមិនអាចចូលទៅជិតឪពុក
របស់កូនបានទេ ព្រោះឪពុករបស់កូន តែងតែខាំប្រដាប់
បន្តពូជនៃកូនពានរដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួនដាច់អស់ ដោយ
ខ្លាចថា មានការដណ្តើមគ្រប់គ្រងហ្វូង ។

កូន : សូមម៉ែនាំកូនទៅចុះ កូននឹងបានដឹង ។

នាងពានរ ក៏បាននាំព្រះពោធិសត្វមកកាន់សំណាក់

ពានរជាឪពុក ។

ពានរនោះឃើញកូនរបស់ខ្លួនហើយ ក៏គិតថា កាល ដែលកូននេះធំពេញវ័យឡើង នឹងមិនព្រមឱ្យយើងគ្រប់- គ្រងហ្នឹងឡើយ ។ ដូច្នេះយើងត្រូវសម្លាប់វា ក្នុងគ្រានេះ តែម្តង គឺយើងនឹងធ្វើដូចជា ស្រឡាញ់វាណាស់ យើងចាប់ ឱបវា រួចហើយយើងចាប់ឱបវាឱ្យណែន ច្របាច់ឱ្យស្លាប់ ឱ្យខាងតែបាន។ ពានរចិត្តយោរយៅ បានពោលទៅកូនថា « មកនេះកូនសម្លាប់ កូនទៅណាអស់កាលដ៏យូរនេះ » ។ ដូច្នេះហើយ ក៏ចាប់ព្រះពោធិសត្វឱបរឹត បន្តិចមក ក៏រឹត ឱ្យណែន ។ ព្រះពោធិសត្វ មានកម្លាំងដូចដំរីសារ ដឹង ខ្លួនថា មិនស្រួល ទើបឱបរឹតតបរិញ្ញរហូតដល់ចាក់ឆ្អឹង ពានរជាឪពុក ។

លំដាប់នោះ ពានរជាឪពុក កើតគំនិតថា អានេះធំ ឡើងវានឹងសម្លាប់យើង ។ ដូច្នេះយើងត្រូវរកឧបាយកល ប្រញាប់សម្លាប់វាមុន។ រួចហើយក៏គិតឃើញថា មិនឆ្ងាយ ពីនេះ មានស្រះធំមួយដែលមានអារក្សទឹក យើងនឹងឱ្យ

អារក្សទឹកស៊ីវានៅនឹងស្រះនោះ ។ ពានរជាឪពុកបាន ពោលទៅព្រះពោធិសត្វ :

ឪពុក : កូនអើយ ឪពុកចាស់ហើយ ឪពុកចង់ ប្រគល់ហ្នឹងពានរទាំងអស់ឱ្យកូនគ្រប់គ្រង ។ ថ្ងៃនេះយើង នឹងតាំងកូនឱ្យធ្វើជាប្រមុខដឹកនាំ នៅត្រង់នោះមានស្រះ មួយ ក្នុងស្រះនោះ មានជលជាតច្រើនមុខ កូនទៅចុះ ទៅយកផ្កាកុមុទ ២ ផ្កា ផ្កាឧប្បល ៣ ផ្កា និងផ្កាបទុម ៥ ផ្កា ដែលកំពុងរីក អំពីស្រះនោះមក។

កូន : ល្អណាស់ លោកឪពុក កូននឹងទៅភ្លាម ។

ព្រះពោធិសត្វទៅហើយ ប៉ុន្តែមិនប្រញាប់ប្រញាល់ ចុះទៅក្នុងស្រះឡើយ នៅត្រួតមើលស្នាមជើងជុំវិញមាត់ ស្រះនោះ ។ កាលដែលត្រួតមើល ក៏បានឃើញតែស្នាម ចុះប៉ុណ្ណោះ មិនឃើញស្នាមឡើងមកវិញទេ ។ ក៏ដឹងថា ស្រះនេះប្រាកដជាមានអារក្សទឹក ។ ឪពុកយើង មិនអាច សម្លាប់យើងបានដោយខ្លួនឯង ក៏មានបំណងឱ្យអារក្សទឹក ស៊ីយើង ។ ដូច្នេះ យើងនឹងមិនចុះក្នុងស្រះទឹកនេះឡើយ

ហើយត្រូវយកផ្កាទាំងនេះឱ្យបាន ។

ព្រះពោធិសត្វ ដើរទៅកាន់ទីដែលមិនមានទឹក កាច់ បានផ្កា ២ ហើយលោតទៅត្រើយម្ខាង និងលោតត្រឡប់ មកវិញ ស្រវាបានផ្កា ២ ទៀត ។ ដោយឧបាយនេះឯង ព្រះពោធិសត្វបានផ្កាទាំងកង ដោយមិនចាប់ចុះទៅក្នុងទឹក ដែលជាទីបិតនៅក្នុងអាជ្ញារបស់អារក្សទឹកនោះឡើយ ។

គ្រានោះ អារក្សទឹក មានសេចក្តីត្រិះរិះថា អច្ឆរិយ- បុរសនេះ មានបញ្ញាណាស់ យើងមិនធ្លាប់ឃើញទេ ក្នុង ជីវិតរបស់យើងនេះ ផ្កាជលជាតទាំងឡាយ ក៏យកបាន តាមប្រាថ្នា ទាំងដែលមិនត្រូវចុះកាន់ស្ថានដែលជាកន្លែង បិតក្នុងអាជ្ញារបស់យើងទៀត ។ អារក្សទឹកបានផុសចេញ ពីទឹក ឡើងទៅរកព្រះពោធិសត្វ ហើយបានពោលថា « វានរិន្ទ ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលណា មានធម៌ ៣ ប្រការ បុគ្គលនោះ រមែងគ្របសង្កត់បច្ចាមិត្តបាន អស្ចារ្យណាស់ ក្នុងខ្លួនរបស់អ្នក គឺមានធម៌ទាំងនោះ គ្រប់ប្រការជាប្រា- កដ » ។ កាលដែលអារក្សទឹកអបអរសាទរព្រះពោធិសត្វ

ទើបពោលនូវគាថានេះ ដោយសេចក្តីថា :

« បពិត្រ វានរិន្ទ បុគ្គលណា មានធម៌ ៣ ប្រការ ដូចអ្នក គឺសេចក្តីសង្វាត ១ សេចក្តីភ្ញៀវភ្លា ១ បញ្ញា ១ បុគ្គលនោះ រមែងកន្លងបង់នូវសត្រូវបាន » ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **ឧត្តិស្វរ្យ** បានដល់ ភាព ជាអ្នកមានព្យាយាមខ្លាំងក្លា ។ បទនេះ ជាឈ្មោះនៃ សេចក្តីព្យាយាមដ៏ខ្ពស់ ដែលប្រកបព្រមដោយមូលគឺបញ្ញា កម្លាំងបង្កើតគ្រប់ប្រការដែលមកដល់ខ្លួន ។

បទថា **សុតិស្វរ្យ** បានដល់ភាពជាអ្នកក្លាហាន ។ បទ នេះ ជាឈ្មោះរបស់ធម៌ដែលមិនញញើតខ្លាច ។

បទថា **បញ្ញា** នេះជាឈ្មោះនៃការដឹងឧបាយ ដែល ជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃការប្រាកដផល ។

អារក្សទឹកនោះ អបអរសាទរដល់ព្រះពោធិសត្វ ដែលមានគុណធម៌ទាំង ៣ ប្រការ ដោយគាថានេះហើយ ក៏សួរព្រះពោធិសត្វ :

អារក្សទឹក : លោកយកផ្កាជលជាតទាំងនេះទៅ

ធ្វើអ្វី ?

ព្រះពោធិសត្វ : ឪពុករបស់យើង ប្រាថ្នានឹងតាំង យើងឱ្យជាអ្នកដឹកនាំ យើងយកទៅព្រោះហេតុនោះឯង។

អារក្សទឹក : ឧត្តមបុរសដូចលោក មិនគួរនឹងនាំ យកផ្កាទាំងនេះ ទៅដោយខ្លួនឯងទេ ខ្ញុំជាអ្នកនាំយក ទៅឱ្យ ។

អារក្សទឹកបានចាប់ក្តោបយកផ្កា ដើរតាមក្រោយ ព្រះពោធិសត្វទៅ ។

គ្រានោះ បិតារបស់ព្រះពោធិសត្វ បានមើលឃើញ ពីចម្ងាយ ហើយគិតថា យើងបញ្ជូនវាទៅ ឱ្យវាទៅជា អាហាររបស់អារក្សទឹក ឥឡូវនេះ វាត្រឡប់ជាប្រើឱ្យ អារក្សទឹកកាន់ផ្កាដើរមកតាមក្រោយវា ពេលនេះយើង វិនាសហើយ យើងសែនឈឺចាប់ណាស់ ។ ពេលនោះ ពានរចិត្តឃោរឃៅ បានស្លាប់បាត់បង់ជីវិត ដោយបែក ធ្លាយបេះដូងជា ៧ ចំណែក ។ ហ្វូងពានរ បានប្រជុំគ្នា លើកព្រះពោធិសត្វ ឱ្យជារាជា ដឹកនាំពួកខ្លួន ក្នុងដែនដី

នៃព្រៃហិមពាន្តនោះឯង ។

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់នាំយកព្រះធម៌ ទេសនានេះមកហើយ ទ្រង់បន្តអនុស្សាវរីយ៍ប្រជុំជាតកថា ពានរជាមេហ្វូងក្នុងកាលនោះ បានមកជាភិក្ខុទេវទត្តក្នុង កាលនេះ ឯចំណែកពានរជាកូន បានមកជា **តថាគត** ដូច្នោះឯង ។

ចប់ តយោធម្មជាតក

៣-អត្ថស្ស ទ្វារថាតក

បិដកលេខ ៥៨ , ទំព័រ ៣៧

**អាណេគ្រូមិច្ឆេ បរមល្អ លាភី
សីលល្អ ពុទ្ធសាសនា សុភល្អ
ធម្មានុវត្តិ ច អលីនតា ច
អត្ថស្ស ទ្វារ បមុខ ឆន្ទ្យតេតិ ។**

(សេដ្ឋីពោធិសត្វជាបិតា ពោលថា) បុគ្គល
គប្បីប្រាថ្នាលាភ័យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺការមិនមានរោគ ១ សីល
(គឺមារយាទល្អ) ១ ការយល់ឃើញតាមបណ្ឌិតអ្នក
ចេះដឹង ១ ការឧស្សាហ៍ស្តាប់ ១ ការអនុវត្តនូវ
សុចរិតធម៌ ១ ការមិនរូញរានៃចិត្ត ១ គុណធម៌ទាំង
៦ ប្រការនេះ គឺជាទ្វារមុខនៃប្រយោជន៍ ។

អប្បកថា អត្ថស្ស ទ្វារថាតក

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅ
ព្រះជេតពនមហាវិហារ ទ្រង់ប្រារព្ធកុលបុត្រម្នាក់ដែលជា
អ្នកឆ្លាតក្នុងប្រយោជន៍ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ព្រះធម៌ទេសនា
នេះ មានពាក្យជាអាទិ៍ថា អាណេគ្រូមិច្ឆេ បរមល្អ លាភី ។

មានរឿងដោយសង្ខេបថា ក្នុងព្រះនគរសាវត្ថី មាន
បុត្រនៃសេដ្ឋីម្នាក់ កើតមកបាន ៧ ឆ្នាំ ក៏ជាអ្នកមានបញ្ញា
ឆ្លាតក្នុងប្រយោជន៍ ។ ថ្ងៃមួយគេបានចូលទៅរកបិតា
ហើយសួរនូវបញ្ហា អំពីទ្វារនៃប្រយោជន៍ ។ លោកសេដ្ឋី
ជាបិតា មិនជ្រាបនូវបញ្ហានោះ ទើបមានសេចក្តីត្រិះរិះថា
បញ្ហានេះ ល្អិតសុខុមណាស់ រៀរចាកព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ហើយ អ្នកដទៃក្នុងលោកសន្តិវាស មិនអាចនឹងដោះបញ្ហា
នេះបានឡើយ ។ លោកសេដ្ឋី បាននាំបុត្រឱ្យកាន់នូវគ្រឿង
សក្ការបូជា ទៅកាន់មហាវិហារវត្តជេតពន ដល់ហើយ ក៏

បូជាព្រះសាស្តា ថ្វាយបង្គំ រួចក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លោកសេដ្ឋីបានក្រាបទូលនូវសេចក្តីនេះ ដល់ព្រះដ៏មាន-
ព្រះភាគថា « បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្មេងនេះមាន
បញ្ហាឆ្លាតក្នុងប្រយោជន៍ គេបានសួរនូវទ្វារនៃប្រយោជន៍
ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនជ្រាបនូវបញ្ហានោះ ទើបមក
កាន់សំណាក់នៃព្រះអង្គ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ដោះ
បញ្ហានោះឱ្យទាន » ។

ព្រះបរមសាស្តា ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា « ម្ចាស់
គហបតី សូម្បីក្នុងកាលមុន តថាគតក៏ត្រូវក្មេងនេះ សួរ
បញ្ហាហ្នឹងដែរ តថាគតបានដោះនូវបញ្ហានោះឱ្យដល់គេ
ហើយ ។ ក្នុងកាលនោះ ក្មេងនេះ ដឹងបញ្ហានោះ ប៉ុន្តែ
ឥឡូវនេះ គេកំណត់មិនបាន ព្រោះការអស់ទៅនៃភព
មុន » ។

លោកសេដ្ឋី បានក្រាបទូលអាណាធនា ព្រះអង្គទ្រង់
ក៏បាននាំយករឿងក្នុងអតីតមកសាធារណៈដូចតទៅ :

ក្នុងអតីតកាល គ្រាដែលព្រះបាទព្រហ្មទត្ត សោយ-

រាជសម្បត្តិក្រុងពារាណសី ព្រះពោធិសត្វ សោយព្រះជាតិ
ជាសេដ្ឋី មានសម្បត្តិច្រើន ។ កាលនោះ បុត្ររបស់លោក
សេដ្ឋី កើតបាន ៧ ឆ្នាំ ជាអ្នកមានបញ្ហាឆ្លាតក្នុងប្រយោជន៍
ថ្ងៃមួយបានចូលទៅរកបិតា សួររបៀបអំពីទ្វារនៃប្រយោជន៍
ថា « បពិត្របិតា អ្វីឈ្មោះថាទ្វារនៃប្រយោជន៍ » ។ គ្រា
នោះ បិតារបស់គេ កាលដែលនឹងពោលដោះបញ្ហានោះ
បានពោលនូវគាថាថា « បុគ្គល គប្បីប្រាថ្នាលាភក្តីឧត្តម
គីការមិនមានរោគ ១ សីល (គឺមារយាទល្អ) ១ ការយល់
ឃើញតាមបណ្ឌិតអ្នកចេះដឹង ១ ការឧស្សាហ៍ស្តាប់ ១
ការអនុវត្តនូវសុចរិតធម៌ ១ ការមិនរូញរានៃចិត្ត ១ គុណ-
ធម៌ទាំង ៦ ប្រការនេះ គឺជាទ្វារមុខនៃប្រយោជន៍ » ។

បណ្តាបទទាំងនោះ ច អក្សរក្នុងបទថា អរោគ្យ-
មិច្ឆេ បរមព្វ នារតំ គ្រាន់តែជានិបាត ។ ព្រះពោធិសត្វ
នៅពេលនោះបានសម្តែងនូវសេចក្តីនេះថា « នៃកូន មុន
អ្វីៗទៀតទាំងអស់ គប្បីប្រាថ្នាលាភក្តីក្រៃលែង ពោលគឺ
ការមិនមានរោគ » ។

ដែលឈ្មោះថា ភាពជាបុគ្គលមិនមានរោគ បានដល់អាការដែលមិនមានសភាវៈចាក់ដោត មិនមានការក្រវល់ក្រវាយនៃរាងកាយ និងផ្លូវចិត្ត ។ ព្រោះថា កាលដែលរាងកាយត្រូវចាក់ដោតដោយរោគ មានការក្រវល់-ក្រវាយនោះ បុគ្គលរមែងមិនអាចនឹងញ៉ាំងលាភដែលនៅមិនទាន់បាន ឱ្យកើតឡើង និងដែលបានយកមកទុកដាក់ហើយ ក៏មិនអាចនឹងប្រើប្រាស់បានឡើយ ប៉ុន្តែកាលដែលមិនមានការក្រវល់ក្រវាយដោយរោគទេ ក៏រមែងអាចបណ្តាលឱ្យកើតបានទាំង ២ ស្ថាននោះឯង ។ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើចិត្តមានការក្តៅក្រហាយដោយឧបក្កិលេស បុគ្គលក៏មិនអាចនឹងញ៉ាំងលាភ គឺគុណវិសេស មានឈានជាដើម ដែលនៅមិនទាន់កើត ឱ្យកើតបានឡើយ ទាំងដែលបានហើយ ក៏ប្រាសចាកប្រយោជន៍ តែបើរោគមិនមានទេ គឺអាចញ៉ាំងលាភ បានដល់គុណវិសេសឱ្យកើតឡើងបានដែលបានហើយ ក៏អាចរីករាយដោយអំណាចនៃសមាបត្តិ តទៅទៀត ។ ហេតុនោះ ការមិនមានរោគ ទើបឈ្មោះថា

ជាលាភដ៏ក្រៃលែង ដែលចាំបាច់ត្រូវប្រាថ្នានូវការមិនមានរោគនេះ មុនអ្វីៗទាំងអស់ នេះជាទ្វារឯកនៃប្រយោជន៍ ។ ទាំងអស់នេះ ជាអត្ថាធិប្បាយក្នុងចំណុចនោះ ។

បទថា **សីលសុត្ត** បានដល់អាចារសីល គឺរបៀបរបបនៃមារយាទល្អ ។ ព្រះពោធិសត្វសម្តែងដល់ ចរិតរបស់ពពួកជន ដោយបទនេះ ។

បទថា **ពុទ្ធនុមតិ** បានដល់ការប្រព្រឹត្តតាមបណ្ឌិត អ្នកចម្រើនដោយគុណទាំងឡាយ ។ ព្រះពោធិសត្វសម្តែងឱវាទរបស់ត្រូវទាំងឡាយ ដែលសម្បូណ៌ដោយការចេះដឹងដោយបទនេះ ។

បទថា **សុតសុត** គឺការស្តាប់ដោយអាងហេតុ ។ ព្រះពោធិសត្វសម្តែងពាហុសច្ចៈ ភាពនៃបុគ្គលមានការសិក្សាដ៏មុតមាំ ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួនឯងក្នុងលោកនេះ ដោយបទនេះ ។

បទថា **ធម្មានុវត្តិ ច** បានដល់ការអនុវត្តតាមសុចរិតធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ព្រះពោធិសត្វសម្តែងអំពីការ

រៀរចាកនូវទុច្ចរិតធម៌ ហើយប្រព្រឹត្តសុចរិតធម៌ ដោយ
បទនេះ ។

បទថា **អរិយសាស្ត្រ** ច បានដល់ភាពនៃចិត្តដែលមិន
រុញរា មិនធ្លាក់ចុះ ។ ព្រះពោធិសត្វសម្តែងអំពីសភាពនៃ
ចិត្តដែលប្រណិក និងដែលខ្ពង់ខ្ពស់ដ៏ក្រៃលែង មានសភាព
មិនបាត់បង់នូវសេចក្តីព្យាយាម ដោយបទនេះ ។

បទថា **អត្ថសង្ខារ** ទ្វារា បធុខា ឆន្ទ្យតេ ដោយ
សេចក្តីថា ការចម្រើន ឈ្មោះថា ប្រយោជន៍ ធម៌ទាំង ៦
ប្រការនេះ ជាទ្វារ ជាឧបាយ គឺជាផ្លូវនៃការសម្រេចដ៏
ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទ្វារមុខនៃប្រយោជន៍ ទាំងដែលជាប្រយោជន៍
លោកិយ ទាំងដែលជាប្រយោជន៍លោកុត្តរ ពោលគឺ
សេចក្តីចម្រើន ។ ព្រះពោធិសត្វ ពោលដោះបញ្ហាទ្វារនៃ
ប្រយោជន៍ ដល់បុត្រដោយប្រការដូច្នោះ ។ តាំងតែពី
កាលនោះមក គេក៏បានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងធម៌ទាំង ៦ ប្រការ
នោះ ។ ព្រះពោធិសត្វ បំពេញបុណ្យ មានទានជាដើម
ហើយក៏ទៅតាមយថាកម្ម ។

ព្រះបរមសាស្ត្រា ទ្រង់នាំព្រះធម៌ទេសនានេះមក
ហើយ ប្រជុំជាតកថា បុត្រក្នុងគ្រានោះ បានមកជាបុត្រ
ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ចំណែកមហាសេដ្ឋីបានមកជា **តថាគត**
ដូច្នោះឯង ។

ចប់ អត្ថសង្ខារ ទ្វារថាតក

៤. គោរពជាតក

បិដកលេខ ៥៨ , ទំព័រ ៦១

**កិរិយា ជំនាញ ទុក្ខប្បដាស កិរិយា អនិច្ចារយៈ
អនុញ្ញាត គមនំ ពារិវិ បរិមជ្ឈតិ ។**

(ទន្សំពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់តាបស

ឥតបញ្ញា ប្រយោជន៍អ្វីដោយជដារបស់អ្នក និង
ប្រយោជន៍អ្វីដោយស្បែកខ្លាឃ្មុំរបស់អ្នក ព្រោះគ្រឿង
សាំញ៉ាំ គឺកិលេស មាននៅខាងក្នុងខ្លួនអ្នក អ្នកខំ
ដុសខាត់តែខាងក្រៅទេ ។

អប្បកថា គោរពជាតក

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់គង់ប្រថាប់នៅ
ព្រះជេតពនមហាវិហារ ទ្រង់ប្រារព្ធកិច្ចដែលជាអ្នកបោក
បញ្ឆោតគេ ១ អង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សម្តែងនូវរឿង
ក្នុងអតីតកាលមានដូចតទៅ :

ក្នុងអតីតកាល គ្រាដែលព្រះបាទព្រហ្មទត្ត សោយ-
រាជសម្បត្តិនៅក្នុងនគរពារាណសី ព្រះពោធិសត្វ បដិសន្ធិ
ក្នុងកំណើតសត្វទន្សំ ។ កាលនោះ មានតាបស ១ អង្គ
បានអភិញ្ញា ៥ មានតបៈដ៏ខ្លាំងក្លា អាស្រ័យនៅឯបច្ចុ-
គ្រាម ក្នុងតំបន់មួយដែលមានបណ្ណសាលា នៅនឹងជ័យ
ព្រៃ ។ ពួកអ្នកស្រុក បានជួយគ្នាទំនុកបម្រុងព្រះតាបស
ដោយសេចក្តីគោរព ។ ព្រះពោធិសត្វ បានរស់នៅនឹង
រន្ធដំបូកមួយ ខាងចុងទីចង្ក្រមរបស់ព្រះតាបសនោះឯង
ហើយតែងតែចេញពីរន្ធមករកព្រះតាបស ១ ថ្ងៃ , ៣ ដង

រាល់ៗថ្ងៃ ស្តាប់ពាក្យដែលប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដោយ
ផល ថ្វាយបង្គំព្រះតាបសហើយ ក៏ត្រឡប់ទៅកាន់ទី
របស់ខ្លួនវិញ ។ ក្រោយមក ព្រះតាបសក៏បានចម្រើនពរ
លាពួកអ្នកស្រុកចេញទៅ ។ កាលដែលព្រះតាបសសម្បូរ
ដោយសីលនិងវត្ថុនោះចេញទៅហើយ បន្ទាប់មក ក៏មាន
តាបស ១ អង្គទៀត មកសំណាក់នៅនឹងអាស្រមបទនោះ
ដែរ ។ ព្រះពោធិសត្វកំណត់ថា តាបសក្រោយ ក៏ជា
អ្នកមានសីល ទើបបានចូលទៅកាន់សំណាក់របស់តាបស
បំពេញកិច្ចវត្តដូចមុនដែរ ។

ក្រោយមកថ្ងៃមួយ ស្រាប់តែមានភ្លៀងធ្លាក់យ៉ាង
ខ្លាំង ក្នុងរដូវរាំងស្ងួត ហូរមេភ្លៀងបាននាំគ្នាចេញអំពី
ដំបូកទាំងឡាយ ពួកសត្វទន្សឹង ក៏បាននាំគ្នាចេញមក
បរិភោគមេភ្លៀងទាំងនោះ ។ ក្នុងកាលនោះ ពួកអ្នកស្រុក
បាននាំគ្នាចេញចាប់ទន្សឹងបានយ៉ាងច្រើន ហើយចាត់ចែង
ស្នូរម្រៀងដ៏មានឱជារស ប្រគេនដល់តាបស ។ តាបស
ឆាន់សម្បូរម្រៀងសាច់ទន្សឹងធ្លាក់ ជាប់ចិត្តនឹងរសនោះ

ទើបសួរថា សម្បូរនេះធ្លាក់ក្រែលែងណាស់ តើសាច់នេះជា
សាច់សត្វប្រភេទណា ? កាលដែលបានឮគេប្រាប់ថា ជា
សាច់សត្វទន្សឹងហើយ ក៏គិតថា ទន្សឹងដ៏ធំនោះ មកកាន់
សំណាក់របស់យើង យើងនឹងសម្លាប់វាស្នូរម្រៀង ។
តាបសកំហូច ឱ្យគេនាំយកឆ្នាំងសម្រាប់ស្ល និងគ្រឿង
ជ្រុំផ្សេងៗ មានទឹកដោះថ្នាំ និងអំបិលជាដើម ទុកនៅ
មួយកន្លែង ហើយលាក់ដំបងក្នុងសំពត់ដណ្តប់ រង់ចាំការ
មកនៃព្រះពោធិសត្វ ។ តាបសកំហូចរង់ចាំនៅនឹងទ្វារ
បណ្ណសាលា អង្គុយរៀបឥរិយាបថដូចជាមានសេចក្តីស្ងប់
ណាស់ ។

ក្នុងវេលាល្ងាច ព្រះពោធិសត្វ គិតថា យើងនឹង
ទៅរកតាបស ហើយក៏ចេញដំណើរទៅ ខណៈដែលកំពុង
តែចូលទៅជិតនោះឯង ក៏បានឃើញចំណុចខុសប្លែកនៃ
ឥន្ទ្រិយរបស់តាបស ទើបគិតថា តាបសនេះ មិនបាន
អង្គុយដោយឥរិយាបថ ដែលធ្លាប់អង្គុយ ដូចថ្ងៃមុនៗទេ
សូម្បីតែសម្លឹងមើលយើងក្នុងថ្ងៃនេះទៀតសោត ក៏សម្លឹង

ជារបៀបល្អចលាក់ ។ ព្រះពោធិសត្វ បានទៅពីក្រោម
ខ្យល់នៃតាបស ហើយក៏បានផុតពីសាច់ទន្សៀង ក៏បានគិត
ថា ថ្ងៃនេះ តាបសកំហូចនេះ មុខតែបរិភោគសាច់ទន្សៀង
ជាប់ចិត្តក្នុងរសហើយ ឥឡូវនេះ បំណងដើម្បីនឹងវាយ
សម្លាប់យើងដែលចូលទៅរកដោយដំបង ហើយយកសាច់
របស់យើងស្លស៊ីជាប្រាកដ ។ ព្រះពោធិសត្វ គិតឃើញ
ដូច្នោះ ក៏មិនបានចូលទៅជិត ហើយបែរត្រឡប់ក្រោយរត់
ចេញមកវិញ ។ តាបសកំហូច ដឹងថាសត្វទន្សៀងមិនព្រម
មក ព្រោះដឹងខ្លួនថាយើងប្រុងសម្លាប់ ទោះជាយ៉ាងនេះ
ក៏មិនរួចពីកណ្តាប់ដៃអញ ហើយបានយកដំបងចេញមក
ត្រវែងតម្រង់ទៅរកព្រះពោធិសត្វ ។ ដំបងបានចោលទៅ
ប៉ះចុងកន្ទុយបន្តិចប៉ុណ្ណោះ ព្រះពោធិសត្វចូលក្នុងដំបូក
ដោយរហ័ស ហើយចេញក្បាលមកតាមរន្ធមួយទៀត
ពោលថា « រឺយ ! ជដិលកំហូច កាលដែលយើងចូលទៅ
រកអ្នកឯង គឺចូលទៅដោយសម្គាល់ថា ជាអ្នកមានសីល
ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ល្បិចកំហូចរបស់អ្នក យើងបានដឹងហើយ

មហាចោរដូចជាអ្នកឯងអីចឹង បួសធ្វើអ្វីទៅ » ។ កាល
ដែលតិះដៀលតាបសហើយ ទើបពោលនូវតាថា ដោយ
សេចក្តីថា :

- « ម្ចាស់តាបស ឥតបញ្ហា ប្រយោជន៍អ្វីដោយ
ជដារបស់អ្នក និងប្រយោជន៍អ្វីដោយស្បែកខ្លាឃ្មុំរបស់អ្នក
ព្រោះត្រៀងសាំញ៉ាំ គឺកិលេស មាននៅខាងក្នុងខ្លួនអ្នក
អ្នកខំដុសខាត់តែខាងក្រៅទេ » ។

បណ្តាបទទាំងនេះ បទថា **កិន្ត ជដាហិ ទុប្បេធន**
ដោយសេចក្តីថា នៃរឺយ ជដិលដ៏ល្ងង់ខ្លៅ ប្រាសចាកការ
ចេះដឹង ការប្តឹងសក់នេះ ចំពោះបុគ្គលដែលរៀនចាកនូវ
ការបៀតបៀន ទើបគួរ ចំណែកអ្នកប្រាសចាកនូវគុណ
នេះ នឹងទ្រទ្រង់ទុកនូវជដាធ្វើអ្វី ។

បទថា **កិន្ត អនិទនាជិយា** ដោយសេចក្តីថា
ចាប់ផ្តើមតាំងតែអំពីអ្នកឯងដែលមិនមាននូវសំរេគុណមក
អ្នកឯងមិនសមនឹងដណ្តប់ស្បែកខ្លាទេ ប្រយោជន៍អ្វីដោយ
ស្បែកខ្លាដែលអ្នកទ្រទ្រង់ ។

បទថា វេទន្តរោង គងនំ ដោយសេចក្តីថា ខាង
ក្នុងគឺសន្តានចិត្តរបស់អ្នក ទ្រុបទ្រុលទៅដោយកិលេសគឺ
រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ។

បទថា ពារទិវំ បរិមជ្ឈិមិ ដោយសេចក្តីថា អ្នក
ឯងហ្នឹង កាលដែលខាងក្នុងមានភាពសំញាំ ទ្រុបទ្រុល
ក្រាស់ចង្អៀតទៅដោយកិលេស ដូច្នោះ បែរជាមករវល់តែ
ដុសខាត់ខាងក្រៅ ដោយការងូតទឹកជាដើម និងដោយ
ការទ្រទ្រង់នូវភេទជាអ្នកបួស ។ កាលបើរវល់តែដុសខាត់
ខាងក្រៅយ៉ាងនេះ អ្នកឯងប្រៀបដូចជាសំបកឃ្លោក
ស្មោកគ្រោកខាងក្នុង ឬដូចជាពាងដែលពេញទៅដោយ
ថ្នាំពិស ឬម្យ៉ាងទៀត ដូចជាដំបូកដែលពេញទៅដោយ
អាសិរពិស ពុំនោះសោតទេ ដូចជាឆ្នាំងដំរីចិត្រដែលពេញ
ទៅដោយលាមក សឹងរលើបរលោងតែខាងក្រៅប៉ុណ្ណោះ
អ្នកឯងគឺជាចោរ នឹងនៅក្នុងទីនេះធ្វើអ្វី ប្រញាប់ចេញឱ្យ
ឆាប់ទៅ បើអ្នកឯងមិនប្រញាប់ទៅទេ យើងនឹងប្រាប់អ្នក
ស្រុក ឱ្យធ្វើការបណ្តេញអ្នកឯង ។

ព្រះពោធិសត្វ គំរាមតាបសកំហូចយ៉ាងនេះហើយ
ក៏ចូលទៅក្នុងដំបូកវិញ រីឯតាបសកំហូច ក៏គេចអំពីទីនោះ
ទៅ ។

ព្រះបរមសាស្តា ទ្រង់នាំព្រះធម៌ទេសនានេះមក
ហើយ ទ្រង់ប្រជុំជាតកថា តាបសកំហូចក្នុងគ្រានោះ បាន
មកជាភិក្ខុអ្នកបោកបញ្ឆោតគេក្នុងគ្រានោះ ឯព្រះតាបស
មានសីលនោះ បានមកជាសារីបុត្ត ចំណែកគោធបណ្ឌិត
(ទន្សៀងពោធិសត្វ) បានមកជា តថាគត ដូច្នោះឯង ។

ចប់ គោតថាតក

៥. ធនធាន

បិដកលេខ ៦០ , ទំព័រ ១៧១ ព្រមដោយអដ្ឋកថា

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់ នៅនា ព្រះជេតពនមហាវិហារ ទ្រង់ប្រារព្ធភិក្ខុនីក្រមុំមួយ អង្គ ទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះធម៌ទេសនានេះថា :

ភី ទុ សោចសិទ្ធិច្នៃ ដូច្នោះជាដើម ។

ប្រារព្ធសេចក្តីគឺថា នាងភិក្ខុនីនោះ ជាធីតារបស់ ត្រកូលមួយ ក្នុងព្រះនគរសាវត្ថី ឃើញទោសក្នុងយរាវាស វិស័យ ក៏បានចេញទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ថ្ងៃមួយ ភិក្ខុនីអង្គនោះ បាននិមន្តទៅដើម្បីនឹងស្តាប់ព្រះធម៌ ព្រម ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនីដទៃ ឃើញព្រះរូបឆោម ដែលកើត ឡើងដោយបុណ្ណានុភាព រកប្រមាណមិនបាន ប្រកបដោយ ព្រះរូបសម្បត្តិដ៏ឧត្តមរបស់ព្រះទេសពល ។ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ ប្រថាប់លើធម្មាសនៈដែលប្រដាប់តាក់តែងហើយ កំពុង

សម្តែងនូវព្រះធម៌ទេសនា ។ នាងភិក្ខុនីឃើញដូច្នោះហើយ ទើបគិតថា កាលដែលយើងត្រាច់ទៅក្នុងវដ្តសង្សារ ធ្លាប់ បានជាបាទបរិចារិកា នៃព្រះមហាបុរសនេះដែរឬទេហ្ន៎ ។ ទាន់ពេលនោះឯង នាងក៏បានរលឹកជាតិមុនឃើញថា យើងធ្លាប់បានជា បាទបរិចារិកា របស់មហាបុរសនេះ ក្នុងកាលដែលព្រះអង្គជាស្តេចជីវិតទុក្ខ ។ កាលដែលនាង រលឹកបានដូច្នោះហើយ បីតិដ៏ខ្លាំងក្លាក៏បានកើតឡើង ។ ដោយកម្លាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរ នាងជាភិក្ខុនីទើបសើច ចេញមកដោយសំឡេងខ្លាំងៗ រួចហើយ ក៏បានគិតទៀត ថា ដែលជាបាទបរិចារិកា មានអធ្យាស្រ័យប្រព្រឹត្តនូវ ប្រយោជន៍ដល់ស្វាមី មានតិចនាក់ទេ ដែលមិនបានធ្វើនូវ ប្រយោជន៍នោះគឺមានច្រើន តើយើងមានអធ្យាស្រ័យ ប្រព្រឹត្តនូវប្រយោជន៍ដល់បុរសនេះដែរ ឬក៏ទេហ្ន៎ ។ នាង រលឹកបានក្នុងពេលនោះ នាងឃើញសេចក្តីពិតថា ដោយ ពិត យើងសាងនូវកំហុសទុកក្នុងហឫទ័យមិនតិចឡើយ គឺ យើងបានប្រើនាយព្រានសោណុត្តរ ឱ្យយកព្រួញលាបទៅ

ដោយថ្នាំពិស បាញ់ស្តេចដំរីឆន្ទ្រ ដែលមានកម្ពស់ប្រមាណ ១២០ ហត្ថ^(១) ឱ្យដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ។ ទាន់ពេលនោះ ដែរ សេចក្តីសោកសៅក៏កើតឡើងដល់នាង ដួងហឫទ័យ ក៏ក្តៅក្រហាយ នាងមិនអាចអត់ទ្រាំនូវសេចក្តីសោកសៅ នោះបាន ទើបស្រែកទ្រហោយដោយសំឡេងខ្លាំង ៗ ។

ព្រះបរមសាស្តា ទ្រង់ទតព្រះនេត្រឃើញដូច្នោះ ក៏ទ្រង់ព្រះញញឹមឱ្យប្រាកដ ធ្វើឱ្យភិក្ខុសង្ឃទូលសួរថា : បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ញ៉ាំងឱ្យ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះញញឹម ? ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ ថា : ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាងភិក្ខុនិក្រមុំរូបនេះ រលឹក ដល់កំហុសដែលធ្លាប់ធ្វើមកលើតថាគតក្នុងជាតិមុន ទើប បានជាស្រែកទ្រហោយ ។ ជាបន្តទៅព្រះអង្គទ្រង់នាំ អតីតនិទានមកសម្តែង ។

ក្នុងអតីតកាល មានដំរីប្រមាណ ៨០០០ (ប្រាំបី ពាន់ដំរី) មានបូទីហោះទៅក្នុងអាកាសបាន អាស្រ័យនៅ

១. កាលដែលទើបនឹងពេញវ័យ ដំរីឆន្ទ្រមានកម្ពស់ ៨៨ ហត្ថ ។

នឹងស្រះឆន្ទ្រ នាដែនដីនៃព្រៃហិមពាន្ត ។ គ្រានោះ ព្រះ- ពោធិសត្វ កើតជាកូននៃដំរីដែលជាមេហ្វូង មានសម្បុរ កាយ គឺដងខ្លួនពណ៌សសុទ្ធ ឯមាត់និងជើងពណ៌ក្រហម ។ ក្រោយមក ព្រះពោធិសត្វបានចម្រើនវ័យឡើង កម្ពស់បាន ៨៨ ហត្ថ ពីមុខទៅក្រោយប្រវែង ១២០ ហត្ថ ប្រកប ដោយប្រមោយដ៏ល្អដុះ ប្រវែង ៥៨ ហត្ថ ចំណែកភ្នក ទាំងពីរវាស់ដោយជុំវិញបាន ១៥ ហត្ថ ប្រវែងពីគល់មក ចុង ៣០ ហត្ថ ប្រកបដោយរស្មី ៦ ពណ៌ ។ ព្រះពោធិសត្វ ជាប្រមុខនៃដំរី ដែលមានហ្វូងដំរី ៨០០០ ជាបរិវារ បូជា ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ៥០០ អង្គ ។ អគ្គមហេសីរបស់ព្រះពោធិ- សត្វនោះ មានពីរ គឺចុល្លសុភទ្ធា ១ និងមហាសុភទ្ធា ១ ។ ស្តេចដំរីព្រមទាំងបរិវារ អាស្រ័យនៅនឹងកាពួនគុហា នា ភ្នំដ៏ខ្ពស់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ស្រះឆន្ទ្រនោះ ទាំងចំណែក បណ្តោយ និងចំណែកទទឹង មានប្រវែងប្រមាណ ៥២ យោជន៍ ត្រង់កណ្តាលជម្រៅប្រមាណ ១២ យោជន៍ មិន មានសារាយ មិនមានចក ឬក៏ព្រំឡើយ ។ ស្រះឆន្ទ្រមាន

ទឹកថ្លាដូចដុំកែវមណី បន្ទាប់ពីកណ្តាលស្រះឡើងមក មាន
 ចង្កូលណីដុះព័ទ្ធជុំវិញទឹក ទទឹងមួយយោជន៍ បន្ទាប់មក
 ទៀត ឧប្បលខៀវដុះព័ទ្ធជុំវិញចង្កូលណី ទទឹងក៏មួយ
 យោជន៍ បន្តមកមានទទឹងមួយយោជន៍។ ដូចគ្នា គឺឧប្បល
 ក្រហម ឧប្បលស បទុមក្រហម បទុមស និងកុមុទ ដុះ
 ឡើងមកព័ទ្ធជុំវិញគ្នាជាបន្តបន្ទាប់ ។ ពីខាងក្រៅនៃពួក
 ឈូកទាំង ៧ ប្រភេទ មានឈូកគ្រប់មុខលាយចម្រុះគ្នា
 មានចង្កូលណីជាដើម ព័ទ្ធជុំវិញ ដែលមានកម្រាស់មួយ
 យោជន៍ដូចគ្នាដែរ ។ បន្តចេញមកដល់ទឹកដែលមាន
 ជម្រៅរាក់ល្មមត្រឹមផ្ចិតដីរី ^(១) មានពួកស្រូវសាលិក្រហម
 ដុះឡើងមក ទទឹងកម្រាស់មួយយោជន៍ដូចគ្នាទៀត ។ បន្ត
 មកទៀតដល់មាត់ទឹក គឺមួយយោជន៍ដូចគ្នា មានពួកវៃទឹក
 សន្លឹកទៅដោយផ្កាពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម
 និងពណ៌ស ដែលមានក្លិនក្រអូបផ្សាយទៅ ។ ឡើងពីមាត់
 ទឹកមកលើគោក មានឪឡឹក ឃ្លោក ល្អៅ ត្រឡាច ។ បន្ត

១. ដីរបចុប្បន្ន ។

មកទៀតមានព្រៃអំពៅ ដើមប៉ុនៗដើមស្វា រួចហើយព្រៃ
 ចេក ផ្លែធំៗប៉ុនភ្នកដីរី ^(១) ព្រៃខ្នុរណាំង ផ្លែប៉ុនៗពាងទឹក ។
 មានព្រៃខ្នុរសម្លដែលផ្លែមានរសធ្លាញ់ តមកមានព្រៃខ្វិត
 ព្រៃរាំង រហូតដល់ព្រៃសណ្ឋះដែលមានដើមឈើធំៗលាយ
 ចម្រុះគ្នា បន្ទាប់មកទៀតព្រៃបួស្សី នេះជាភាពសម្បូណ៌
 សម្បើម នៃស្រះឆន្ទ្រក្នុងសម័យនោះ ។ នៅក្នុងអដ្ឋកថា
 សំយុត្តនិកាយ លោកក៏បានពណ៌នា នូវភាពសម្បូណ៌
 សម្បើមនេះ ដូចគ្នាដែរ ដែលមានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ^(២) ។

ម្យ៉ាងទៀត មានភ្នំព័ទ្ធជុំវិញព្រៃបួស្សីដល់ទៅ ៧
 ជាន់ បើរាប់ពីខាងក្រៅមក ភ្នំទី ១ ឈ្មោះចុល្លាកាឡបព័ត
 ភ្នំទី ២ ឈ្មោះមហាកាឡបព័ត ភ្នំទី ៣ ឈ្មោះឧទកបស្ស-
 បព័ត ភ្នំទី ៤ ឈ្មោះចន្ទបស្សបព័ត ភ្នំទី ៥ ឈ្មោះសុរិយ-
 បស្សបព័ត ភ្នំទី ៦ ឈ្មោះមណីបស្សបព័ត និងភ្នំទី ៧
 ឈ្មោះសុវណ្ណបស្សបព័ត ។

១. ដីរបចុប្បន្ន ។ ២. បច្ចុប្បន្នសម័យអដ្ឋកថា ។ ព្រះអញ្ញា-
 កោណ្ឌញ្ញត្ថេរ លោកនិមន្តទៅគង់នៅទីនោះអស់ ១២ ឆ្នាំ ហើយបរិនិព្វាន
 ក្នុងទីនោះ ។

សុវណ្ណបស្សបព័ត មានកម្ពស់ដល់ទៅ ៧ យោជន៍^(១) ព័ទ្ធជុំវិញស្រះឆន្ទន្ត ដូចជាកណ្តាប់មាត់បាត្រ នៅខាងក្នុង សុវណ្ណបស្សបព័តនោះ មានពណ៌ដូចមាស ហើយព្រោះ តែពន្លឺចេញអំពីសុវណ្ណបស្សបព័ត បានធ្វើឱ្យស្រះឆន្ទន្ត នោះឯង ភ្លឺហាក់បីដូចជាពន្លឺព្រះអាទិត្យជ័ស្រទន់ ដែល ទើបតែឧទ័យ ។ ភ្នំដែលមានជាបន្តបន្ទាប់រាប់ពីក្នុងចេញ ទៅក្រៅវិញ គឺភ្នំទី ៦ កម្ពស់ ៦ យោជន៍ , ទី ៥ កម្ពស់ ៥ យោជន៍ , ទី ៤ កម្ពស់ ៤ យោជន៍ , ទី ៣ កម្ពស់ ៣ យោជន៍ , ទី ២ កម្ពស់ ២ យោជន៍ និងទី ១ កម្ពស់ ១ យោជន៍ ។

នៅនឹងជ្រុងទិសឦសាននៃស្រះឆន្ទន្ត ដែលមានភ្នំ ៧ ជាន់ព័ទ្ធជុំវិញយ៉ាងនេះ មានដើមជ្រៃធំ តាំងនៅក្នុង ឱកាសដែលទឹកនិងខ្យល់ប៉ះត្រូវបាន ។ ដើមជ្រៃនោះ វាស់ដោយជុំវិញបាន ៥ យោជន៍ កម្ពស់ដើម ៧ យោជន៍ មានមែកវែងបាន ៦ យោជន៍ លូតចេញទៅក្នុងទិសទាំង ៤

១. មិនមែនមួយយោជន៍សុទ្ធតែ ១៦ គឺឱ្យមែកត្រូវនោះទេ ។

សូម្បីមែកដែលដុះទៅលើ ក៏ប្រវែង ៦ យោជន៍ដូចគ្នាដែរ ដូច្នោះ បើវាស់ពីគល់ទៅដល់ចុងកំពូល មានកម្ពស់ ១៣ យោជន៍ ពីចុងមែកម្ខាងទៅចុងមែកម្ខាងទៀតប្រវែង ១២ យោជន៍ ប្រដាប់ដោយពួរជ្រៃ ៨០០០ ជាដើមឈើខ្ពស់ ត្រដែត ស្រស់ស្អាត បីដូចជាភ្នំកែវមណី ។

នៅឯទិសបស្ចឹមនៃស្រះឆន្ទន្ត នាភ្នំសុវណ្ណបស្ស- បព័ត មានកាពួនគុហា^(១) ដ៏ធំ ប្រមាណ ១២ យោជន៍ ។ ដល់រដូវភ្លៀង ស្តេចជីវឆន្ទន្ត មានជីវ ៨០០០ ជាបរិវារ បានអាស្រ័យនៅនឹងកាពួនគុហានោះឯង ។ ក្នុងរដូវភ្លៀង ក៏មកឈរទទួលខ្យល់និងទឹកនៅរវាងពួរជ្រៃ ក្រោមមហា- និគ្រោធព្រឹក្ស^(២) ។

ក្រោយមកថ្ងៃមួយ ជីវទាំងឡាយមកប្រាប់ថា ព្រៃ រាំងដ៏ធំនោះ មានផ្ការីកហើយ ។ ស្តេចជីវឆន្ទន្តគិតថា យើងនឹងលេងកីឡាផ្ការាំង ។ លុះគិតដូច្នោះហើយព្រមទាំង

១. គុហាមាស ។ កាពួននិងកពួន: ហៅបានដូចគ្នា ។
 ២. ដើមជ្រៃធំដែលមានកម្ពស់ ១៣ យោជន៍នោះឯង ។

បរិវារក៏ទៅកាន់ព្រៃរាំងនោះ យកក្បាលជល់ដើមរាំងមួយ ដើមដែលមានផ្ការីកស្កុសស្កាយ ។ នាងចុល្លសុភុទ្ធា ឈរ នៅខាងលើខ្យល់ ស្លឹករាំងចាស់ៗ ជាប់ជាមួយនឹងមែក ងាប់ៗ ព្រមទាំងស្រមោចផង អង្រួងផង បានធ្លាក់ត្រូវ សិរិរៈរបស់នាង ។ រីឯនាងមហាសុភុទ្ធា ឈរនៅខាង ក្រោមខ្យល់ លម្អងកេសរ និងស្លឹកស្រស់ៗ បានធ្លាក់មក រោយត្រូវចំសិរិរៈរបស់នាង ។ នាងចុល្លសុភុទ្ធា គិតថា ស្តេចដំរីនេះ រោយកេសរនិងស្លឹកស្រស់ៗ ឱ្យត្រូវលើសិរិរៈ ភរិយាដែលខ្លួនស្រឡាញ់ប្រោសប្រាណ ចំណែកខ្លួនប្រាណ របស់យើងឯណោះវិញ ឱ្យស្លឹកចាស់ៗជាប់នឹងមែកងាប់ៗ ទាំងអង្រួង ទាំងស្រមោច ធ្លាក់មកត្រូវ យើងនឹងតបស្នង ឱ្យបានស័ក្តិសម គិតដូច្នោះហើយ ក៏បានចងពៀរនឹង ព្រះមហាសត្វ ។

ក្រោយមក ថ្ងៃមួយ ស្តេចដំរីព្រមដោយបរិវារ បានចុះកាន់ស្រះឆន្ទ្ត ដើម្បីងូតទឹក ។ ខណៈនោះ មាន ដំរី ២ នៅក្មេងៗ យកប្រមោយចាប់កាន់ស្មៅម្យ៉ាងមក

ដុសកាយស្តេចដំរី បីដូចចំអើតពោសកំពូលភ្នំកែលាស ដូច្នោះឯង ។ កាលស្តេចដំរីងូតទឹកឡើងមកហើយ ទើប ឱ្យនាងដំរីទាំងពីរចុះងូត ដល់នាងទាំងពីរឡើងមក នាំគ្នា ទៅឈរក្បែរព្រះមហាសត្វ ទើបដំរីទាំង ៨០០០ ចុះស្រះ លេងកីឡាក្នុងទឹក ហើយនាំយកផ្កាជលជាតផ្សេងៗអំពី ស្រះ មកប្រដាប់តាក់តែងដល់ព្រះមហាសត្វ ដូចជា ប្រដាប់តាក់តែងនូវស្លូបប្រាក់ ដូច្នោះដែរ ស្រេចហើយ ទើបប្រដាប់តាក់តែងឱ្យនាងទាំងពីរតាមក្រោយ ។ ពេល នោះ មានដំរីមួយ ត្រាច់ទៅក្នុងស្រះ បានផ្កាឈូកដ៏ធំមួយ មានត្របក ៧ ស្រទាប់ ទើបនាំមកឱ្យព្រះមហាសត្វ ។ ស្តេចដំរីយកប្រមោយទទួលមហាបទុម មករោយកេសរ ដាក់លើសិរិរៈរបស់ខ្លួន ហើយហុចឱ្យដល់នាងមហា- សុភុទ្ធាដែលជាជេដ្ឋភរិយា ។ នាងចុល្លសុភុទ្ធាឃើញដូច្នោះ ក៏អន់ចិត្ត ហើយគិតថា ស្តេចដំរីនេះឱ្យមហាបទុម ដែល មានត្របក ៧ ស្រទាប់ ដល់ភរិយាដែលជាទីស្រឡាញ់ ពេញចិត្ត និងជាទីប្រោសប្រាណតែមួយ ចំណែកយើង

មិនបានឱ្យឡើយ ហើយទើបចងរៀនចំពោះព្រះមហាសត្វ
បន្ថែមទៀត ។

ថ្ងៃក្រោយមក កាលដែលស្តេចដំរីព្រះមហាសត្វ
ចាត់ចែងរៀបចំផ្ទៃឈើនិងដំឡូង ព្រមទាំងមើមត្រាវដែល
ឆ្អិនស្រេចស្រាប់ជុំដោយទឹកឃ្មុំ ថ្វាយដល់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
ឆាន់ ៥០០ អង្គ ។ នាងចុល្លសុភម្មាបានថ្វាយផលាផល
ដែលជារបស់ខ្លួនដល់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ហើយតាំងសេចក្តី
ប្រាថ្នាថា : បពិត្រ លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់ឃ្មាត
ចាកពីអត្តភាពក្នុងជាតិនេះទៅ សូមឱ្យបានកើតក្នុងត្រកូល
មន្ទរាជ និងបានឈ្មោះថា **សុតន្ទរាជកញ្ញា** កាលដែល
ចម្រើនវ័យហើយ សូមឱ្យបានជាអគ្គមហេសី នៃព្រះចៅ
ក្រុងពារាណសី ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត និងជាទីប្រោស-
ប្រាណរបស់ព្រះអង្គ រហូតដល់ធ្វើអ្វី ប្រាថ្នាអ្វីក៏បានតាម
ចិត្តចង់ និងអាចក្រាបទូលដល់ព្រះអង្គ សូមឱ្យទ្រង់ប្រើ
នាយព្រាន មកបាញ់ស្តេចដំរីនេះ ដោយព្រួញលាបថ្នាំ
ពិស រហូតដល់ស្លាប់ ព្រមទាំងនាំយកភ្នកទាំងគូដែលមាន

រស្មី ៦ ពណ៌បានទៀតផង ។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃនោះមក
នាងចុល្លសុភម្មា ជាដំរីជាប់ដោយគំនុំក្នុងចិត្ត មិនបរិភោគ
ស្មៅ ឬទោះបីអាហារអ្វីក៏ដោយ ព្រមទាំងទឹក រាងកាយ
ស្តាំងស្តួម កម្លាំងចុះខ្សោយ មិនយូរប៉ុន្មានក៏ដួលចុះ
ហើយស្លាប់ទៅ កើតក្នុងព្រះគភ៌នៃព្រះអគ្គមហេសីនៃ
ព្រះរាជាដែនមន្ទរដ្ឋ ។ កាលដែលប្រសូតមកហើយ ពេញ
រូបពេញរាង ព្រះជនក ព្រះជននី ក៏បាននាំទៅថ្វាយដល់
ព្រះចៅក្រុងពារាណសី ។ នាងជាទីស្រឡាញ់ប្រោស
ប្រាណរបស់ព្រះរាជា រហូតដល់បានទៅជាប្រមុខនៃនាង
ស្នំ ១៦០០០ នាក់ ព្រមទាំងបាននូវញាណជាគ្រឿងរលឹក
ជាតិមុនឃើញទៀតផង ។ ព្រះនាងសុភម្មានោះ ទ្រង់បាន
ត្រិះរិះថា សេចក្តីប្រាថ្នារបស់យើងសម្រេចហើយ ពេល
នេះ នឹងឱ្យទៅយកភ្នកទាំងគូរបស់ស្តេចដំរីនោះមក ។
ចាប់តាំងពីនោះមក ព្រះនាងយកប្រេងលាបនូវព្រះសិរិះ
ទ្រទ្រង់នូវសំពត់សៅហ្មង បានសម្តែងនូវព្រះអាការឈឺ
ហើយស្តេចចូលកាន់បន្ទប់សិរិសេយ្យាសន៍ ទ្រង់ផ្តំលើ

ព្រះទ័នសយនា ។ ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់សួរថា : ព្រះនាង
សុភម្មាទេវណា ? កាលដែលទ្រង់ជ្រាបថា ប្រឈួនហើយ
ទើបស្តេចចូលទៅអង្គុយប្រថាប់លើព្រះទ័ន ទ្រង់លូក
ស្មាបព្រះប្រីស្នាងរូបសំពះព្រះនាង ហើយត្រាស់នូវព្រះគាថា
ទី ១ ថា :

កិលានុ សោចសិទុច្ឆន្ទិ បណ្ណសិ វរវណ្ណិនិ
មិលាយសិ វិសារាភិ មាលាវ មរិមទ្ធិតា ។

ម្ចាស់នាងសុភម្មាគួរនាចរណែន ខ្លួនប្រាណជើងដៃបីដូចជាមាស
សម្បុរលឿងខ្លឹស្រីវរោភាស ទេត្រាស្ត្រនិវេសសិសាល ។
តើនាងកើតអ្វីទើបស្រីសោកា ភក្ត្រាស្រពោនទុក្ខអូនពុំស្រាល
បីដូចបទុមគេខ្ញុំហើយហាល អម្បាលមាលាក្នុងត្រាស្រពាប់ ។

បណ្តាបទទាំងនេះ បទថា **អនុច្ឆន្ទិ** ដោយសេចក្តី
ថា នាងមានព្រះសិរីរក្សិថ្វាស្រស់ស្អាតបីដូចមាស ។

បទថា **មាលាវ មរិមទ្ធិតា** ដោយសេចក្តីថា
បីដូចបទុមត្រូវខ្ញុំច្របាច់ ដូច្នោះឯង ។

ព្រះនាងសុភម្មាទ្រង់ស្តាប់ហើយ ទើបត្រាស់នូវ
គាថាឆ្លើយតបដូច្នោះថា :

ទេវាទន្សោ មេ មហារាជ សុបិនន្តេនុបច្ឆុគា
ន សោ សុលតរុដោវ យានិសោ មម ទេវាទន្សោ ។
បពិត្រមហារាជអំណាចបវរ ខ្ញុំម្ចាស់ចាញ់គភ៌ព្រោះតែយល់សប្តិ
ចំណង់ចម្លែកក្រែងប្លែកអភ័ព្វ មិនអាចបានទ្រព្យប្រសព្វទុក្ខព្រួយ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **ន សោ** ដោយសេចក្តី
ថា ការចាញ់ព្រះគភ៌ដែលខ្ញុំម្ចាស់យល់សប្តិឃើញយ៉ាង-
ណានោះ ។

បទថា **សុបិនន្តេនុបច្ឆុគា** ដោយសេចក្តីថា ខ្ញុំម្ចាស់
សុបិននិមិត្ត ក្នុងទីបំផុតនៃសុបិន ទើបចាញ់ព្រះគភ៌ របស់
ដែលចាញ់ព្រះគភ៌ព្រោះការយល់សប្តិនោះ ហាក់ដូចជា
មិនងាយរកបានឡើយ ប៉ុន្តែបើខ្ញុំម្ចាស់មិនបាននូវរបស់
នោះទេ ខ្ញុំម្ចាស់មុខតែមិនមានជីវិតរស់នៅឡើយ ។

ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ដូច្នោះហើយទើបត្រាស់
ព្រះគាថា :

**យេកេចិ មាណុសា កាមា ឥធិ លោកស្មិ នន្ទនេ
សព្វេ តេ មច្ចុវា មឃ្មំ អហន្តេ ឧម្មិ ឆោហន្ទរំ ។**

កាមគុណទាំងអស់ជារបស់មនុស្ស ក្នុងលោកនេះវាឯណានីមួយ
សុទ្ធតែរបស់យើងម្ចាស់អូនកុំព្រួយ រៀបបងនឹងជួយតាមចិត្តអូនចង់។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា មច្ចុវា ដោយសេចក្តី
ថា ម្ចាស់នាងសុភក្ខាដ៏ចម្រើន កាមសម្បត្តិដែលជារបស់
មនុស្ស ដែលពួកមនុស្សប្រាថ្នានៅក្នុងលោកនេះ និងរកនៈ
៧ ប្រការឯណានីមួយ នៅក្នុងនន្ទវន៍ មានច្រើនណាស់
រកបានដោយងាយ គឺកាមគុណ ៥ ឯណានីមួយ មាន
ក្នុងមនុស្សលោក យើងនឹងឱ្យវត្ថុកាម និងកិលេសកាម
ទាំងអស់នោះដល់នាង ។

ព្រះទេវីបានស្តាប់ ដូច្នោះហើយ ទើបពោលថា
បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ការចាញ់គភ៌របស់ខ្ញុំម្ចាស់ រក្សាបាន
ដោយលំបាក ខ្ញុំម្ចាស់មិនក្រាបទូលឱ្យទ្រង់ជ្រាបក្នុងពេល
នេះទេ ។ នៅក្នុងដែនរបស់ព្រះអង្គ មានព្រានព្រៃចំនួន
ប៉ុនណា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសឱ្យមកប្រជុំគ្នាទាំងអស់

ខ្ញុំម្ចាស់នឹងទូលឱ្យទ្រង់ជ្រាប ក្នុងកណ្តាលព្រានព្រៃទាំង-
នោះ រួចហើយព្រះនាងក៏ត្រាស់នូវតាថា ក្នុងលំដាប់
តទៅ :

**លុទ្ធា ទេវ សមាយន្តុ យេ កេចិ វិជិតេ តវ
ឯតេសំ អហមភ្និស្សំ យាទិសោ មម ឆោហន្ទរា ។**

បពិត្រព្រះអង្គសូមទ្រង់ឱ្យព្រាន ដែលមានប៉ុន្មានក្នុងដែនដីទ្រង់
មកប្រជុំគ្នាកុំបីរាវង់ នឹងប្រាប់ចំណង់ដល់ពួកព្រានព្រៃ ។

ក្នុងតាថានោះ មានសេចក្តីអធិប្បាយថា បពិត្រ
ព្រះសម្មតិទេព ក្នុងដែនរបស់ព្រះអង្គ មាននាយព្រាន
ជំពូកណា ដែលជាព្រានសមគួរ នាយព្រានគ្រប់ជំពូកនោះ
ចូរមកប្រជុំគ្នា គឺប្រកាសហៅគ្នាមក ខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រាប់អំពី
ការចាញ់គភ៌របស់ខ្ញុំម្ចាស់ ដែលមានសភាពយ៉ាងណានោះ
ដល់នាយព្រានទាំងនោះ ។

ព្រះចៅក្រុងពារាណសី ទទួលពាក្យរបស់ព្រះ-
មហេសីហើយ ស្តេចចេញអំពីបន្ទប់សិរីសេយ្យាសន៍
ត្រាស់បង្គាប់ដល់ពួកអាមាត្យថា : នាយព្រានព្រៃចំនួន

ប៉ុន្មាន មាននៅក្នុងកាសិករដ្ឋ ដែលមានអាណាខេត្ត ៣០០ យោជន៍ ចូរអ្នកទូងសួរប្រកាស ឱ្យព្រានព្រៃទាំងអស់នោះ មកប្រជុំគ្នា ។ អាមាត្យទាំងនោះ ក៏ធ្វើតាមព្រះរាជឱង្ការ។ មិនយូរប៉ុន្មាន ពួកព្រានព្រៃក្នុងកាសិករដ្ឋ ក៏បាននាំគ្នា យកគ្រឿងបណ្តាការតាមលទ្ធភាព ចូលមកគាល់ព្រះរាជា ហើយ ឱ្យក្រាបទូលការដែលពួកខ្លួនបានមកដល់ ឱ្យទ្រង់ ជ្រាបថា ព្រានព្រៃទាំងអស់ ប្រមាណ ៦០.០០០ នាក់ បានមកប្រជុំគ្នាហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ជ្រាបថា ពួកនាយ ព្រានមកហើយ ទើបទ្រង់ប្រថាប់ឈររងព្រះបញ្ជា ហើយ ចង្អុលប្រាប់ដល់ព្រះទេវីត្រាស់នូវគាថា :

ឥមេ តេ លុទ្ធកា ទេវិ កតហត្ថា វិសារទា

វណ្ណ្យូ ច មិគ្គ្យូ ច មមត្ថេ ចត្តជីវិតា ។

សូមមហេសីអូនទតព្រះនេត្រា ពួកព្រាននេះណាសុទ្ធមានថ្វីដៃ ជាអ្នកក្លៀវក្លាស្គាល់ម្រឹតស្គាល់ព្រៃ ដើម្បីក្សត្រថ្លៃស៊ូក្សយ័នឹងជួយ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **ឥមេ** ដោយសេចក្តីថា ម្ចាស់នាងទេវី នាងឱ្យពួកព្រានឯណាមកប្រជុំគ្នា នាយ

ព្រានទាំងនោះ គឺពួកនេះឯង ។

បទថា **កតហត្ថា** ដោយសេចក្តីថា សុទ្ធតែមាន ថ្វីដៃ គឺឆ្លាត បានទទួលការសិក្សារហូតដល់មានជំនាញក្នុង ក្បួនចាញ់ និងក្បួនចាប់ជាដើម ។

បទថា **វិសារទា** ដោយសេចក្តីថា ជាអ្នករួចផុត អំពីភ័យ ។

បទថា **វណ្ណ្យូ ច មិគ្គ្យូ ច** ដោយសេចក្តីថា ជំនាញក្នុងការដើរព្រៃ និងដឹងអំពីពួកសត្វ ។

បទថា **មមត្ថេ** ដោយសេចក្តីថា ពួកនាយព្រាន ទាំងអស់នេះ ព្រមលះបង់ជីវិត ក្នុងប្រយោជន៍របស់យើង បាន គឺគេធ្វើតាមដែលយើងប្រាថ្នា ។

ព្រះទេវី បានស្តាប់ដូច្នោះហើយ ទើបពោលនូវ គាថា :

**លុទ្ធភុត្តា និសារមេចំ យាវន្តេត្ថ សមាគតា
ឆត្វិសារទនំ គជំ សេតំ អន្តសំ សុបិនេ អហំ
តស្ស ឧន្តេហិ មេ អត្ថោ អលោតេ នត្ថិ ជីវិតំ ។**

លុទ្ធបុត្រទាំងអស់ដែលកោះប្រជុំ ចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំរៀបរាប់ទុក្ខព្រួយ
ខ្ញុំសុបិនឃើញដីសមួយ ចិត្តញ័រញ័រព្រោះចង់បានភ្នក ។
ព្រោះភ្នកទាំងគូចែងចាំងរស្មី ឆព្វណ្ណរង្សីហត្ថិប្រមុខ
ភ្នាក់ឡើងកាលណាចិន្តាកើតទុក្ខ បើមិនបានភ្នកខ្ញុំមុខជាក្ស័យ ។

គប្បីជ្រាបដោយការវិនិច្ឆ័យក្នុងគាថានោះ ដូច
តទៅនេះ : ព្រះនាងទេវីត្រាស់ថា អ្នកទាំងឡាយដែលជា
ជេវពង្សនៃព្រានព្រៃ បានមកព្រមគ្នាក្នុងទីនេះ ចូរតាំងចិត្ត
ស្តាប់ពាក្យរបស់យើង ។

បទថា ឆត្វិសាធនំ បានដល់ ដីរិស ដែលភ្នកមាន
រស្មី ៦ ប្រការ ។ យើងយល់សប្តិឃើញដីរិសមានរស្មីនៃ
ភ្នក ៦ ពណ៌ ។ កាលដែលយើងឃើញគជសារមានសភាព
បែបនេះ ទើបមានសេចក្តីត្រូវការនូវភ្នកទាំងពីររបស់ដី
នោះ កាលបើមិនបានទេ ជីវិតយើងនេះក៏នឹងមិនមាន
ដែរ ។

ពួកបុត្រព្រានព្រៃ បានស្តាប់នូវព្រះសវនីយ៍ដូច្នោះ
ហើយ ក៏បាននាំគ្នាក្រាបទូលថា :

**ន នោ បិតុនំ ន បិតាមហានំ
និដ្ឋោ សុតោ កុល្យោ ឆត្វិសាធនោ
យមន្តស សុបិនេ រាជបុត្តិ
អក្ខរាហិ នោ យានិសោ ហត្ថិនោគោ ។**

បិតានិងជិតា នៃខ្ញុំវាមិនដែលដឹង
គជសារអស្ចារ្យម្តង មិនដែលដឹងឃើញឮឡើយ ។
ភ្នកភ្នីឆរង្សី រាជបុត្រីកុំកន្តើយ
សុបិនយ៉ាងណាហើយ ទ្រង់ត្រាស់ឆ្លើយឱ្យដឹងសព្វ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ មានសេចក្តីអធិប្បាយអំពី
ពាក្យរបស់ពួកនាយព្រានថា បពិត្រព្រះនាងម្ចាស់ ស្វេត-
កុញ្ញ ភ្នកមានរស្មី ៦ ពណ៌ លក្ខណៈដូចនេះ បិតា ឬជិតា
របស់ពួកទូលព្រះបង្គំ មិនធ្លាប់ឃើញ មិនធ្លាប់ឮឡើយ
មិនចាំបាច់ពោលថ្វី ដល់ពួកទូលព្រះបង្គំទេ ។ ព្រោះហេតុ
នោះ ដែលព្រះនាងម្ចាស់ ទ្រង់និមិត្តឃើញស្តេចដីរិសមាន
លក្ខណៈយ៉ាងណា សូមទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់នូវអាការលក្ខណៈ
យ៉ាងនោះ ដល់ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មកចុះ ។

ពួកបុត្រព្រានព្រៃ បានពោលនូវគាថាបន្ត :

**ទិសា ចតសេស្វា វិទិសា ចតសេស្វា
ខ្នំ អធា ទិស ទិសា ឥមាយោ
កតមំ ទិសំ ឥន្ទ្រតិ នាគរាជា
យមទ្ធុស សុបិនេ វេស្វិនា ។**

ទិសតូចនិងទិសធំ លើក្រោមជុំជាទិសដប់
ទ្រង់ត្រាស់ពីយល់សប្តិ សូមរៀបរាប់សព្វសេចក្តី ។
ឋានសួចដំរីសារ ភ្នកអស្ចារ្យឆរដ្ឋី
ទីនោះតើឈ្មោះអ្វី ឋានដំរីនៅទិសណា ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **ទិសា** បានដល់ក្នុង
ទិសទាំងឡាយ ។

បទថា **កតមំ** ដោយសេចក្តីថា ក្នុងបណ្តាទិស
ទាំងឡាយនោះ ស្តេចដំរីនៅទិសណា ព្រះនាងម្ចាស់ ។

កាលដែលពួកនាយព្រាន ទូលសួរយ៉ាងនេះហើយ
ព្រះនាងសុភទ្រាណាជទេវី ទើបទ្រង់ពិនិត្យមើលព្រានព្រៃ
ទាំងអស់ក្នុងចំនួននោះ ទ្រង់ឃើញព្រានព្រៃម្នាក់ ឈ្មោះ

សោធន្តរ ដែលធ្លាប់ចងពៀរនិងព្រះមហាសត្វ ប្រាកដថា
ជាព្រានខ្លាំងពូកែជាងពួកព្រានដទៃ រូបរាងសណ្ឋានឃើញ
អាក្រក់ប្រាកដច្បាស់ គឺបាតជើងកំបាំង ស្នងកំពឹកកំពក
ជង្គង់ធំ ភ្លើងជំនិរចាំង ពុកមាត់ក្រាស់ ពុកចង្កាប្រហម
ភ្នែកលឿង ដូច្នោះជាដើម ។ ទ្រង់ទតឃើញយ៉ាងនេះ
ហើយ ទើបព្រះតម្រិះថា បុគ្គលនេះ ទើបអាចធ្វើតាម
ពាក្យរបស់យើងបាន ហើយក៏ក្រាបទូលសូមព្រះបរម-
រាជានុញ្ញាត ឱ្យនាំព្រានសោណ្យត្តរឡើងទៅខាងលើប្រា-
សាទជាន់ទី ៧ ទ្រង់បើកសិហាបញ្ជូនខាងទិសឧត្តរ ហើយ
លើកព្រះហស្តចង្កុលត្រង់ទៅកាន់ព្រៃហិមពាន្ត នៅខាង
ឧត្តរទិស រួចត្រាស់ ៤ គាថាប្រាប់ដល់ព្រាន :

**ឥសោ ខ្នំ ខត្តរាយំ ទិសាយំ
អតិក្កុប្ប សោ សត្ត គីរិ ព្រហ្មន្តោ
សុវណ្ណបសេស្វា នាម គីរិ ខ្នុរាវោ
សំបុប្ផិសោ ភីបុរិសានុបិទ្កោ ។**

អ្នកចេញអំពីទីតាំងនេះទៅ ត្រូវដើរសំដៅទៅទិសឧត្តរ
ឆ្លងភ្នំធំៗឡើងខ្ពស់ៗ ខ្ពស់ក្រែបវរភ្នំទីប្រាំពីរ ។
ភ្នំនោះមានឈ្មោះសុវណ្ណបស្សៈ អ្នកឃើញប្រចក្សបុប្ផាគិរី
ព្រមទាំងកិន្តរអ៊ូអរមូលមីរ សុវណ្ណគិរីសព្វសត្វទ្រហឹង ។

**អារុយ្ហ សេលំ ភវនំ ភិណ្ណវនំ
ឱលោកយ បព្វតធានមូលំ
អថ នក្ខតិ មេឃសមាទវណ្ណំ
និក្រោធរាជំ អដ្ឋសហស្ស ធានំ ។**

អ្នកចូរឡើងភ្នំជំរកិន្តរ រួចហើយឱនកនេត្រាសម្លឹង
មើលចុះមកក្រោមដល់ជើងភ្នំហ្នឹង គ្រានោះអ្នកដឹងហេតុការណ៍ប្រាកដ ។
គឺអ្នកបានឃើញស្តេចជ្រៃមួយដើម មានពួរសម្បើមប្រាំបីពាន់គត់
និក្រោធរាជាមានពណ៌ប្រាកដ បាលីកំណត់មេឃវណ្ណា ។

**តត្ថច្ឆតិ កុព្វារោ វេទិសារណោ
សព្វសេតោ ឧប្បសហោ បរេតិ
ក្សត្តិ នំ អដ្ឋសហស្សនាកា
ឆ្ល័សានន្តា វាតតវប្បហារិនោ ។**

ស្តេចដ៏វិសក្កកររង្សី នៅក្រោមដើមជ្រៃជោគជ័យពេញពោរ
គ្មានអ្វីផ្កាញ់បានសន្តានទន់ទោរ ស្តេចកុញ្ចរោបរិវារញ្ជីឈ្មោល ។
ដ៏រក្សាមានប្រាំបីពាន់ អង្គរក្សវន្តទ្រក្សដូចនោល
សន្ទះដូចខ្យល់ប្រហារខ្លាំងចោល មិនងាយនឹងចូលដល់សត្វជាម្ចាស់ ។

**តិដ្ឋន្តិ តេ តុមូលមស្សសន្តា
កុប្បន្តិ វាតស្សបិ ឯវិតស្ស
មនុស្សភូតំ បន តត្ថ ធិស្វា
តស្មំ ករេយ្យំ នាស្ស វេថាបិ តស្ស ។**

បរិវារទាំងនោះស្រែកស្រុះគួរស្តេច ក្រែវក្រោធបំផុតសូម្បីខ្យល់ប៉ះ
ឈររំអែបឯកអង្គដង្ហើមខ្លាំងណាស់ សួរខ្យល់ព្រះច្បាស់កក្រើកធរណី ។
បើបានឃើញមនុស្សក្នុងទីនោះឯង គ្មានខ្លាចរំអែងចាប់បោកជាន់ឈ្លី
ធ្វើឱ្យជាផេះជាផង់ចូលី បាត់បង់ជីវិតខ្លួនសូន្យល្អង ។

បទថា **ឥតោ** ដោយសេចក្តីថា ម្ចាស់ព្រានព្រៃ
ដ៏ចម្រើន អ្នកចេញអំពីទីនេះទៅហើយ ។

បទថា **ឧត្តរាយំ** ដោយសេចក្តីថា អ្នកចូរទៅត្រង់
ទិសឧត្តរ ដើរឆ្លងភ្នំខ្ពស់ធំ ៧ គឺកាលដែលអ្នកឆ្លងភ្នំបាន ៦

ហើយ អ្នកនឹងដល់ភ្នំឈ្មោះសុវណ្ណបស្សតិវី ជាភ្នំពោរ-
ពេញដោយមាស ។

បទថា ឧទ្ធារណ ដោយសេចក្តីថា ធំខ្ពស់ជាងភ្នំ
ទាំង ៦ ដែលព័ទ្ធពិក្រៅនោះ ។

បទថា ឱវេរាភយ ដោយសេចក្តីថា អ្នកចូរឱនចុះ
សម្លឹងមើល ។

បទថា ភត្តច្ឆតិ ដោយសេចក្តីថា ក្នុងរដូវក្តៅ
ស្តេចស្លេតកុញ្ញរនោះ ឈរទទួលទឹកនិងខ្យល់ នៅក្រោម
ដើមជ្រៃនោះឯង ។

បទថា ទុប្បសហោ ដោយសេចក្តីថា មនុស្សសត្វ
ដទៃ ដែលនឹងមានសមត្ថភាព ចូលទៅធ្វើការគ្របសង្កត់
ចាប់យកស្តេចស្លេតកុញ្ញរនោះ មិនមានឡើយ ដូច្នោះ
ទើបឈ្មោះថា មនុស្សសត្វដទៃនឹងគ្របសង្កត់បានដោយ
លំបាក ។ ដល់រដូវក្តៅ ស្តេចដីរសដែលមានសភាពបែប
នេះ ឈរទទួលទឹកនិងខ្យល់ នាគល់ជ្រៃនោះ ។ ម្ចាស់
នាយព្រាន ដី ៨០០០ តើដូចម្តេច ?

បទថា ភ្នំសាទន្តា ប្រែថា មានភ្នំកស្មើដោយ
ចន្ទាលរថ ។

បទថា វាភវប្បហារិនោ ដោយសេចក្តីថា ដី
ទាំងនោះ មានប្រក្រតីស្តុះទៅប្រហារបច្ចាមិត្ត បានលឿន
ដូចខ្យល់បក់ ដីទាំង ៨០០០ ដែលមានសភាពបែបនេះ
គាល់រក្សាស្តេចដីនោះជានិច្ច ។

បទថា តុម្ភុលំ ដោយសេចក្តីថា ដីទាំងនោះឈរ
ដកខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល គួរឱ្យខ្លាច គឺមានសំឡេងលាន់
រំពងគឺកកង ជាប់តគ្នាជាលំដាប់ទៅ ។

បទថា វិភិតស្ស ដោយសេចក្តីថា ដីទាំងនោះ
រមែងក្រោធ សូម្បីតែខ្យល់ដែលមកប៉ះខ្ទប់ ដេញតាមស្នូរ
កក្រើកញាប់ញ័រ ។ បើឃើញមនុស្សមកក្នុងទីនោះៗ
ហើយ គឺកាចខ្លាំងណាស់ ។

បទថា ទាស្ស ដោយសេចក្តីថា កាលមនុស្សត្រូវ
ខ្យល់ដង្ហើមរបស់ដីនោះឯងកម្ចាត់ ធ្វើឱ្យជាផេះ ជាផង់
ធ្លុលីហើយក៏នៅមិនព្រមឱ្យសូម្បីតែល្អងធ្លុលីធ្លាក់ត្រូវស្តេច

ដីរីនោះដែរ ។

នាយព្រានសោណុត្តរ ស្តាប់នូវព្រះសវនីយ៍ហើយ
ក៏ភ័យខ្លាចចំពោះសេចក្តីស្តាប់ ក្រាបទូលគាថា ដូច្នោះថា :

ពង្ស ហិ មេ វាជកុលម្ហិ សន្តិ

បិលន្ទនា ជាតុបស្ស ទេវិ

មុត្តា មណី វេទន្តិយាមយា ច

ភី កាហសិ ទន្ធបិលន្ទនេន

មារេតុកាមា កុព្វរំ ឆត្វិសារណំ

ឧទាហុ យាតេស្សសិ លុទ្ធិបុត្តេ ។

បពិត្រព្រះទេវី	គ្រឿងកែវមណីអលង្ការ
មាសប្រាក់កែវមុក្កា	វេទ្យិយាកែវពៃទូរ្យ ។
មានក្នុងរាជត្រកូល	បើប្រមូលច្រើនពហុ
ព្រះនាងនៅគិតគូរ	ឱ្យតស៊ូសម្លាប់សត្វ ។
យកភ្នកស្តេចដីរី	ឆរង្សីត្រូវឆ្លងកាត់
ព្រៃភ្នំច្រើនពេកក្តាត់	មិនមែនសត្វងាយប្រហារ ។
បពិត្រព្រះនាងម្ចាស់	ប្រាកដច្បាស់ជាត្រូវការ
នូវភ្នកដីរីសារ	ឬប្រាថ្នាប្រហារព្រាន ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **បិលន្ទនា** បានដល់
គ្រឿងអាករណៈទាំងឡាយ ។

បទថា **វេទន្តិយាមយា** បានដល់គ្រឿងកែវពៃទូរ្យ។

បទថា **យាតេស្សសិ** ដោយសេចក្តីថា នាយព្រាន
សោណុត្តរ ទូលសួរថា : ឬថាព្រះនាងម្ចាស់មានព្រះ-
បំណងនឹងឱ្យស្តេចដីរីសម្លាប់ជេរពង្សរបស់ពួកនាយព្រាន
ដោយយកគ្រឿងប្រដាប់ជាលេសអាង ។

លំដាប់នោះ ព្រះនាងទេវី ក្រាស់គាថា :

សា ឥស្សិតា ទុក្ខិតា ចស្មិ លុទ្ធិ

ឧទ្ធព្វា សុស្សាមិ វេទ្យស្សន្តិ

ករោហិ មេ លុទ្ធិក ឯតមត្តំ

ទស្សាមិ តេ គាមវរាណិ បព្វ ។

នែ ! ម្ចាស់នាយព្រានកុំមានកង្វា យើងមានឥស្សាទាំងការអន់ចិត្ត
នឹកឃើញរឿងដើមយើងរឹងរែពិត ទើបយើងរិះគិតតាមព្រៀងដែលចង ។
ម្ចាស់នាយព្រានព្រៃច្នៃវិលលកចុះ ប្រសិនការនោះសមតាមបំណង
ប្រាំស្រុកយកស្វយបានមួយសែនម្តង យើងនឹងតបស្នងសងគុណដល់ព្រាន ។

បទថា សា បានដល់សា អង្គ ប្រែថា យើងនោះ ។

បទថា អនុស្សន្ទី ដោយសេចក្តីថា យើងរលឹក ដល់ពៀរដែលស្តេចដីនោះ ធ្វើមកលើយើងក្នុងកាលមុន ហើយយើងក៏សង្រេងសង្រៀងរឹងរែកក្នុងចិត្ត ។

បទថា ឧស្សរមិ តេ ដោយសេចក្តីថា នៅពេល ដែលសេចក្តីត្រូវការរបស់យើងនេះបានសម្រេច យើងនឹង លើកស្រុកសួយ ៥ តំបន់ ដែលយកប្រាក់ចំណូលបាន ១ សែន រាល់ៗឆ្នាំ ជារង្វាន់ដល់អ្នក ។

ត្រាកាលដែល ព្រះនាងទើបត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ក៏បានត្រាស់លូងលោមព្រានថា : នែ សម្លាញ់ព្រានអើយ ក្នុងជាតិមុនយើងបានថ្វាយទានដល់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ហើយ បានតាំងសេចក្តីប្រាថ្នាថា សូមឱ្យយើងជាមនុស្សអាចនឹង ឱ្យអ្នកដទៃសម្លាប់ដីវិធាននេះ យកភ្នកទាំងគូមកឱ្យបាន គឺមិនមែនជាការយល់សប្តិទេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នារបស់យើង ត្រូវតែសម្រេច អ្នកចូរទៅចុះ កុំខ្លាចឡើយ ។

នាយព្រានសោណុត្តរ ទទួលបដិបត្តិតាមព្រះ- សវនីយ៍នៃព្រះទើបថា : ទូលព្រះបង្គំ យល់ព្រម ព្រះនាង ម្ចាស់ ។ ហើយព្រានព្រែកបានទូលថា : បើដូច្នោះ សូម ព្រះនាងម្ចាស់ ទ្រង់ប្រោសចង្កុលទីនៅរបស់ស្តេចដីវិធាន នោះ ដល់ទូលព្រះបង្គំ ឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។ កាលដែល នឹងទូលសួរតទៅ ទើបពោលនូវគាថា :

**កត្តច្ឆតិ កត្តមុបេតិ ថវានំ
វិចិស្ស កា ន្ទានគតស្ស ហោតិ
កថព្ធិ សោ ន្ទាយតិ នាគរាជំ
កថំ វិជានេមុ គតិ គជស្ស ។**

ធម្មតានៃគជសារ នៅត្រង់ណាជាប្រក្រតិ
ឈរដើរដេកលើដី ផ្លូវដីចុះទឹកស្រះ ។
តើងតទឹកយ៉ាងណា ដំណើរការមានច្រើនណាស់
ដូចម្តេចខ្ញុំដឹងច្បាស់ ព្រះនាងម្ចាស់សូមប្រាប់ផង ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **កត្តច្ឆតិ** ដោយ សេចក្តីថា ស្តេចដីនៅទីត្រង់ណា ។

បទថា គត្តមុបេតិ ដោយសេចក្តីថា ចូលទៅក្នុង
ទីណា ។ អធិប្បាយថា ឈរទីណា ។

បទថា វិចីស្ស កា ដោយសេចក្តីថា ផ្លូវណា ជា
ផ្លូវដែលស្តេចដីរទៅអង្គតទឹក គឺស្តេចដីរទៅអង្គតទឹកផ្លូវណា។

បទថា កងំ វិជានេមុ គតិ ដោយសេចក្តីថា
កាលបើព្រះនាងម្ចាស់មិនបង្ហាញប្រាប់ ទូលព្រះបង្គំ នឹង
ដឹងអំពីទីទៅមករបស់ស្តេចដីរនោះបានយ៉ាងណា។ ព្រោះ
ហេតុនោះ សូមព្រះនាងម្ចាស់មេត្តាប្រោសប្រាប់ ដល់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផងចុះ ។

កាលព្រះនាងទើរី នឹងត្រាស់ប្រាប់នូវកន្លែង ដែល
បានដឹងច្បាស់ ដោយញាណជាគ្រឿងរលឹកជាតិបាន ដល់
នាយព្រានសោណុត្តរ ទើបបានពោល ២ គាថា :

តត្ថេវ សា ឆោក្ខុណី អវិទុរេ
ម្មោ សុតិក្កា ច មហោធាកា ច
សំបុប្ផិកា តមគណានុចិណ្ណា
ឯត្ថ ហិ សោ ឡាយតិ នាគរាជ។

ជិតទីលំនៅនៃស្តេចដីរ មានបោក្ខរណិស្នាតក្រែកក្នុង
មហោទកាទឹកថ្លាច្រើនផង ផ្កាមានលំអង្វរិករោយព្រោងព្រាត ។
កំពង់រាបស្មើសែនមនោរម្យ ដេរដាសដោយឃ្មុំកមរជាតិ
ឯស្តេចដីរតែងនៅមិនឃ្នាត ពីស្រះជលជាតស្រពកាយបវរ ។

សីសំ នហានោ ឧប្បលមាលធារិ
សព្វសេតោ បុណ្ណិកតចន្ទី
អរមោធមាលោ គច្ឆតិ សន្និកេតិ
បុរក្ខត្វា មហេសី សព្វភន្ទិ ។

ស្តេចដីរសបវរអង្គកាយ ស្បែកសសុសាយដូចផ្កាឈូកស
ជម្រះសិសៈរិករាយត្រេកអរ ទ្រង់ផ្កាបវរឧប្បលមាលា ។
ឱ្យមេដីរមហេសីសត្វ មាននាមបញ្ញត្តិសព្វភន្ទា
នាំមុខទៅកាន់និគ្រោធរាជា ឬក៏គុហាលំនៅអាត្មា ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា តត្ថេវ ដោយសេចក្តី
ថា ក្នុងកន្លែងនៅនៃស្តេចដីរនោះឯង ។

បទថា ឆោក្ខុណី នេះ ព្រះនាងទើរីត្រាស់សំដៅ
ដល់ស្រះធម្មត្ថ ។

បទថា សំបុត្រិកា ប្រែថា មានផ្កាកុមុទ ២ បែប ផ្កាឧប្បល ៣ បែប ផ្កាបទុម ៥ បែប ចេញផ្ការីកដោយ ជុំវិញ ។

បទថា ឯត្ថ ធិ សោ ដោយសេចក្តីថា ស្តេចដំរី នោះ ចុះដូចទឹកក្នុងស្រះធម្មត្ថនោះឯង ។

បទថា ឧប្បលមាណសិ ដោយសេចក្តីថា ទ្រទ្រង់ នូវមាល័យបុប្ផជាតិ ដែលកើតក្នុងទឹកនិងលើគោក មាន ឧប្បលជាដើម ។

បទថា បុណ្ណិកតចន្ទិ ដោយសេចក្តីថា ប្រកប ដោយអវយវៈសសុទ្ធ មានសម្បុរស្បែកដូចជាផ្កាឈូកស ។

បទថា អរមោឃមនោ ដោយសេចក្តីថា ទាំង ដែលត្រេកអររីករាយផង ។

បទថា សន្និកេតិ ដោយសេចក្តីថា ទៅកាន់លំនៅ របស់ខ្លួន ។

បទថា បុក្ខត្វា ដោយសេចក្តីថា ព្រះនាងទេវី ត្រាស់ថា ស្តេចដំរី ធ្វើមហេសីឈ្មោះសព្វភទ្ទា ឱ្យនៅខាង

មុខ ហែហមដោយដំរី ៨០០០ ជាបរិវារទៅកាន់លំនៅ របស់ខ្លួន ។

នាយព្រានសោណុត្តរ ស្តាប់ព្រះសវនីយ៍ហើយ ក៏ បានទូលរាប់រងថា ប្រពៃហើយ ព្រះនាងម្ចាស់ ទូលព្រះ- បង្គំ នឹងសម្លាប់នូវដំរីនោះ នាំយកភ្នកមកថ្វាយ ។ គ្រា នោះ ព្រះទេវីទ្រង់រីករាយសប្បាយព្រះទ័យ ប្រទានទ្រព្យ ឱ្យដល់ព្រាន ១០០០ ហើយបង្គាប់ថា អ្នកចូរត្រឡប់ទៅ ផ្ទះវិញសិនចុះ ៧ ថ្ងៃទៀត សឹមទៅទីនោះ ។ កាលដែល បញ្ជូនព្រានឱ្យទៅហើយ ក៏បង្គាប់ឱ្យជាងដែកមកគាល់ ទ្រង់បញ្ជាថា : នែជាង យើងត្រូវការ កាំបិតបត់ ពូថៅ ចប ពន្លាក ញញួរ កាំបិតកាត់គុម្ពព្រៃបូស្សិ កណ្តៀវច្រូត ស្មៅ ដាវ កំណាត់ដែកស្រួច រណារ និងដែកតម្កក់មុខបី អ្នកចូរប្រញាប់ធ្វើរបស់ទាំងអស់មកឱ្យយើង ។ រួចហើយ ព្រះទេវី ក៏បង្គាប់ឱ្យជាងស្បែកមកគាល់ ទ្រង់បញ្ជាថា : នែជាង អ្នកគួរនឹងធ្វើនូវស្បែងស្បែក សម្រាប់ដាក់ សម្ភារៈធ្មន់ ប្រមាណ ១ កុម្ភៈឱ្យយើង ហើយយើងត្រូវការ

ខ្សែស្បែក ខ្សែរឹត ស្រោមដៃ ស្បែកជើង និងឆក្រស្បែក
អ្នកចូរជួយធ្វើរបស់ទាំងអស់នេះ មកឱ្យយើងដោយ
ប្រញាប់ផង ។

ចាប់តាំងពីថ្ងៃនោះមក ជាងទាំងពីរនាក់ក៏ប្រញាប់
ខំធ្វើរបស់ទាំងអស់ នាំយកមកថ្វាយដល់ព្រះទេវី ។ ព្រះ
នាងទើបទ្រង់ត្រៀមរៀបចំស្បៀង ឱ្យព្រានសោណុត្តរ
នោះ តាំងតែពីប្រដាប់បង្កាត់ភ្លើងជាដើមទៅ ។ ព្រះនាង
រៀបចំទុកដាក់នូវឧបករណ៍គ្រប់យ៉ាង ព្រមទាំងស្បៀង
មានសដូរជាដើមដាក់នៅក្នុងស្បោងស្បែក ។ គ្រឿង
ឧបករណ៍ និងស្បៀងទាំងអស់នោះ ទម្ងន់ប្រមាណ ១
កុម្ភៈ ។ ចំណែកនាយព្រានសោណុត្តរនោះ ត្រៀមខ្លួន
ស្រេចហើយ ដល់ថ្ងៃទី ៧ ក៏មកគាល់ថ្វាយបង្គំព្រះរាជ-
ទេវី ។ លំដាប់នោះ ព្រះនាងទេវី បានប្រាប់ទៅព្រានថា
គ្រឿងឧបករណ៍គ្រប់យ៉ាងរបស់អ្នក ស្រេចបាច់អស់ហើយ
អ្នកចូរសាកល្បងលើកស្បោងនេះសិនមើល ។ នាយព្រាន
សោណុត្តរនោះ ជាមនុស្សដែលមានកម្លាំងច្រើន ទ្រទ្រង់

នូវកម្លាំងស្មើនឹងជីវីសារ ៥ ព្រោះដូច្នោះ ទើបគេចាប់
លើកស្បោងឡើងដូចជាស្បោងម្លូ ហើយស្តាយនឹងស្មា
ឈរធ្វើព្រងើយ ដូចឈរស្មាទទេ ។ ព្រះនាងសុភក្ខា បាន
ប្រទាននូវរបស់របរឱ្យដល់កូនៗ នៃនាយព្រាន ហើយ
ក្រាបទូលឱ្យព្រះរាជាទ្រង់ជ្រាប និងប្រាប់ឱ្យនាយព្រាន
សោណុត្តរចេញដំណើរទៅ ។

ចំណែកនាយព្រានសោណុត្តរនោះ កាលដែល
ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះរាជា និងព្រះរាជទេវីហើយ ក៏ចុះចាក
អំពីព្រះរាជនិវេសន៍ ឡើងរថចេញពីព្រះនគរ ដោយបរិវារ
ជាច្រើន ឆ្លងកាត់ស្រុកនិគម និងជនបទមកតាមលំដាប់
ដល់ចុងនៃព្រះរាជអាណាខេត្តហើយ ទើបឱ្យពួកអ្នកស្រុក
ត្រឡប់វិលវិញ។ ព្រានសោណុត្តរ ដើរចូលព្រៃទៅជាមួយ
នឹងអ្នកស្រុកជាយដែន រហូតដល់ផុតដែនដីរបស់មនុស្ស
ទើបឱ្យពួកមនុស្សជាយដែនត្រឡប់ទាំងអស់ ហើយដើរ
ទៅតែម្នាក់ឯង ។ នាយព្រាន ដើរចូលព្រៃតែម្នាក់ឯងអស់
៣០ យោជន៍ ឆ្លងកាត់ព្រៃស្តុក ១៨ លើក ដោយលំដាប់

គឺមុនដំបូងព្រៃស្បូវភ្នាំង ព្រៃស្មៅ រហូតដល់ព្រៃឈើមាន
ខ្លឹម ។ ក្នុងព្រៃទាំងនោះ មានជាអាទិ៍ គឺព្រៃបន្ទា ព្រៃផ្តៅ
ព្រៃរពាក់ ព្រៃបបួស ព្រៃត្រែង ព្រៃបូស្សី ព្រៃឈើធម្មតា
ព្រៃចម្រុះគ្នា ព្រៃឈើអត់ខ្លឹម ព្រៃឈើមានខ្លឹម និងព្រៃ
ក្រាស់ ។ ព្រៃក្រាស់នោះ សូម្បីតែពស់ក៏វារទៅបានដោយ
លំបាក ។ កាលដែលព្រានទៅដល់ហើយ ក៏យកកណ្តៀវ
ច្រូតស្បូវភ្នាំងជាដើម យកកាំបិតកាប់គុម្ពព្រៃបន្ទាជាដើម
យកពូថៅកាប់គល់ឈើ យកពន្លាកធំចោះធ្វើផ្លូវដើរ ។
ដល់ព្រៃបូស្សី ក៏កាប់បូស្សីធ្វើបង្កោងដាក់ឡើងទៅលើ
ហើយកាប់ទៀត ឱ្យបូស្សីដួលដាក់ធ្វើស្ពានដើរទៅខាងលើ
គុម្ពបូស្សី ។ ដល់ទីដែលមានភក់សុទ្ធ ក៏ដាក់ឈើស្លូតៗដើរ
ទៅ ហើយដាក់ឈើដទៃទៀត ជាបន្ត ទើបលើកឈើមុន
ឡើងសម្រាប់ដាក់តទៅមុខ ។ ឆ្លងទីដែលមានភក់បាន
ហើយ ក៏ដល់ទីដែលមានទឹកសុទ្ធ ក៏ចងក្បូនឆ្លងទៅ
ហើយឈរនៅត្រង់ជើងភ្នំ ។ ព្រានបានយកខ្សែចងដែក
តម្កក់មុខបី បោះឡើងទៅឱ្យជាប់នៅនឹងភ្នំ ហើយទើប

តោងឡើងតាមខ្សែស្បែកដល់ខាងលើ ដៃធ្វេងតោងខ្សែ
ដៃស្តាំកាន់ដែក ដែលមានមុខដ៏មុតដូចពេជ្រ កាប់ថ្មភ្នំ
ស្រេចហើយ ទើបឈរនៅទីនោះ ហើយកន្ត្រាក់ដែកតម្កក់
មុខបី បោះទៅខាងលើទៀត ធ្វើទំនងនេះឯងច្រើនដង
រហូតឡើងទៅដល់កំពូលភ្នំ ។ កាលដែលចុះពីភ្នំវិញ ក៏ធ្វើ
ទំនងនោះដែរ ។ អាចារ្យពួកខ្លះបានពោលថា នាយព្រាន
សោណុត្តរ ចុះអំពីភ្នំដោយឆត្រស្បែក ដូចបក្សីត្រដាង
ស្លាបទម្លាក់ខ្លួនចុះ ដូច្នោះឯង ។

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់នឹងធ្វើឱ្យច្បាស់-
លាស់ នូវដំណើរដែលនាយព្រានសោណុត្តរ ទទួលយក
ព្រះសរិនិយ័ របស់ព្រះនាងសុភក្ខាយ៉ាងនេះ ហើយចេញ
ចាកអំពីព្រះនគរ ឆ្លងកាត់ព្រៃស្តុកជាច្រើនកន្លែង រហូត
ដល់ភ្នំ ហើយឆ្លងភ្នំ ៦ ខាងដើមបាន និងឡើងកាន់កំពូល
ភ្នំសុវណ្ណបស្សៈ ព្រះអង្គទើបទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះគាថា :

**តត្ថេវ សោ ខុត្តហេត្វាន វារក្សិ
អរិយេ គុណិត្តា ធនុត្តា បុត្តោ**

វិសុទ្ធិយុតិ សត្ត គីរី ព្រហ្មន្ត

សុវណ្ណបស្សន្ទាម គីរី ខុណ្ណារិ ។

ព្រានព្រៃនោះ បានរៀនពាក្យក្នុងទីនោះ ហើយក៏
ចាប់យកនូវបំពង់ព្រួញ និងធ្នូ ដើរដល់ភ្នំធំទាំង ៧ ។
(កាលដែលឆ្លងផុតពីភ្នំទី ៦ ហើយ) ក៏ពិចារណាមើលទៅ
ឃើញភ្នំដ៏ខ្ពស់មួយ ឈ្មោះសុវណ្ណបស្សៈ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា សេរ ដោយសេចក្តីថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាយព្រាននោះទទួលយកព្រះតម្រាស់
របស់ព្រះទេវី ដែលប្រថាប់នៅលើប្រាសាទជាន់ទី ៧ នោះ
ហើយ កាន់យកបំពង់ព្រួញនិងធ្នូដ៏ធំទៅកាន់ទីស្តុកនៃភ្នំ
គិតថា ភ្នំណាហ្ន៎ ឈ្មោះសុវណ្ណបស្សបព័ត បានទៅដល់
មហាបព័តទី ៧ ។

បទថា **វិសុទ្ធិយុតិ** ដោយសេចក្តីថា ពិចារណា
មើលក្នុងគ្រានោះ ។ កាលដែលកំពុងតែពិចារណាមើល
ចុះឡើង ក៏បានឃើញភ្នំដែលឈ្មោះថា សុវណ្ណបស្សគីរី
ដ៏ធំខ្ពស់ ទើបគិតថា គឺជាភ្នំនេះហើយ ។

អារុយ្ហ សេលំ ភវនំ ភិណ្ណានំ

ឱលោកយិ បព្វតទាទម្បលំ

ឥត្តឧសា មេឃសមាទវណ្ណំ

និគ្រោធរាជំ អន្លិសហស្សនាមំ ។

ព្រានព្រៃបានឡើងកាន់ភ្នំ ជាកន្លែងនៅនៃពួកកិណ្ណ
ក៏រមិលមើលនូវទីជិតនៃជើងភ្នំ បានឃើញស្តេចជ្រៃមួយ
ដើម មានសម្បុរព្រាកដស្មើដោយមេឃ មានពួរ ៨០០០
នៅជិតជើងភ្នំនោះឯង ។

បទថា **ឱលោកយិ** ដោយសេចក្តីថា គេឡើងទៅ
កាន់បព័តដែលជាទីនៅនៃពួកកិណ្ណហើយ ឱនចុះសម្លឹង
មើលខាងក្រោម កត់សំគាល់ទីដែលព្រះនាងសុភម្មាប្រាប់
មក ។

បទថា **ឥត្ត** ដោយសេចក្តីថា សម្លឹងឃើញដើម
និគ្រោធនោះ នៅជិតៗនឹងជើងភ្នំនោះឯង ។

ឥត្តឧសា កុញ្ញារិ ឆព្វិសាណំ

សព្វសេតិ ទុប្បសហំ បរេតិ

ក្រសួង នៃ រដ្ឋសហស្សនាគារ

ឆ្នាំសំណុំរឿង ៧៧៧ ច្បាប់ស្តីពីសុខាភិបាល

បានឃើញដីមានភ្នំកំពស់ ៦ ជាដីសសុទ្ធ ដែល ពួកដីដទៃ គ្របសង្កត់បានដោយក្រ ទៅក្រោមដើមជ្រៃ នោះ ។ ពួកដី ៨០០០ មានភ្នំកងដូចជាចន្ទាលរថ មាន ប្រក្រតីទៅប្រហារបច្ចាមិត្ត ដោយសន្ទុះដ៏លឿនដូចជា ខ្យល់ តែងរក្សានូវស្តេចដីនោះ ។

បទថា តត្ថ ដោយសេចក្តីថា ឈរនៅនឹងគល់ដើម ជ្រៃនោះ ។

តត្ថឌុសា ធាតុរណី អវិទូរេ

រម្មំ សុតិភ្នំពុ មហោទភពុ

សំបុប្ផិភំ ភមគណនុចិណ្ណំ

យត្ថ ហិ សោ ឆ្មាយតិ នាគរាជំ ។

បានឃើញស្រះបោក្ខរណី នៅជិតដើមជ្រៃនោះ ជាទីគួររីករាយ មានកំពង់ទឹកដ៏ល្អផង មានទឹកដ៏ច្រើនផង (មានផ្កាកុមុទ ឧត្យល ចង្កុលណី និងឈូក) រីកស្តុស-

ស្តាយផង ដេរដាសដោយពួកភមរជាតិផង ជាទីសម្រាប់ ចុះអ្នករបស់ស្តេចដីដ៏ប្រសើរនោះ ។

បទថា តត្ថ ដោយសេចក្តីថា ខាងក្នុងភ្នំ នៅមិន ឆ្ងាយពីដើមជ្រៃនោះឯង ។ ស្តេចដីអ្នកទឹក នាស្រះធម្មតា ណា គេបានឃើញស្រះធម្មតានោះ ។

ទិស្វាន នាគស្ស គតិ មិតពុ

វិចិស្ស យា ឆ្មានគតស្ស ហោតិ

ឱរាតមាគត្តិ អនិយរុធា

មយោជិតោ ចិត្តវសានុគាយ ។

បានឃើញនូវការដើរទៅ និងការឈរនៅ នៃដីដ៏ ប្រសើរផង ឃើញផ្លូវរបស់ដីដ៏ប្រសើរនោះ ទៅអ្នកទឹក ផង ព្រានព្រៃជាអនិយជន គឺជនថោកទាប មានចិត្ត លាមក ត្រូវព្រះនាងសុភទ្ធា ជាអ្នកធ្លាក់ក្នុងអំណាចចិត្ត ទ្រង់ប្រើមក ក៏បានចាត់ចែងជីករណ្តៅ ។

បទថា ទិស្វាន ដោយសេចក្តីថា ក្នុងពេលដែល ដីទាំងឡាយទៅហើយ នាយព្រាននោះ ក៏បានចុះអំពី

សុវណ្ណបស្សបព័ត ពាក់ស្រោមដៃ និងពាក់ស្បែកជើង ហើយត្រួតពិនិត្យមើល ទីដែលស្តេចដំរីនោះទៅ និងទីដែលស្តេចដំរីនោះនៅជាប្រចាំ ។ ព្រានបានឃើញសព្វគ្រប់ទាំងអស់ គឺឃើញថា ស្តេចដំរីដើរផ្លូវនេះ ងូតទឹកត្រង់នេះ កាលដែលងូតទឹកហើយ ឡើងមកឈរត្រង់នេះ។ ព្រោះព្រានមិនមានហិរិ គឺមានចិត្តលាមក ត្រូវព្រះនាងសុភម្មា ដែលជាអ្នកលុះក្នុងអំណាចចិត្ត ប្រើមក ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបបានជាព្រានមករៀបចំជីករណ្តៅ ។

ក្នុងរឿងនោះ មានសេចក្តីតាមលំដាប់លំដោយដូចតទៅ : បានឮមកថា នាយព្រានសោណ្យក្តរនោះ មកដល់លំនៅរបស់ព្រះមហាសត្វ កំណត់បាន ៧ ឆ្នាំ, ៧ ខែ, ៧ ថ្ងៃ ។ ព្រានបានកំណត់មើលទីនៅរបស់ព្រះមហាសត្វតាមន័យដែលបានពោលហើយនោះឯង ហើយបានកំណត់ក្នុងចិត្តទុកថា យើងនឹងជីករណ្តៅត្រង់នេះ ឈរអែបក្នុងរណ្តៅនោះ រួចបាញ់ស្តេចដំរីឱ្យដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ។ ដូច្នោះហើយ ព្រានក៏បានចូលព្រៃ កាត់ដើមឈើ

ដើម្បីធ្វើសសរជាដើម ត្រៀមទ្វេសម្ភារៈទុក ។ កាលដំរីទាំងឡាយឡើងពីងូតទឹកទៅលំនៅហើយ ទើបយកចបដ៏ធំជីករណ្តៅ ៤ ជ្រុង ត្រង់ទីឈរនៅនៃស្តេចដំរី ហើយយកទឹកស្រោច កាយយកអាចម៍ដីចេញមក ដាំសសរចុះដាក់រន្ធត ក្រាលក្តារ ចោះប្រហោង រោយធ្វូលីដី និងកាយស្លឹកឈើដាក់ខាងលើ ធ្វើទីចេញចូលរបស់ខ្លួន ។ កាលដែលធ្វើរណ្តៅរួចស្រេចហើយ ក្នុងពេលជិតភ្លឺ ទើបទទួរក្បាល ដណ្តប់សំពត់កាសាវៈ កាន់ធ្នូ ព្រមទាំងព្រួញដែលលាបដោយថ្នាំពិស ចុះទៅឈរក្នុងរណ្តៅ ។

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់ប្រកាសនូវសេចក្តីនោះ ព្រះអង្គបានត្រាស់សម្តែងនូវព្រះគាថា :

**ខណិក្ខាន កាសុំ ឆលកេហិ ឆានយិ
អត្តានមោឆាយ ឆនុល្ល ឆុទ្ធោ
បស្សាគតំ បុនុសខ្លេន នាគំ
សមប្បយិ ទុក្កជកម្មករិ ។**

ព្រានព្រៃ ជាអ្នកធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ បានជីករណ្តៅ

ហើយ គ្របដោយផែនការទាំងឡាយ រួចបញ្ចូលខ្លួន និងធ្លូ
ទៅក្នុងរណ្តៅនោះ ហើយបាញ់នូវដីរី ដែលដើរមកឈរ
នៅខាងរណ្តៅរបស់ខ្លួន ដោយព្រួយផ្អើលថ្លោស ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **បស្ស្វាគតិ** ដោយ
សេចក្តីថា បាញ់ស្តេចដីរី ដែលមកឈរខាងរណ្តៅរបស់
ខ្លួន ។

បានឮថា ក្នុងថ្ងៃទី ២ ស្តេចដីរីនោះមកងូតទឹក
ហើយឡើងមកឈរនៅទីលានដ៏ធំស្រឡះ ។ លំដាប់នោះ
ទឹកបានហូរពីសិរីរៈរបស់ស្តេចដីរីនោះឯង ហូរស្រក់តាម
ផ្លូវនាភិប្រទេស ធ្លាក់ត្រូវខ្លួនរបស់នាយព្រាន តាម
ប្រហោងក្តារ ។ ដោយការសង្កេតដូច្នោះ នាយព្រានក៏ដឹង
ថា ព្រះមហាសត្វមកឈរនៅពីលើហើយ ទើបយកព្រួញ
ដ៏ធំបាញ់ស្តេចដីរី ដែលមកឈរនៅខាងរណ្តៅរបស់ខ្លួន ។

បទថា **ទុក្ខជកម្មករិ** ដោយសេចក្តីថា ឈ្មោះថា
បុគ្គលធ្វើកម្មដ៏អាក្រក់ ព្រោះបង្កទុក្ខឱ្យកើតដល់ព្រះមហា-
សត្វ ទាំងកាយ ទាំងចិត្ត ។

**វិទ្ធជោ ច នាគោ កោត្តាមនាទិ ឃោរំ
សព្វេវ នាគា និណ្ណាទុ ឃោរុប្បំ
តិណព្វ កង្កព្វ រណំ ករោន្តា
ធាវិសុ តេ អង្គិ ទិសា សមន្តតោ ។**

ដីរីប្រសើរ ត្រូវព្រានព្រៃបាញ់ហើយ ក៏បន្តិក
កោត្តាទដ៏ពន្លឹក ពួកដីរីទាំងអស់ក៏បានបន្តិកសំឡេង
មានសភាពដ៏ពន្លឹក ។ ដីរីទាំងនោះ ក៏ធ្វើនូវស្មៅ និងមែក
ឈើឱ្យខ្ទេចខ្ទី ហើយសុះស្នាទៅទាំង ៨ ទិសដោយជុំវិញ។

បទថា **កោត្តាមនាទិ** ដោយសេចក្តីថា បន្តិកោត្តា-
នាទតិកកង ។ គប្បីជ្រាបថា សរដ៏ថ្លោសនោះ ទម្ងន់ចំក្រង
នាភិប្រទេស គឺផ្ទិតនៃស្តេចដីរី ទម្ងាយអវយវៈមានតម្រង
បស្ស្វាវៈជាដើម ឱ្យបែកខ្ទេច កាត់ពោះរៀនតូចជាដើម
ហើយ រហូតធ្លុះចេញមកខាងខ្នងរបស់ស្តេចដីរី មិនត្រឹម
តែប៉ុណ្ណោះ នៅផ្ទះផុតពីខ្នងស្តេចដីរី ព្រួញបានសុះលឿន
ទៅក្នុងអាកាសទៀតផង ។ មុខរបួសធ្លុះធ្លាយដូចជាត្រូវ
កាប់ដោយពូថៅ ឈាមហូរចេញមកដូចទឹកល្អិតចេញពី

ឆ្នាំង បង្កើតទុក្ខវេទនាដល់ព្រះមហាសត្វពន់ប្រមាណ ។
ស្តេចដំរី មិនអាចអត់ទ្រាំនូវទុក្ខវេទនាបាន ក៏ស្រែកកង
រំពង លាន់សន្លឹកពេញសកលបព័ត បន្លឺកោព្យនាទពេញ
ទំហឹងដល់ទៅបីដង ។

បទថា សព្វេវ ដោយសេចក្តីថា ដំរីទាំង ៨០០០
បានឮនូវសំឡេងនោះ ក៏នាំគ្នាតក់ស្លុត ភ័យខ្លាចចំពោះ
មរណៈ បន្តិសំឡេងដ៏ពន្លឹក គួរឱ្យខ្លាចញញើត ។

បទថា ឆន្ទំ ករោន្តា ដោយសេចក្តីថា ដំរី ៨០០០
នាំគ្នាស្រែកដោយសំឡេងគឺកកងរំពងគួរឱ្យស្តុត ស្តុះមក
តាមសំឡេងនោះ ឃើញដំរីឆន្ទ្តបានទទួលនូវទុក្ខវេទនា
ក៏គិតថា ពួកយើងនឹងចាប់បច្ចាមិត្តឱ្យបាន ហើយបាននាំ
គ្នារត់រក រហូតស្មៅនិងកំណាត់ឈើបែកបាក់ខ្ទេចខ្ទីរីវក់ ។

**វិស្វមេន្តិ បរាមសន្តោ
កាសាវមន្តិ ធិនំ ឥសិនំ
ទុក្ខេន ឌុដ្ឋស្សនធានិ សញ្ញា
អរហន្តេវ សត្វិ អវជ្ឈរោ ។**

ដំរីដ៏ប្រសើរ យកជើងឈូសជី ដោយបំណងថា
អញនឹងសម្លាប់នូវព្រានព្រៃនេះ ក៏ឃើញនូវសំពត់កាសាវៈ
ដែលជាទង់ជ័យរបស់ពួកឥសី ។ ដំរីដ៏ប្រសើរ ត្រូវសេចក្តី
ទុក្ខប៉ះពាល់ហើយ ក៏មានសញ្ញាកើតឡើងថា ធម្មតា
បុគ្គលប្រើប្រាស់នូវទង់ជ័យព្រះអរហន្ត មានសភាពដែល
សប្បុរសមិនគួរសម្លាប់ ។

បទថា វិស្វមេន្តិ ដោយសេចក្តីថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលដែលដំរីទាំងឡាយ ចេញទៅក្នុងទិសា-
នុទិសហើយ និងកាលដែលនាងដំរីមហាសុភទ្ធា ចូលទៅ
ឈរជិត លួងលោមចិត្ត ស្តាបអង្អែលហើយ ស្តេចដំរីឆន្ទ្ត
ក៏អត់សង្កត់នូវទុក្ខវេទនាបាន ឈប់ស្រែក ហើយកំណត់
ផ្លូវដែលព្រួញបាញ់មក ។ ព្រះមហាសត្វ ពិចារណាមើល
ថា បើព្រួញនេះមកអំពីទិសខាងកើត ព្រួញនឹងទម្លុះក្បាល
ជាមុន ហើយទៅធ្លាយខាងកន្ទុយ ដូច្នេះជាដើម ប៉ុន្តែនេះ
គឺព្រួញចូលតាមផ្ចិត ផ្ចះខ្នងទៅក្នុងអាកាស កាលបើយ៉ាង
នេះ នឹងមានមនុស្សឈរនៅក្រោមដីបាញ់មក ។ ព្រះ-

មហាសត្វ បំណងនឹងត្រូវមើលក្រោមដី ទើបគិតថា អ្នកណានឹងដឹងថាមានអ្វីកើតឡើង គួរតែយើងឱ្យនាងមហាសុភទ្ធាចេញទៅសិន ហើយទើបពោលថា : ប្រពន្ធសម្លាញ់ ដំរីទាំង ៨០០០ នាំគ្នាស្វែងរកបច្ចាមិត្តរបស់ប្តី ដោយនាំគ្នាទៅគ្រប់ទិសានុទិស តើនាងរវល់តែមកធ្វើអ្វីនៅទីនេះ ។ កាលដែលនាងមហាសុភទ្ធាបានស្តាប់ហើយក៏តបថា : បពិត្រប្តីសម្លាញ់ នាងខ្ញុំម្ចាស់ ឈរនៅជួយព្យាបាល ល្ងងលោមចិត្តប្តី សូមស្តេចដំរី អត់នូវទោសឱ្យដល់ខ្ញុំម្ចាស់ផងចុះ ។ មហាសុភទ្ធាធ្វើប្រទក្សិណ ៣ ជុំ លុះរួចស្រេចពីការគោរពក្នុងឋានទាំង ៤ ហើយ ក៏ហោះទៅក្នុងអាកាស ។ ចំណែកស្តេចដំរី ក៏យកជើងឈូសដី ក្តារក៏បានរើកឡើង ស្តេចដំរីឱនមើលទៅឃើញនាយព្រានសោណុត្តរ ក៏កើតទោសចិត្តគិតថា យើងនឹងសម្លាប់វា ទើបលូកប្រមោយដូចជាក្នុងប្រាក់ចូលទៅ ចាប់លើកនាយព្រានមកខាងលើដាក់ចំពីមុខ ឃើញសំពត់កាសាវៈ ដែលជាទង់ជ័យព្រះអរហន្ត មានព្រះពុទ្ធជាអម្ចាស់ជា-

ដើម ។ លំដាប់នោះ សញ្ញាស្មារតី គឺការនឹករលឹកឃើញខុសត្រូវ បានកើតឡើងដល់ព្រះមហាសត្វ ដែលបានទទួលនូវទុក្ខវេទនាដ៏ខ្លាំងក្លាដូច្នោះថា ដែលឈ្មោះថា ជាទង់ជ័យនៃព្រះអរហន្ត មិនគួរបណ្តិតទម្លាយចោលឡើយ គួរតែធ្វើនូវសក្ការៈគោរពបូជាតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ដោយពិត ។ កាលដែលព្រះមហាសត្វនឹងសន្តោសជាមួយនាយព្រាន ទើបពោលនូវគាថា ២ គាថា :

អនិក្ខសារោ ភាសាវំ	យោ វត្ថំ បរិទេហិស្សតិ
អបេតោ ឧបសម្ពេទ	ន សោ ភាសាវមហេតិ។
អ្នកណាមិនទាន់បង្កន់ទឹកចត់	កិលេសសង្កត់ចិត្តក្បត់បំពាន
ប្រាសចាកបញ្ញាគ្មានការទូន្មាន	តណ្ហាស្រែកឃ្លានមិនមានសច្ចៈ ។
ជាជនទ្រុស្តសីលសិរិលសាកសព	នឹងស្លៀកដណ្តប់ដោយកាសាវៈ
អ្នកនោះមិនគួរនាំឱ្យប្រឡាក់	នូវកាសាវៈទង់ជ័យអរហន្ត ។

គាថានោះ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចនេះ ម្ចាស់ព្រានព្រៃអើយ បុគ្គលណា នៅមានកិលេសដូចទឹកចត់ មានរាគៈជាដើម ប្រាសចាកការទូន្មាននូវឥន្ទ្រិយ ទាំង

វិចិត្រៈ គឺមិនចូលដល់គុណទាំងអស់នោះ ហើយស្លៀក
ដណ្តប់នូវកាសាវពស្ត្រ ដែលជ្រលក់ដោយទឹកអម្ពត់ បុគ្គល
នោះ មិនគួរនឹងស្លៀកដណ្តប់នូវកាសាវពស្ត្រនោះឡើយ
គឺមិនសមគួរជាមួយនឹងសំពត់នោះឯង ។ រីឯគាថាទី ២
ដែលស្តេចដំរីធម្មតាបានពោលគឺ

**យោ ច វន្តកសាវស្ស សីលេសុ សុសមាហិតោ
ឧបេតោ ឧបសច្ចេន សវេ កាសាវមហេតិ ។**

ចំណែកអ្នកណាខ្ញាក់ចោលទឹកចត់ សង្កត់កិលេសចេះគ្រប់ចេះគ្រាន់
ទូន្មានឥន្ទ្រិយសតិដឹងទាន់ មិនភាន់ស្មារតីវិចិត្រៈ ។
ជាអ្នកតាំងមាំក្នុងសីលគ្រប់សព្វ នឹងស្លៀកដណ្តប់ដោយកាសាវៈ
អ្នកនោះទើបគួរមាននូវសិទ្ធិស័ក្តិ ទ្រទ្រង់ទុកដាក់កាសាវពស្ត្រ ។

ដោយសេចក្តីថា បុគ្គលណា ជាអ្នកជម្រះនូវ
កិលេសបាន គឺខ្ញាក់ចោលនូវកិលេសដូចទឹកចត់ទាំងនោះ
បាន ។

បទថា **សីលេសុ សុសមាហិតោ** ដោយសេចក្តីថា
បុគ្គលណា ជាអ្នកមានសីលនិងអាចារៈ តាំងមាំដោយល្អ

បរិបូណ៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា គួរស្លៀកដណ្តប់នូវសំពត់
កាសាវៈនេះ ។

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសនូវ
សេចក្តីនោះ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះគាថា ៖

**សមប្បិតោ បុគ្គុសឃ្លេន នរោ
អនុជ្ជិចិត្តោ លុទ្ធកំ អន្ស្រាសិ
កិមត្តិយំ កិស្សុ វា សម្ម ហេតុ
មមំ វជិ កស្សុ វា យំ បយោគោ ។**

ដំរីដ៏ប្រសើរ ត្រូវព្រានព្រៃបាញ់ហើយ ដោយសរដ៏
ថ្លោស មិនមានចិត្តប្រទូស្ត បាននិយាយនឹងព្រានព្រៃថា
នៃសម្លាញ់ អ្នកត្រូវការអ្វី តើព្រោះហេតុអ្វី បានជាអ្នក
សម្លាប់យើង ម្យ៉ាងទៀត ការប្រកបនេះ ជារបស់បុគ្គល
ណា ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **កិមត្តិយំ** ដោយ
សេចក្តីថា អ្នកប្រាថ្នាអ្វីទុកក្នុងអនាគត ។

បទថា **កិស្សុ វា** ប្រែថា ព្រោះហេតុអ្វី ។

អធិប្បាយថា ដោយហេតុណា គឺអ្នកចង់រៀនអ្វីជាមួយនឹង
យើង ។

បទថា **ភស្តុ វា** ដោយសេចក្តីថា ឬថា នេះជា
បំណងរបស់អ្នកដទៃ គឺអ្នកណា ប្រើអ្នកឱ្យមកសម្លាប់
យើង ។

កាលដែលព្រានសោណុត្តរ ប្រាប់នូវសេចក្តីនោះ
ដល់ស្តេចដំរី ក៏បានពោលព្រះគាថា :

**ភាសិស្ស វេញ្ញា មហេសី តនន្តោ
សា បូជិតា រាជកុលេស សុភត្តា
សា តំ អន្ទុស សា ច មមំ អសំសិ
នន្តេហិ អត្តោតិ មមំ អវោច ។**

បពិត្រដំរីដ៏ចម្រើនអើយ មិនមែនខ្ញុំឡើយគឺព្រះក្សត្រី
ស្រីស្រស់ស្រីង្ការនាដែនកាសិ មានព្រះសវនីយ៍ដោយក្តីប្រាថ្នា ។
ព្រះនាងទេវីនាមសុភត្តា ដែលគេបូជាក្នុងរាជវង្សា
សុបិនឃើញអ្នកហើយប្រាប់ខ្ញុំថា យើងនេះត្រូវការនូវភ្នាក់ទាំងគូ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **បូជិតា** ដោយសេចក្តីថា
ដែលប្រជាជនបូជាហើយ ក្នុងឋានៈជាព្រះអគ្គមហេសី ។

បទថា **អន្ទុស** ដោយសេចក្តីថា ព្រះនាងទ្រង់
ព្រះសុបិននិមិត្តឃើញអ្នក ។

បទថា **អសំសិ** ដោយសេចក្តីថា ទាំងដែលព្រះ-
នាងម្ចាស់ ទ្រង់ព្រោសឱ្យធ្វើសក្ការៈដល់យើងខ្ញុំហើយ និង
ត្រាស់ប្រាប់ថា ក្នុងព្រៃហិមពាន្ត មានស្តេចដំរី រូបរាង
យ៉ាងនេះ នៅក្នុងកន្លែងនោះ ។

បទថា **នន្តេហិ** ដោយសេចក្តីថា ព្រះនាងទេវីបាន
ត្រាស់ប្រាប់ដល់យើងខ្ញុំថា ភ្នាក់ទាំង ២ របស់ស្តេចដំរីនោះ
មានរស្មី ៦ ពណ៌ជ័ររុងរឿង យើងត្រូវការនូវភ្នាក់ទាំងនោះ
បំណងនឹងធ្វើជាគ្រឿងប្រដាប់ អ្នកចូរទៅនាំយកនូវភ្នាក់នៃ
ដំរីនោះ មកឱ្យយើង ។

ព្រះមហាសត្វ បានស្តាប់ដូច្នោះហើយ ក៏ដឹងថា
នេះជាអំពើរបស់នាងចុល្លសុភត្តា ។ ព្រះមហាសត្វ ខំ
អត់ទ្រាំនូវទុក្ខវេទនា ហើយបានពោលថា : ព្រះនាង

សុភមង្គលនោះ មិនមែនត្រូវការនូវភ្នែកទាំងពីររបស់យើងទេ
នេះគឺជាបំណងដែលបង្កើតឱ្យអ្នកសម្លាប់យើង ទើប
បានបញ្ជូនអ្នកឱ្យមកដូច្នោះ ។ កាលដែលនឹងសម្តែងសេចក្តី
តទៅ ទើបព្រះមហាសត្វពោលនូវគាថា ២ គាថា :

**ពង្ស ហិ មេ ឧត្តយុគា ឧទ្ធការា
យេ មេ មិត្តនព្វ មិត្តាមហានំ
ជានាតិ សា កោធននា រាជបុត្តិ
វិធមត្តិកា វេរមកាសិ ពាលា ។**

ព្រះរាជបុត្រីប្រាកដដឹងថា គូនៃភ្នែកណានោះវាច្រើនក្រៃ
របស់បិតាជីតាយើងនៃ តែនេះស្រីថ្លៃមានក្តីរំពោធ ។
ជាមួយនឹងយើងនាងចងវេរា បំណងពាធាជាប់ជារហូត
នាងជាស្រីល្ងង់លង់ក្នុងក្តីក្រោធ ទើបឱ្យអ្នកស្រូតមកសម្លាប់យើង ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **សមេ** ដោយសេចក្តីថា
ភ្នែកទាំងឡាយ ជាច្រើនលើករបស់បិតានិងជីតានៃស្តេចដ៏រ
នោះ បានទុកដាក់ក្នុងទីកំបាំង ដោយបំណងថា កុំបានដល់
នូវសេចក្តីវិនាសឡើយ ។ ស្តេចដ៏រឧទ្ធត្ថសំដៅយកភ្នែកដ៏រ

ទាំងនោះ ទើបពោលយ៉ាងនេះ ។

បទថា **ជានាតិ** ដោយសេចក្តីថា ព្រះនាងសុភមង្គល
នោះ ជ្រាបហើយថា ភ្នែកនៃដ៏រមានចំនួនដ៏ច្រើន លាក់ទុក
ដាក់ក្នុងទីនេះ ។

បទថា **វិធមត្តិកា** ដោយសេចក្តីថា ប៉ុន្តែព្រះនាង
សុភមង្គលនោះ មានបំណងឱ្យអ្នកសម្លាប់យើងឱ្យស្លាប់តែ
ម្តង នាងបានចងពៀរ ព្រោះទុកនូវសេចក្តីព្យាបាទ សូម្បី
គ្រាន់តែរឿងបន្តិចបន្តួចក្នុងចិត្ត គឺព្រះនាងនឹងឱ្យយើង
ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ដោយអំពើដ៏កាចសាហាវដែលមាន
សភាពបែបនេះ ។

**ឧដ្ឋេហិ ភំ វបុត្ត ខរំ គហេត្វា
ឧត្តេ ឥមេ វិន្ទ បុរា មរាមិ
វិជ្ជាសិ ភំ កោធនំ រាជបុត្តិ
នាគោ ហតោ ហន្ត ឥមស្ស ឧទ្ធា ។**

នៃព្រានព្រៃអើយអ្នកក្រោកមកវា ចូរចាប់រណារហើយអារនូវភ្នែក
ទាំងគូនេះចុះយើងទ្រាំនឹងទុក្ខ យើងលះបង់ភ្នែកមុននឹងមរណា ។

អ្នកគប្បីទូលព្រះរាជបុត្រី ដែលមានសេចក្តីខឹងក្រោធនោះថា
ស្តេចដ៏រឹសបានស្លាប់ហើយណា នេះគូទន្តាសូមយាងទទួល ។

បទថា ខំ ប្រែថា រណារ ។

បទថា បុរា មរាមិ ដោយសេចក្តីថា ពេលដែល
យើងនៅមិនទាន់ស្លាប់ ។

បទថា វិជ្ជាសិ ដោយសេចក្តីថា អ្នកគប្បី
ក្រាបទូល ។

បទថា ហន្ទ ឥមស្ស ទន្ទា ដោយសេចក្តីថា អ្នក
គប្បីទូលព្រះនាងសុភទ្ធានោះថា ស្តេចដ៏រឹសនោះត្រូវទូល-
ព្រះបង្គំសម្លាប់ឱ្យស្លាប់ហើយ មនោរថរបស់ព្រះនាងបាន
ដល់ទីបំផុតហើយ សូមព្រះនាងយាងទទួលនូវភ្នកទាំងគូ
នេះ របស់ស្តេចដ៏រឹសនោះចុះ ។

នាយព្រានសោណុត្តរ បានស្តាប់ពាក្យរបស់ស្តេច
ដ៏រឹសហើយ ក៏ក្រោកឡើងចាកទីអង្គុយ កាន់រណារចូលមក
ជិតស្តេចដ៏រឹស ដោយគិតថា យើងនឹងកាត់យកភ្នកទៅ ។
ឯស្តេចដ៏រឹសនោះកម្ពស់ប្រមាណ ១២០ ហត្ថ ឈរខ្ពស់

ត្រដែតហាក់ដូចជាក្តីប្រាក់ ដោយហេតុនេះ ព្រាន
សោណុត្តរទើបឈោងអារភ្នកមិនដល់ ។ លំដាប់នោះ
ព្រះមហាសត្វ ទើបដាក់កាយចុះដេកឱនក្បាលឱ្យទាប ។
ខណៈនោះឯងនាយព្រាន ក៏បានជាន់ប្រមោយដែលដូច
ជាក្នុងប្រាក់របស់ព្រះមហាសត្វ ឡើងទៅនៅលើសីសៈ
បីដូចជាឡើងទៅឈរលើកំពូលភ្នំកែលាស ហើយយក
ជង្គង់បុករុញសាច់ដែលសំយុងចុះត្រង់មាត់ ញាត់ចូលទៅ
ខាងក្នុង ។ ព្រានចុះអំពីសីសៈនៃស្តេចដ៏រឹសមកវិញ ទើប
សិករណារចូលទៅខាងក្នុងមាត់ យកដៃទាំងពីរទាញចុះ
រុញឡើង យ៉ាងប្រញាប់ប្រញាល់ ។ ទុក្ខវេទនាកើតឡើង
ដល់ព្រះមហាសត្វដ៏យ៉ាងខ្លាំងក្លា មាត់ពេញទៅដោយ
ព្រះលោហិត ។ កាលបើនាយព្រានអារចុះ អារឡើង ក៏
មិនអាចអារឱ្យដាច់នូវភ្នកនោះបានឡើយ ។ ក្នុងកាល
នោះ ព្រះមហាសត្វ ទើបខំខ្នាក់លោហិតចេញពីមាត់ ស៊ូ
ទ្រាំនូវទុក្ខវេទនា សួរនាយព្រានថា សម្លាញ់អើយ អ្នកមិន
អាចនឹងកាត់ភ្នកឱ្យដាច់បានទេឬ ? នាយព្រានសោណុត្តរ

បានតបថា : ពិតមែនហើយលោកម្ចាស់ ។ ព្រះមហាសត្វ
 តាំងសតិមាំ ពោលថា បើដូច្នោះ អ្នកចូរលើកប្រមោយ
 របស់យើងឡើង ឱ្យចាប់នូវដងរណារខាងលើ ព្រោះ
 យើងខ្លួនឯង មិនមានកម្លាំងនឹងលើកប្រមោយរបស់ខ្លួន
 ឯងបាន ។ នាយព្រានក៏បានធ្វើតាមយ៉ាងនោះ ។ ព្រះ-
 មហាសត្វយកប្រមោយចាប់កាន់ដែរណារ ហើយខំអារ
 ភ្នកខ្លួនឯង ស្រាប់តែភ្នកទាំងពីរដាច់ចុះ ហាក់ដូចជាកាត់
 មែកឈើដូច្នោះឯង ។ ស្តេចជីវីទើបឱ្យនាយព្រាន នាំភ្នក
 ទាំងនោះ មកកាន់នៅនឹងប្រមោយ ហើយពោលថា :
 សម្ភារៈព្រាន យើងឱ្យត្រូវទាំងនេះ មិនមែនថា យើង
 មិនស្រឡាញ់នោះទេ ហើយយើង ក៏មិនបានស្រឡាញ់
 ភាពជា ព្រះឥន្ទ ជាមរ ជាព្រហ្មឡើយ ប៉ុន្តែព្រោះ
 តួកគឺព្រះសព្វញ្ញុតញ្ញ្យាណនោះ យើងស្រឡាញ់ជាងគូ
 នៃតួកនេះ រាប់រយពាន់ដំណាច់ ២ សូមបុណ្យនេះ ចូរ
 ជាបច្ច័យនៃការធានាសម្រេច នូវព្រះសព្វញ្ញុតញ្ញ្យាណ ។
 រួចហើយ ព្រះមហាសត្វក៏បានឱ្យភ្នកទៅព្រាន ហើយសួរ

ថា តើអ្នកមកដល់ទីនេះ អស់ពេលប៉ុន្មានដែរ ? កាលដែល
 នាយ ព្រានប្រាប់ថា : ៧ ឆ្នាំ ៧ ខែ ៧ ថ្ងៃ ទើបព្រះមហា-
 សត្វពោលថា : អញ្ជើញអ្នកទៅដោយអានុភាពនៃភ្នក ១
 គូនេះ អ្នកនឹងដល់ព្រះនគរពារាណសី ខាងក្នុង ៧ ថ្ងៃ
 ប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រះមហាសត្វ បានធ្វើនូវការរក្សា ឱ្យដល់នាយ
 ព្រានសោណុត្តរនោះ បញ្ជូនគេទៅដោយតាំងសច្ចាធិដ្ឋាន
 ថា :

**យើងជាអ្នកត្រូវត្រួតពិនិត្យមុនពេលយើង
 សូមឱ្យត្រូវទុកចោលនូវគ្រប់សន្តត្តិដ៏ខ្លាំងក្លា ក៏មិនបានគិត
 ប្រទូសវាយដល់បុគ្គល ដែលស្លៀកសំលៀកស្រពាសាវ-
 ព្រាស្ត ២ បើសេចក្តីនេះជាការពិត យើងជាស្តេចដ៏សូម
 អធិដ្ឋាន សូមឱ្យពារឱ្យមិត្តភក្តិព្រៃសណ្ឋាន កុំឱ្យមក
 រំលោភ ធ្វើនូវអន្តរាយឱ្យដល់នាយព្រាននេះឡើយ ។**

ក្នុងគ្រានោះឯង កាលដែលព្រះមហាសត្វបញ្ជូន
 នាយព្រានឱ្យទៅហើយ ក៏បានដួលចុះ ធ្វើនូវកាលកិរិយា

ទាំងដែលពួកដីរី និងនាងមហាសុភក្ខា មិនទាន់បានមក
ដល់វិញផង ។

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសនូវ
សេចក្តីនោះ ទើបត្រាស់នូវព្រះគាថា :

ឧដ្ឋាយ សោ នុឡោ ខរំ គហេត្វា
ឆេត្វាន ឧទ្ធានិ គតុត្តមស្ស
វត្តុ សុតេ អប្បជិមេ បឋំល្យា
អាណាយ បក្កាមិ តតោ ហិ ខិប្បំ ។

ព្រានព្រៃនោះ ក្រោកឈរឡើង ហើយចាប់រណារ
អារនូវភ្នែកនៃដីរីដ៏ប្រសើរ ហើយក៏យកនូវភ្នែកដ៏ល្អស្អាត
មិនមានភ្នែកឯទៀតប្រៀបធៀបបានលើផែនដី ដើរចៀស
ចេញទៅអំពីទីនោះ យ៉ាងឆាប់ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា វត្តុ ប្រែថា ល្អដ៏
វិសាល ។

បទថា សុតេ ប្រែថា ស្អាត ។

បទថា អប្បជិមេ ដោយសេចក្តីថា ល្អស្អាត រកភ្នែក

ដទៃក្នុងផែនដីនេះប្រៀបមិនបាន ។

កាលនាយព្រាននោះ ចៀសចេញទៅហើយ ដីរី
ទាំងឡាយក៏មកដល់ ដោយមិនបានឃើញនូវបច្ចាមិត្ត
ឡើយ ។ ព្រះបរមសាស្តា ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះគាថា
ជាបន្ត :

ភយដ្ឋិតា នាគវេនេន អដ្ឋា
យេ តេ នាគា អដ្ឋ ទិសា វិធានុំ
អទិស្វាន ធានំ គតុបច្ឆាមិត្តំ
បច្ឆាគម្មំ យេន សោ នាគវាជំ ។

ពួកដីរីត្រូវភ័យ បៀតបៀនហើយ ដល់នូវសេចក្តី
ទុក្ខព្រួយ ព្រោះគេសម្លាប់នូវដីរីដ៏ប្រសើរ បានសុះទៅ
គ្រប់ទិសទាំង ៨ លុះមិនឃើញបុរសជាសត្រូវនឹងដីរី ក៏
ត្រឡប់មកកាន់ទីនៃស្តេចដីរីដ៏ប្រសើរវិញ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា ភយដ្ឋិតា ដោយ
សេចក្តីថា ដោយការភ័យខ្លាចចំពោះមរណភ័យ ចូលមក
គំរាមហើយ ។

បទថា អង្គ ប្រែថា ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ។

បទថា គងបច្ចុប្បន្ន បានដល់ បុគ្គលដែលជា សត្រូវរបស់ស្តេចដំរី ។

បទថា យេន សេន ដោយសេចក្តីថា ស្តេចដំរី នោះ ដួលចុះធ្វើកាលកិរិយា ក្នុងទីលានដ៏ធំទូលាយ ដូចជា ភ្នំកែលាស ដំរីទាំងឡាយ នាំគ្នាមកកាន់ទីនោះ ។

ចំណែកនាងមហាសុភទ្ធា ដែលមកព្រមគ្នានឹងដំរី ទាំងនោះក្តី ដំរីទាំង ៨០០០ ក្តី នាំគ្នាយំស្រែកពេញទំហឹង ក្នុងទីនោះ ហើយនាំគ្នាទៅកាន់សំណាក់នៃព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ។ ដំរីដែលជាកុលុបកៈនៃព្រះមហាសត្វ បានក្រាបទូលដល់ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធថា : បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បច្ចុយទាយក របស់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ត្រូវបាញ់ដោយព្រួញពិស ធ្វើ កាលកិរិយាហើយ សូមនិមន្តនូវលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ទៅមើលសពរបស់បច្ចុយទាយកនោះ ។ ចំណែកព្រះ- បច្ចេកពុទ្ធទាំង ៥០០ អង្គ ក៏ហោះមកតាមផ្លូវអាកាស ចុះ ត្រង់ទីលានដ៏ធំនោះឯង ។ ខណៈនោះ ដំរីធំៗ ជួយគ្នា

យកភ្នកលើកសិរិកាយរបស់ស្តេចដំរី ឡើងកាន់ចិតកាធារ (ជើងថ្កូវ) ហើយធ្វើឈាបនកិច្ច ។ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំង- ឡាយ ធ្វើការស្វាធាយព្រះធម៌នៅក្នុងទីបូជាសពស្តេចដំរី នោះរហូតដល់ភ្លឺ ។ ដំរីទាំង ៨០០០ នាំគ្នាពន្លត់ភ្លើងដោយ ការស្រោចទឹកត្រង់ជើងថ្កូវរួចស្រេចហើយ បានឱ្យមហា- សុភទ្ធានាំមុខ មកកាន់លំនៅរបស់ខ្លួន ។

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់ប្រកាសនូវសេចក្តី នោះ ក៏បានត្រាស់នូវព្រះគាថា :

តេ តត្ត កន្ថិត្វា វេទិត្វា នាគា
សីសេ សកេ បំសុកំ ឱកិវិត្វា
វេគមីសុ តេ សព្វេ សកំ និកេតំ
បុក្ខត្វា បហេសី សព្វត្វំ ។

ដំរីប្រសើរទាំងនោះ កន្ទក់កន្ទេញស្រែករោទ៍ក្នុង ទីនោះ ហើយរោយរាយនូវកម្ទេចផេះ ត្រង់ទីបូជាសព ដាក់លើសិសៈរបស់ខ្លួន ។ ដំរីទាំងអស់នោះ ក៏ឱ្យមេដំរីជា មហេសី ឈ្មោះសព្វភទ្ធាដើរមុខ មកកាន់ទីលំនៅរបស់ខ្លួន ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា មិសុត្តិ បានដល់ចូល
នៃសិរីរង្សារ គឺជេរជ្រុងត្រង់ទីបូជាសព ។

ចំណែកនាយព្រានសោណ្យត្តរ យកភ្នកទាំងគូមក
នៅមិនទាន់គ្រប់ ៧ ថ្ងៃផង ក៏ដល់ព្រះនគរពារាណសី ។
ព្រះបរមសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ព្រះគាថាជាបន្ត :

អរណាយ ទន្ធានិ គុជុត្តមស្ស
វត្ត សុតេ អប្បជិមេ បឋល្យា
សុវណ្ណរាជីហិ សមន្តមោទេ
សោ លុទ្ធកោ កាសិបុរំ ឧបាគមិ
ឧបនេសិ សោ រាជកញ្ញាយ ទន្ធា
នាគោ ហតោ ហន្ត ឥមស្ស ទន្ធា ។

ព្រានព្រៃនោះ បាននាំយកភ្នកទាំងគូនៃដំរីដំប្រសើរ
ជាភ្នកល្អ ស្អាត មិនមានភ្នកឯទៀតប្រៀបធៀបបាន នៅលើ
ផែនដី ភ្លឺសព្វដោយរស្មី មានពណ៌ដូចមាស ហើយចូល
ទៅកាន់ដែនកាសិ ។ ព្រានព្រៃនោះ ក៏បង្ហោននូវភ្នក
ទាំងគូ ថ្វាយព្រះរាជកញ្ញាថា ដំរីដំប្រសើរ ទូលព្រះបង្គំ

ជាខ្ញុំសម្លាប់បានហើយ សូមព្រះនាងទទួលយក នេះជាភ្នក
របស់ដំរីនោះ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា សុវណ្ណរាជីហិ ដោយ
សេចក្តីថា ចាំងជះរស្មីមានពណ៌ដូចមាស ។

បទថា សមន្តមោទេ ដោយសេចក្តីថា ជះរស្មី
ពណ៌មាសទៅដោយជុំវិញក្នុងព្រៃសណ្ឋុះ ។

បទថា ឧបនេសិ ដោយសេចក្តីថា ចំណែកនាយ
ព្រានសោណ្យត្តរ បញ្ជូនដំណឹងទៅទូលព្រះទើបថា ទូល-
ព្រះបង្គំនឹងនាំភ្នកទាំងគូ ដែលចាំងជះរស្មី ៦ ពណ៌ នៃ
ស្តេចដំរីធម្មតូលមកថ្វាយ សូមព្រះទើបទ្រង់ប្រោសឱ្យគេ
ប្រដាប់តាក់តែងនូវព្រះនគរ ឱ្យដូចជានគរទេវតា ។ នាយ
ព្រានក៏ចូលកាន់ព្រះនគរ ឡើងទៅកាន់ប្រាសាទ នាំភ្នក
ទាំងគូចូលទៅ ។ កាលដែលព្រាននាំភ្នកចូលទៅហើយ
ក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះនាងម្ចាស់ ទូលព្រះបង្គំបានដឹង
ថា ព្រះនាងម្ចាស់ មានការខឹងក្រោធដោយហេតុបន្តិច-
បន្តួច ហើយចងពៀរនឹងស្តេចដំរីណា ទូលព្រះបង្គំ បាន

សម្លាប់នូវជីវិតនោះហើយ សូមយាងព្រះនាងម្ចាស់ទតមើល
ចុះ នេះគឺភ្នកទាំងគូនៃស្តេចជីវិតនោះ ។ នាយព្រាន ក៏បាន
ថ្វាយនូវភ្នកនោះដល់ព្រះនាងសុភក្ខា ។ ព្រះនាងសុភក្ខា
បានយកប្រដាប់ទ្រង់ដោយកែវមណី ទទួលនូវគូនៃភ្នកដ៏
វិចិត្រ មានរស្មី ៦ ពណ៌ របស់ព្រះមហាសត្វ មកដាក់ត្រង់
ដើមទ្រូង ទតព្រះនេត្រមើលភ្នកនៃស្វាមីដ៏ជាទីស្រឡាញ់
របស់ព្រះនាងក្នុងជាតិមុន ។ ភ្លាមនោះ ព្រះទេវី បាន
រលឹកថា នាយព្រានសោណ្យត្តរ សម្លាប់ស្តេចជីវិត ដែលមាន
សភាពដ៏ល្អបែបនេះ ឱ្យបាត់បង់ជីវិត ហើយកាត់យកភ្នក
ទាំងគូមក ។ កាលដែលព្រះនាងនឹកដល់អនុស្សាវរីយ៍
ជាមួយនឹងព្រះមហាសត្វ ទ្រង់ក៏សោកសៅដ៏ក្រៃលែង
មិនអាចអត់ទ្រាំបាន ។ ពេលនោះ ដួងហឫទ័យរបស់
ព្រះនាងក៏បានបែកធ្លាយ ហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅ ក្នុងថ្ងៃ
នោះឯង ។

ព្រះបរមសាស្តា កាលដែលទ្រង់ប្រកាសនូវសេចក្តី
នោះ ព្រះអង្គបានត្រាស់នូវព្រះគាថា :

**ទិស្វាន ទន្ធានិ គុដ្ឋុបស្ស
ភត្តុ បិយស្ស បុរិមាយ ជាតិយា
តត្ថេវ តស្សរា បាធម៌ អធិសិ
តេនេវ សា កាលមកាសិ ពាលា ។**

ព្រះនាងសុភក្ខា បានទតឃើញភ្នកទាំងគូនៃជីវិត
ប្រសើរ ដែលធ្លាប់ជាប្តីដ៏ជាទីស្រឡាញ់អំពីជាតិមុន ក៏បែក
ហឫទ័យក្នុងទីនោះឯង ហេតុនោះ ព្រះនាងជាស្រីល្ងង់
បានសោយព្រះវិលាល័យទៅ ។

ព្រះធម្មសង្គាហកត្តរទាំងឡាយ កាលដែល
សរសើរនូវព្រះគុណនៃព្រះទសពល ទើបបានសម្តែងជា
គាថា :

**សម្ពោធិបត្តោ ច មហានុភារោ
សិគំ អកាសិ បរិសាយ មជ្ឈោ
បុច្ឆិសុ ភិក្ខុ សុវិបុត្តបិក្ខា
នាការណេ ធាតុករោន្តិ ពុទ្ធា ។**

ព្រះបរមសាស្តា ព្រះអង្គបានសម្រេចនូវសម្តោ-
ធិញ្ញាណផង មានអានុភាពច្រើនផង បានធ្វើនូវការញញឹម
ក្នុងកណ្តាលនៃពួកបរិស័ទ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមាន
ចិត្តផុតស្រឡះហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសួរថា ព្រះពុទ្ធ
ទាំងឡាយ មិនដែលធ្វើនូវការញញឹមឱ្យប្រាកដ ដោយ
ឥតហេតុទេ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា សិទ្ធិ អរកាសី ដោយ
សេចក្តីថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ព្រះបរមសាស្តា
ទ្រង់បានសម្រេចនូវព្រះសម្តោធិញ្ញាណ ហើយមាននូវ
អានុភាពច្រើន ថ្ងៃមួយ ព្រះអង្គទ្រង់គង់លើធម្មាសនៈ
ដែលបានប្រដាប់តាក់តែងហើយ កណ្តាលបរិស័ទ ក្នុង
សាលាធម្មសភា ទ្រង់ធ្វើនូវការញញឹម ។

បទថា នរករណេន ដោយសេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលជាព្រះខិណ្ឌាស្រព បានក្រាបទូលសួរថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម្មតាព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ មិនដែលធ្វើនូវ
ការញញឹម ដោយឥតហេតុទេ ។ ក៏ការញញឹមរបស់

ព្រះអង្គដែលទ្រង់ធ្វើហើយ តើអ្វីហ្ន៎ ដែលជាហេតុ ឱ្យ
ព្រះអង្គទ្រង់ញញឹម ។

**យមទ្ធសាននំ ឧហរី ភុមារី
កាសាវត្តំ អនគារិយំ ចន្ទី
សា ខោ តន្តា រាជកញ្ញា អបោរសិ
អេហំ តន្តា នាគរាជំ អបោរសី ។**

អ្នកទាំងឡាយ បានឃើញនាងក្រមុំជាក្មេងស្រីណា
ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាវៈ ប្រព្រឹត្តអនាគារិយវត្ត នាង
ភិក្ខុនីនោះ ក្នុងកាលនោះគឺព្រះរាជកញ្ញា ។ ឯស្តេចដ៏រី
ក្នុងកាលនោះ គឺជា តថាគត ។

បទថា យមទ្ធសាននំ ដោយសេចក្តីថា ម្ចាស់
អារុសោទាំងឡាយ ព្រះសាស្តា ដែលភិក្ខុទាំងឡាយទូល
សួរដូច្នោះហើយ កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ហេតុ
នៃការញញឹមរបស់ព្រះអង្គ ទ្រង់ចង្អុលភិក្ខុនីក្រមុំមួយអង្គ
ហើយទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
ឡាយឃើញក្មេងស្រីនេះណា ដែលពេញក្រមុំ គ្រងនូវ

កាសាវពស្ត្រ បួសប្រព្រឹត្តនូវអនាគារិយវត្ត ក្នុងព្រះ-
សាសនានេះ នាងភិក្ខុនីនោះ គឺព្រះនាងសុភទ្ធារាជកញ្ញា
ក្នុងកាលនោះ ដែលជាអ្នកប្រើនាយព្រានសោណុត្តរទៅ
ថា អ្នកចូរយកព្រូញលាបថ្នាំពិស ទៅបាញ់សម្លាប់ស្តេច
ជីវី ។ កាលនោះ តថាគតជាស្តេចជីវី ដែលនាយព្រាន
សោណុត្តរបានទៅបាញ់ ឱ្យដល់នូវការអស់ជីវិត ។

អរណយ ទន្ធានិ គុដ្ឋមស្ស

វត្ត សុតេ អប្បជិមេ បឋំព្យា

យោ លុទ្ធកោ កាសិបុរំ ខុធាគមិ

សោ ខោ តនា នេវនត្តោ អបោសិ ។

ព្រានព្រៃណា កាន់យកនូវភ្នំកំពង់ឡាយ នៃជីវី
ដ៏ប្រសើរ ជាភ្នំកំពង់ល្អស្អាត មិនមានភ្នំកំពង់ទៀតប្រៀបធៀប
បានលើផែនដី ហើយចូលទៅកាន់កាសិបុរី ព្រានព្រៃនោះ
ក្នុងកាលនោះ គឺជាទេវទត្ត ។

បទថា **នេវនត្តោ** ដោយសេចក្តីថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
កំពង់ឡាយ នាយព្រានសោណុត្តរ ក្នុងគ្រានោះ បានមកជា

ទេវទត្ត ក្នុងកាលនេះ ។

អនាវស្សំ ចិរត្តសំសិតំ

ខុច្ចាវចំ ចរិតមិទំ បុរាណំ

វិតទ្ធកោ វិតសោកោ វិសល្លោ

សយំ អភិញ្ញាយ អភាសិ ពុទ្ធលោ ។

ព្រះពុទ្ធអង្គ ទ្រង់ប្រាសចាកសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ
ប្រាសចាកសេចក្តីសោក ប្រាសចាកនូវកូនសរគឺរាគៈ បាន
ជ្រាបច្បាស់ដោយព្រះអង្គឯង ហើយទ្រង់សម្តែង នូវចរិត
ខ្ពស់និងទាបក្នុងកាលមុន ដែលអន្តោលទៅអស់កាលដ៏
យូរ ហាក់ដូចជាមិនកន្លងថ្ងៃ ។

បទថា **អនាវស្សំ** កាត់បទជា **ន** **អវស្សំ** ប្រែថា
ព្រះអាទិត្យនៅមិនទាន់អស់រង្គត ។

បទថា **ចិរត្តសំសិតំ** ដោយសេចក្តីថា រាប់ដោយ
ពេលដ៏យូរអង្វែង ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាច់រង្គាត់ទៅហើយ គឺ
ទ្រង់ស្តុះទៅហើយ បានដល់ទ្រង់ប្រព្រឹត្តមកហើយដោយ
លំដាប់ ក្នុងទីបំផុតនៃកោដិកប្បមិនតិចឡើយ ។ លោក

ពោលពាក្យ អធិប្បាយទុកថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ព្រះពុទ្ធជាអម្ចាស់ ដែលថា ទ្រង់ប្រាសចាកនូវការក្រវល់- ក្រវាយ ព្រោះព្រះអង្គប្រាសចាកកិលេស មានរាគៈ ជាដើម ។ ដែលថា ទ្រង់ប្រាសចាកនូវសេចក្តីសោក ព្រោះមិនមានការសោកសៅដែលកើតអំពីញាតិ និងទ្រព្យ ជាដើម ។ ដែលថា ទ្រង់ប្រាសចាកនូវកូនសរ ព្រោះ ប្រាសចាកនូវកូនសរ មានរាគៈជាដើម ។ ទ្រង់ជ្រាប ច្បាស់ដោយព្រះអង្គឯង ហើយបានត្រាស់រឿងនេះ ដែល ជារឿងពីបុរាណ ។

ដែលឈ្មោះថា ព្រះចរិយាទាំងខ្ពស់ទាំងទាប ព្រោះ ទ្រង់ខ្ពស់ ដោយអំណាចនៃបុព្វចរិយារបស់ព្រះអង្គ និង ព្រោះទាប ដោយអំណាចនៃចរិយារបស់ព្រះនាងសុភទ្ធា រាជធីតា និង ចរិយារបស់នាយព្រានសោណុត្តរ គឺហាក់ ដូចជា អំពើដែលធ្វើដោយការរំលោភ និងប្រាសចាកការ រំលោភនោះ ធ្វើនៅពេលព្រឹក ហើយព្រះអង្គទ្រង់រលឹកបាន នៅពេលល្ងាចថ្ងៃនោះ ដូច្នោះឯង ។

អធិ វោ តេន កាលេន អហោសី តត្ថ ភិក្ខុវោ នាគរាជំ តណហោសី ឯវំ ធារេចំ ជានិក្ខំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះ តថាគតនៅក្នុង ទីនោះ តថាគតគឺជាស្តេចជីវី ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំទុក នូវជាកកយ៉ាងនេះចុះ ។

បទថា វោ ក្នុងបទថា អធិ វោ នេះគ្រាន់តែជា និបាត ។ សេចក្តីថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះ តថាគតបានជាស្តេចជីវីនៅនឹងស្រះធម្មទ្គនោះ ។

បទថា នាគរាជំ ដោយសេចក្តីថា ក្នុងកាលនោះ នឹងថាជាអ្នកណាក៏ទេដែរ ដោយពិត ក៏គឺតថាគតជាស្តេច ជីវីធម្មទ្គ ។

បទថា ឯវំ ធារេចំ ដោយសេចក្តីថា អ្នកទាំង- ឡាយ ចូរទ្រទ្រង់ចាំទុក គឺគប្បីរៀននូវព្រះជាកកនេះ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

មនុស្សទាំងឡាយ បានស្តាប់នូវព្រះធម៌ទេសនា ហើយ បានសម្រេចជាព្រះសោតាបន្នជាដើម ។ ចំណែក

នាងភិក្ខុនីក្រមុំអង្គនោះ ចម្រើនវិបស្សនាហើយ ក្រោយ
មកក៏បានសម្រេចនូវព្រះអរហត្តផល ។

ចប់ ធម្មត្ថវិចារ

រឿងរៀងកំណាព្យក្នុងធម្មត្ថវិចារ

ព្រះរាជសន្តាននិងព្រះមហេសី

ម្ចាស់នាងសុភទ្ធាគួរនាចរណៃ ខ្លួនប្រាណជើងដៃបិដូចជាមាស
សម្បុរលឿងខ្លឹស្រីវរោភាស នេត្រាល្អល្អះវិសេសវិសាល ។
តើនាងកើតអ្វីទើបស្រីសោកា ភក្ត្រាស្រពោនទុក្ខអូនពុំស្រាល
បិដូចបទុមគេខ្ញុំហើយហាល អម្បាលមាលាក្នុងត្រាស្រពាប់ ។

បពិត្រមហារាជអំណាចបវរ ខ្ញុំម្ចាស់ចាញ់ភិព្រោះតែយល់សប្តិ
ចំណង់ចម្លែកក្រែងប្លែកអភ័ព្វ មិនអាចបានទ្រព្យប្រសព្វទុក្ខព្រួយ ។

កាមគុណទាំងអស់ជារបស់មនុស្សា ក្នុងលោកនេះវាណានីមួយ
សុទ្ធតែរបស់យើងម្ចាស់អូនកុំព្រួយ រៀមបងនឹងជួយតាមចិត្តអូនចង់ ។

បពិត្រព្រះអង្គសូមទ្រង់ឱ្យព្រាន ដែលមានប៉ុន្មានក្នុងដែនដីទ្រង់
មកប្រជុំគ្នាកុំបីរាវង់ នឹងប្រាប់ចំណង់ដល់ពួកព្រានព្រៃ ។

សូមព្រះទេវីទតព្រះនេត្រា ពួកព្រាននេះណាសុទ្ធមានថ្វីដៃ
ជាអ្នកក្លៀវក្លាស្គាល់ម្រិតស្គាល់ព្រៃ ដើម្បីក្សត្រផ្លែស្លឹក្ស័យនឹងជួយ ។

ព្រះនាងសុភទ្ធាពោលទេវកេរ្តិ៍ព្រាន

លុទ្ធបុត្រទាំងអស់ដែលកោះប្រជុំ ចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំរៀបរាប់ទុក្ខព្រួយ
ខ្ញុំសុបិនឃើញដ៏វិសមួយ ចិត្តញ័រញ័យព្រោះចង់បានភ្នក ។
ព្រោះភ្នកទាំងគូចែងចាំងរស្មី ឆព្វណ្ណរង្សីហត្ថិប្រមុខ
ភ្នាក់ឡើងកាលណាចិន្តាកើតទុក្ខ បើមិនបានភ្នកខ្ញុំមុខជាក្ស័យ ។

ពួកព្រានទូលសួរសេចក្តីនិងព្រះទេវី

ពួកកូនចៅព្រានមានរាប់ពាន់នាក់ បានស្តាប់ឮជាក់ភ្នាក់ផ្ទើរពេកក្រៃ
ក្នុងចិត្តគ្រប់គ្នាមានការសង្ស័យ ថាឱម្ចាស់ផ្លែដ៏អីហ្នឹង ។
បិតាជីតាញាតិសាលាហិត នៃយើងខ្ញុំពិតគឺឥតដែលដឹង
ស្តេចដ៏វិសារអស្ចារ្យម្តងៗ មិនដែលបានដឹងបានឃើញឮឡើយ ។

គឺភ្នាក់ងារឆ្នុនឆ្នុនព្រៃឆ្នុន
 សុបិនម្តេចខ្លះទ្រង់ត្រាស់ឱ្យហើយ កុំបើកឆ្នើយកុំឡើយលាក់ការណ៍ ។
 ទិសតូចមានបួនជួននឹងទិសធំ លើក្រោមជួបជុំគ្រប់ដប់ទិសា
 តើស្តេចដំរីបិតនៅទិសណា សូមព្រះវាចាតាមការយល់សប្តិ ។
 ស្តេចដំរីសក្តកររង្សី ឈរដើរដេកដីប្រក្រតីទាំងសព្វ
 ងូតទឹកយ៉ាងណាបរិវារតាមជាប់ ព្រះនាងរៀបរាប់សព្វគ្រប់ទើបល្អ ។

**ព្រះនាងសុភមង្គលឆ្នើយប្រាប់សេចក្តី
ដល់ព្រាងសោទុក្ខរ**

អ្នកចេញអំពីទីតាំងនេះទៅ ត្រូវដើរសំដៅទៅទិសឧត្តរ
 ឆ្លងភ្នំធំៗឡើងខ្ពស់តៗ ខ្ពស់ក្រែបវរភ្នំទីប្រាំពីរ ។
 ភ្នំនោះមានឈ្មោះសុវណ្ណបស្សៈ អ្នកឃើញប្រចក្សបុប្ផាគិរី
 ព្រមទាំងកិន្ទរអូរមូលមិរ សុវណ្ណគិរីសព្វសត្វទ្រហឹង ។
 អ្នកចូរឡើងភ្នំជំរកិន្ទរ រួចហើយឱនកន្ត្រាសម្លឹង
 មើលចុះមកក្រោមដល់ជើងភ្នំហ្នឹង គ្រានោះអ្នកដឹងហេតុការណ៍ប្រាកដ ។
 គឺអ្នកបានឃើញស្តេចជ្រៃមួយដើម មានពួរសម្លើមប្រាំបីពាន់គត់
 និគ្រោធរាជាមានពណ៌ប្រាកដ បាលីកំណត់មេឃវណ្ណា ។

ស្តេចដំរីសក្តកររង្សី នៅក្រោមដើមជ្រៃជោគជ័យពេញពោរ
 គ្មានអ្វីផ្សាផ្សំបានសន្តានទន់ទោរ ស្តេចកុញរោបរិវារញ្ជីឈ្មោល ។
 ដំរីរក្សាមានប្រាំបីពាន់ អង្គរក្សឆ្នុនភ្នាក់ដូចចន្ទោល
 សន្ទុះដូចខ្យល់ប្រហារខ្លាំងចោល មិនងាយនឹងចូលដល់សត្វជាម្ចាស់ ។
 បរិវារទាំងនោះស្រែកស្រែកគួរស្តុត ក្រែវក្រោធបំផុតសូម្បីខ្យល់ប៉ះ
 ឈរអែបឯកអង្គដង្ហើមខ្លាំងណាស់ សូរខ្យល់ព្រួញស្រែកក្រើកធរណី ។
 បើបានឃើញមនុស្សក្នុងទីនោះឯង គ្មានខ្លាចរអែងចាប់បោកជាន់ឈ្លី
 ធ្វើឱ្យជាផេះជាផង់ចូលី បាត់បង់ជីវិតខ្លីសូន្យល្អង ។
 ជិតទីលំនៅនៃស្តេចដំរី មានបោកូរណីស្អាតក្រែកកន្លង
 មហោទកាទឹកថ្លាច្រើនផង ផ្កាមានលំអរិករោយព្រោងព្រាត ។
 កំពង់រាបស្មើសែនមនោរម្យ ដេរដាសដោយឃ្មុំភមរជាតិ
 ឯស្តេចដំរីតែងនៅមិនឃ្លាត ពីស្រះជលជាតស្រពកាយបវរ ។
 ស្តេចដំរីសបវរអង្គកាយ ស្បែកសសុសសាយដូចផ្កាឈូកស
 ជម្រះសីសៈរិករាយត្រេកអរ ទ្រង់ផ្តាបវរឧប្បលមាលា ។
 ឱ្យមេដំរីមហេសីសត្វ មាននាមបញ្ញត្តិសព្វភទ្ទា
 នាំមុខទៅកាន់និគ្រោធរាជា ឬក៏តុហាល់នៅអាត្មា ។

ព្រះនសោធនុត្តរស្ករេបញ្ចវក្កព្រះទេវី

បពិត្រសម្តេចព្រះរាជទេវី គ្រឿងកែវមណីភិអលង្ការ
 មាសប្រាក់កែវកងមានកែវមុក្តា វេទ្យិរិយាគីកែវពៃទូរ្យ ។
 រតនៈគ្រប់យ៉ាងក្នុងរាជត្រកូល បើរួមប្រមូលចាត់ចូលពហូ
 ប៉ុន្តែព្រះនាងទ្រង់នៅតិតគួរ ឱ្យព្រានតស៊ូសម្លាប់មហាសត្វ ។
 ដើម្បីយកភ្នកស្តេចដ៏រិស ព្រៃភ្នំច្រើនតហើយឆ្ងាយពេកក្តាត់
 ឧបសគ្គពេកកូរដែលត្រូវឆ្លងកាត់ គឺមិនមែនសត្វដែលងាយប្រហារ ។
 បពិត្រសម្តេចព្រះជននី តើព្រះទេវីពិតជាត្រូវការ
 ដើម្បីយកភ្នកឬក៏ប្រាថ្នា ប្រហារកូនចៅផៅពង្សព្រានពិត ។

ព្រះទេវីទ្រង់ឆ្លើយសារភាព

នែម្នាលនាយព្រានកុំមានកង្វា យើងមានឥស្សាទាំងការអន់ចិត្ត
 នឹកឃើញរឿងដើមយើងរិះវៃពិត ទើបយើងរិះគិតតាមព្រៀវដែលចង ។
 ម្នាលនាយព្រានព្រៃចូរលែលកចុះ ប្រសិនការនោះសមតាមបំណង
 ប្រាំស្រុកយកសូយបានមួយសែនម្តង យើងនឹងតបស្នងសងគុណដល់ព្រាន ។
 នែសម្លាញ់ព្រានកុំមានបារម្ភ ជាតិមុនយើងខំសន្សំធ្វើទាន
 ដល់ព្រះបច្ចេកពោធិញ្ញាណ រួចហើយយើងមានសេចក្តីប្រាថ្នា ។

ថាសូមឱ្យយើងបានឡើងឋានៈ មានសិទ្ធិមានស័ក្តិសម្រេចកិច្ចការ
 អាចប្រើនាយព្រានមកបាញ់ប្រហារ យកភ្នកគជសារជាការសម្រេច ។
 ចូរព្រានទៅចុះឱ្យលុះការងារ កុំខ្លាចកុំរាតាំងចិត្តប្តូរផ្តាច់
 យើងបានចងព្រៀរមុខតែសម្រេច កាត់ភ្នកថ្វាយស្តេចរង្វាន់បានព្រាន ។

ដ៏រតន្តទុទ្ធនាយព្រះនសោធនុត្តរ

អ្នកណាមិនទាន់បង្អង់ទឹកចត់ កិលេសសង្កត់ចិត្តក្បត់បំពាន
 ប្រាសចាកបញ្ញាគ្មានការទូន្មាន តណ្ហាស្រែកឃ្លានមិនមានសច្ចៈ ។
 ជាជនទ្រុស្តសីលសិរិលសាកសព នឹងស្លៀកដណ្តប់ដោយកាសាវៈ
 អ្នកនោះមិនគួរនាំឱ្យប្រឡាក់ នូវកាសាវៈទង់ជ័យអរហន្ត ។
 ចំណែកអ្នកណាខ្ជាក់ចោលទឹកចត់ សង្កត់កិលេសចេះគ្រប់ចេះគ្រាន់
 ទូន្មានឥន្ទ្រិយសតិដឹងទាន់ មិនភាន់ស្មារតីវិចីសច្ចៈ ។
 ជាអ្នកតាំងមាំក្នុងសីលគ្រប់សព្វ នឹងស្លៀកដណ្តប់ដោយកាសាវៈ
 អ្នកនោះទើបគួរមាននូវសិទ្ធិស័ក្តិ ទ្រទ្រង់ទុកដាក់កាសាវពស្រ្ត ។
 នែសម្លាញ់ព្រានអ្នកមានការអ្វី ទើបបាញ់ដ៏រិះព្រោះក្តីទោមនស្ស
 ឬព្រោះត្រូវការដោយទ្រព្យរបស់ ឬកិច្ចទាំងអស់ព្រោះគេប្រើមក ។
 សម្លាញ់ព្រានអើយយើងមិនប្រទូស្ត ត្រូវសរបាញ់ផ្ទុះក៏យើងមិនសោក
 អំពើអ្នកធ្វើជាកម្មទាបថោក សូមអ្នកប្រាប់មកតើព្រោះហេតុអ្វី ។

ព្រះសោធនុត្តរពោលនឹងដ៏វិវិដ្ឋ

បពិត្រដ៏វិវិដ្ឋច្រើនអើយ មិនមែនខ្ញុំឡើយគឺព្រះក្សត្រី
 ស្រីស្រស់ស្រីង្ការនាដែនកាសិ មានព្រះសវិនីយ៍ដោយក្តីប្រាថ្នា ។
 ព្រះនាងទេវីនាមសុភទ្ធា ដែលគេបូជាក្នុងរាជវង្សា
 សុបិនឃើញអ្នកហើយប្រាប់ខ្ញុំថា យើងនេះត្រូវការភ្នកគូរង្សី ។

ដ៏វិវិដ្ឋបរិច្ចាគភ្នកបំពេញព្រះបារមី

ព្រះរាជបុត្រីប្រាកដដឹងថា គូនៃភ្នកណានោះវាច្រើនក្រៃ
 របស់បិតាជិតាយើងនៃ តែនេះស្រីថ្លៃមានក្តីរិរោធ ។
 ជាមួយនឹងយើងនាងចងវេរា បំណងពោធិជាប់ជារហូត
 នាងជាស្រីល្ងង់លង់ក្នុងក្តីក្រោធ ទើបឱ្យអ្នកស្រូតមកសម្លាប់យើង ។
 អ្នកលបបាញ់យើងដំឡើងព្រួញពិស បាញ់ត្រូវចំទិសពិសក្តៅដូចភ្លើង
 យើងអាចជាន់អ្នកកម្ទេចនឹងជើង ចូរអ្នកក្រោកឡើងយើងមិនប្រហារ ។
 ឱសម្លាញ់ព្រានយើងទ្រាំនឹងទុក្ខ យើងឱ្យទានភ្នកមុនក្ស័យជីវា
 មិនមែនយើងស្អប់នូវភ្នកនេះណា ក៏មិនប្រាថ្នាទេវីតាឥន្ទ្រហ្ម ។
 តែយើងប្រាថ្នាសម្ពោធិញ្ញាណ នាំសត្វកោដិលាននិព្វានសុខធំ
 យើងសាងបារមីខន្តិអប់រំ នាំមនុស្សឥន្ទ្រព្រហ្មឱ្យឆ្លងចាកទុក្ខ ។

នៃព្រានព្រៃអើយអ្នកចូលមកវា ហើយចាប់រណារអារកាត់នូវភ្នក
 ទាំងគូនេះចុះយើងទ្រាំនឹងទុក្ខ យើងលះបង់ភ្នកមុននឹងមរណា ។
 អ្នកគប្បីទូលព្រះរាជបុត្រី ដែលមានសេចក្តីខឹងក្រោធនោះថា
 ស្តេចដ៏វិសបានស្លាប់ហើយណា នេះគូទន្តានៃគជសារនោះ ។
 បពិត្រព្រះនាងសូមយាងទទួល ដ៏វិវិដ្ឋដួលស្រុះស្រួលសន្តោស
 បរិច្ចាគនូវភ្នកឥតមានប្រទូស្ត ប្រាថ្នាឱ្យលុះពោធិញ្ញាណថ្លៃថ្លា ។

ព្រះពោធិសត្វអធិដ្ឋានឱ្យព្រះបាទសុខតាមង្គ័រ

យើងត្រូវព្រួញពិសទម្លុះរាងកាយ មិនប្រទូសរាយដល់ជនបូស្សា
 និងព្រោះព្រានជាប់ដណ្តប់កាយា សំពត់ថ្លៃថ្នាទង់ជ័យពោធិញ្ញាណ ។
 បើសេចក្តីនេះជាការមែនពិត យើងសូមតាំងចិត្តសម្មាធិដ្ឋាន
 ក្នុងព្រៃដែលមានពាឡាប្រឹកសាមាឡ រួមកុំរំខានដល់ព្រានឡើយណា ។
 ២. កាលដែលមហាសត្វជាពុទ្ធកូរ លះភ្នកទាំងគូប្តូរយកសម្មា
 សម្ពោធិញ្ញាណមានរឿងសោកា ដល់ពួកគជសារមហាសុភទ្ធា ។
 ព្រះពោធិសត្វពិតជាអស្ចារ្យ មុននឹងមរណាទ្រាំទុក្ខវេទនា
 ខន្តិមេត្តាតបនឹងវេរា ព្រួញពិសក្លាយជាមាណាថ្វាយព្រះ ។

អាណិតសង្ខនៃការអម្រាស់សេចក្តីក្រោធ

ព្រះសាស្តា កាលដែលព្រះអង្គគង់ប្រថាប់នៅ អគ្គាឡវចេតិយ ទ្រង់ប្រារព្ធទេវតាមួយអង្គដែលមានបញ្ហា ជាមួយភិក្ខុមួយរូប ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះធម៌ទេសនា នេះថា « យោ វេ ឧប្បតិសំ កោធនំ » ជាដើម ។

ភិក្ខុកាប់ដើមឈើដែលទេវតាស្រ្តីយនោះ

សេចក្តីពិស្តារថា កាលព្រះសាស្តាទ្រង់អនុញ្ញាតនូវ សេនាសនៈដល់ភិក្ខុសង្ឃហើយ និងកាលសេនាសនៈ ទាំងឡាយ ដែលគ្រហស្ថទាំងឡាយ មានសេដ្ឋីក្នុងក្រុង រាជគ្រឹះជាដើម កំពុងចាត់ចែងឱ្យគេធ្វើ ក្នុងកាលនោះ មានភិក្ខុអ្នកស្រុកអាឡិវីមួយអង្គ បានសាងនូវសេនាសនៈ របស់ខ្លួន ។

ភិក្ខុមួយអង្គនោះ បានឃើញដើមឈើមួយដើម ដែលធ្វើឱ្យលោកពេញចិត្ត ។ នៅពេលដែលលោករៀបចំ នឹងកាប់ដើមឈើនោះ ស្រាប់តែទេវតាមានកូនតូចមួយ អង្គ ដែលអាស្រ័យនៅនឹងដើមឈើនោះឯង ជាកន្លែង ដែលទេវរាជក្នុងឋានចាតុម្មហារាជិកា អនុញ្ញាតឱ្យនៅ បានពកូននឹងចង្កេះមកឈរអង្វរភិក្ខុអង្គនោះថា : បពិត្រ ព្រះគុណម្ចាស់ សូមព្រះគុណម្ចាស់កុំកាប់វិមានរបស់ខ្ញុំ ម្ចាស់ឡើយ ព្រោះខ្ញុំម្ចាស់មិនអាចពកូនដើររសាត់អណ្តែត ដោយមិនមានទីកន្លែងនៅនោះទេ ។

ភិក្ខុគិតថា យើងមិនអាចនឹងរកនូវដើមឈើផ្សេង ឱ្យបានល្អដូចដើមឈើនេះឡើយ ។ ភិក្ខុទើបមិនអើពើនឹង ពាក្យអង្វររបស់ទេវតានោះ ។

ទេវតាគិតថា ភិក្ខុនេះឃើញទារកហើយ នឹង ឈប់កាប់ជាពិតប្រាកដ ។ ទេវតាទើបយកកូនទៅដាក់នៅ នឹងមែកឈើត្រង់កន្លែងដែលភិក្ខុត្រូវកាប់ ទាំងដែលលោក កំពុងតែយារពូថៅដើម្បីនឹងកាប់ទៅហើយនោះ ។

ចំណែកភិក្ខុកាលដែលលោកបានយារពូថៅ ដើម្បី
នឹងកាប់ទៅហើយ លោកមិនអាចបញ្ឈប់នូវពូថៅនោះ
បានឡើយ ក៏ធ្វើឱ្យដាច់ដៃកូនទេវតានោះទៅ ។

ទេវតាកើតសេចក្តីក្រោធយ៉ាងខ្លាំង បានលើកដៃ
ទាំងពីរឡើងដោយចេតនាថា អញនឹងទះភិក្ខុនេះឱ្យស្លាប់។
តែភ្លាមនោះ ក៏បានគិតយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះជាអ្នកមាន
សីល បើយើងសម្លាប់លោកទៅ យើងត្រូវធ្លាក់នរក ឯ
ទេវតាដទៃទៀត កាលបានជួបភិក្ខុទាំងឡាយណា កាប់
ដើមឈើរបស់ខ្លួនហើយ នឹងយកយើងជាគំរូ រួចហើយ
នឹងសម្លាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។

បានស្តាប់មកថា នៅព្រៃហិមពាន្ត មានការប្រជុំ
ទេវតា រាល់ៗថ្ងៃបក្ស ។ ក្នុងព្រៃហិមពាន្តនោះ ពួកទេវតា
រមែងសួរនូវរុក្ខធម៌ថា អ្នកតាំងនៅ ឬមិនតាំងនៅក្នុងរុក្ខ-
ធម៌ ។ ឈ្មោះថា « រុក្ខធម៌ » បានដល់ ការដែលរុក្ខ-
ទេវតាមិនប្រទូសវាយតាមផ្លូវចិត្ត នៅពេលដែលដើមឈើ
ជាលំនៅរបស់ខ្លួនត្រូវកាប់ ។ បណ្តាទេវតាទាំងនោះ

ទេវតាអង្គណាមិនតាំងនៅក្នុងរុក្ខធម៌ទេ ទេវតាអង្គនោះ
ត្រូវគេបណ្តេញមិនឱ្យចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំឡើយ ។

**ទេវតាអង្គនេះឯង បានពិចារណាឃើញនោស
ក្នុងការមិនតាំងនៅក្នុងរុក្ខធម៌ ហើយបានលើកដៃបុព្វ-
ចរិយា ក្នុងការលំដាប់ព្រះភិក្ខុភិក្ខុនិកាយព្រះសាសនាព្រះសាសនា
និទ្ទេសជាដើម ដោយត្រូវសំនែងព្រះធម៌ទេសនា តាមលំដាប់
ខ្លួនឆ្លាប់បានស្តាប់មកអំពីព្រះភិក្ខុនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។**

ទេវតាអង្គនេះបានគិតជាបន្តទៀតថា ភិក្ខុនេះមាន
បិតា យើងនឹងក្រាបទូលរឿងនេះដល់បិតារបស់លោក ។
ទេវតាបានដាក់ដៃចុះហើយ រួចស្រែកយំទៅកាន់សំណាក់
ព្រះសាស្តា ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តាហើយ បានឈរនៅក្នុង
ទីមួយដ៏សមគួរ ។

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹង
ទេវតាអង្គនេះថា : តើយ៉ាងដូចម្តេចហ្នឹង ទេវតា ?

ទេវតាក៏បានក្រាបទូលថា : បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុអង្គនោះ បានធ្វើនូវកម្មដូចនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នានឹង

សម្លាប់លោក ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះអង្គបានគិតនូវសេចក្តីដូចនេះ ទើបមិនសម្លាប់លោកទៅវិញ ហើយក៏ប្រញាប់មកកាន់ទី នេះ ។ ទេវតាបានក្រាបទូលរឿងនោះទាំងអស់ ដោយ ពិស្តារចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ព្រះសណ្តាប់រឿងនោះហើយ ព្រះអង្គត្រាស់ថា : សាធុ ! សាធុ ! ប្រពៃហើយទេវតា ត្រង់ដែលអ្នកគ្របសង្កត់នូវសេចក្តីក្រោធ ដែលកើតឡើង យ៉ាងនោះបាន ប្រៀបដូចជាគេបញ្ឈប់បាននូវរថ ដែល កំពុងតែលឿនទៅមុខដូច្នោះឯង ។

ព្រះអង្គបានត្រាស់ដូច្នោះហើយ ទើបទ្រង់សម្តែង នូវព្រះភាពជាបន្ត :

យោ វេ ឧប្បតិកំ កោធិ វង្សំ ភន្តិវ ធារយេ
តមហំ សារវី ព្រូមិ វស្មិក្កាហោ ឥតពេ ជនោ ។

ជនណា ហាមនូវសេចក្តីក្រោធ ដែលកើតឡើង ហើយបាន ដូចជានាយសារថីបញ្ឈប់រថដែលកំពុងតែ ឆ្ពោះទៅមុខបានយ៉ាងនោះឯង តថាគតហៅជននោះថា

ជា សារវី ជនក្រៅពីនេះគ្រាន់តែជាអ្នកកាន់នូវខ្សែបង្ហៀរ ប៉ុណ្ណោះឯង ។

ពន្យល់សេចក្តី

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា ឧប្បតិកំ បានដល់ ដែលកើតឡើងហើយ ។

ពីរបទថា វង្សំ ភន្តិវ ដោយសេចក្តីថា ដូចយ៉ាង នាយសារថីដែលធ្លាត បញ្ឈប់រថដែលកំពុងតែស្ទុះទៅ យ៉ាងលឿនឱ្យឈប់បានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលណា អាចសង្កត់នូវសេចក្តីក្រោធដែល កើតឡើង បាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បទថា តមហំ ដោយសេចក្តីថា តថាគតហៅ បុគ្គលនោះថា ជា សារវី ។

ពីរបទថា ឥតពេ ជនោ ដោយសេចក្តីថា ចំណែកជនក្រៅអំពីនេះ គឺសារថីរថរបស់ឥស្សរជនមាន

ព្រះរាជានិងឧបរាជជាដើម រមែងមានឈ្មោះត្រឹមតែថា ជាអ្នកកាន់ខ្សែបង្ហូរឬប៉ុណ្ណោះ មិនមែនជាសារថីដ៏ប៊ុន ប្រសប់ឡើយ ។

កាលចប់ព្រះធម៌ទេសនា ទេវតាក៏បានតាំងនៅក្នុង សោតាបត្តិផល ។ ព្រះធម៌ទេសនាបាននូវប្រយោជន៍ដល់ បរិស័ទដែលប្រជុំគ្នាហើយ ដូច្នោះឯង ។

ចំណែកទេវតា បានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ អំពីការដែលខ្លួនមិនមានកន្លែងនៅ ។

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រួតមើលនូវ ស្ថានរបស់ទេវតាអង្គនេះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បានទតឃើញ ស្ថានដ៏សមគួរមួយ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ទៅកាន់ទេវតាថា : នៃ ទេវតាដ៏ចម្រើន មានដើមឈើមួយដើម នៅជិត ព្រះគន្ធកុដិនាវត្តជេតពន ដែលទេវតាជាម្ចាស់បានចុតិទៅ ហើយកាលពីថ្ងៃមុន ដូច្នោះដើមឈើនោះនៅទំនេរ អ្នកចូរ ទៅស្ថិតនៅនឹងដើមឈើនោះចុះ ។

ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ដោយទេវតាអង្គនោះ

បាននូវការគ្រប់គ្រងអំពីព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអម្ចាស់ ក៏បាន ជាឧបដ្ឋាយិកាដ៏ល្អរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

ក្នុងពេលដែលមានទេវសមាគម ទេវតាដែលមាន ស័ក្តិធំទាំងឡាយយាងមក ទេវតាដទៃដែលមានស័ក្តិតូច រមែងថយទៅរហូតដល់មហាសមុទ្រ និងភ្នំចក្កវាឡ ។ ចំណែកទេវតាអង្គនេះអង្គុយស្តាប់ធម៌ក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួន ហ្នឹងឯង ។ ទេវតាអង្គនេះអង្គុយស្តាប់បញ្ហាទាំងអស់ក្នុង វិមានរបស់ខ្លួន ទោះបីជាពួកភិក្ខុសួរក្នុងបឋមយាមនៃ រាត្រីក្តី ទោះបីជាពួកទេវតាសួរក្នុងវេលាមជ្ឈិមយាមនៃ រាត្រីក្តី។ សូម្បីស្តេចមហារាជទាំង ៤ ក្នុងឋានចាតុម្មហា- រាជិកា យាងមកកាន់ទីទំនុកបម្រុងព្រះដ៏មានព្រះភាគ គ្រាកាលដែលត្រូវយាងត្រឡប់ទៅវិញ ក៏បានសំណេះសំ- ណាលគួរសមជាមួយនឹងទេវតាអង្គនេះដែរ ហើយទើប ស្តេចយាងទៅ ។ ទោះជាទេវតាដែលមានស័ក្តិធំដទៃ ទៀត កាលដែលបានជ្រាបថា វិមានរបស់ទេវតានេះគឺ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអម្ចាស់ទ្រង់ប្រទាន ដូច្នោះ ក៏រមែង

តែងតែគួរសមជាមួយនឹងទេវតាអង្គនេះជានិច្ច ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ធ្វើរឿងនេះ ឱ្យជាហេតុកើតឡើង
ហើយ ទ្រង់ក៏បញ្ជូននូវភូតតាមសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដូច្នេះថា ភិក្ខុធ្វើភូតតាមឱ្យវិនាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(ស្រង់ចាកអប្បកថាព្រះធម្មបទ កោធន៍ត្ថ

និង អប្បកថាព្រះវិន័យ ភូតតាមសិក្ខាបទទី១)

~~~~~

ដាក់អាយុសង្ខារ បរិនិព្វាន

- អាកាសត្រជាក់ធ្លាក់ជំនោរ	តាមព្រែកទឹកហូរស្ទើររង
ស្រណោះវាលស្រែខែក្តាត់យំ	ម៉ែឌីនៅជុំសុខសប្បាយ ។
ថ្ងៃហើយនិងយប់កន្លងទៅ	បន្ទូលទុកនៅរឿងទាំងឡាយ
អ្នកស្លាប់បាត់បង់ទាំងរូបកាយ	អ្នករស់ខ្លួនខ្លាយជាធម្មតា ។
អង្គព្រះទ្រង់ញាណមានតេជះ	សម្តែងប្រាប់ព្រះអានន្តថា
រទេះដែលចាស់បរទៅណា	ទៅបានដោយសារអប្បស្សី ។
តថាគតចាស់ត្រាំត្រាហើយ	ម្ចាស់អានន្តអើយមានមាំអី
ដូចរទេះចាស់អប្បស្សី	វស្សាឆ្នាំថ្មីប៉ែតសិបហើយ ។
ក្រោយព្រះអានន្តទ្រង់ចេញផុត	ពីព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមិនយូរឡើយ
ក្រោយភត្តាហារថ្ងៃត្រង់ហើយ	មានមិនកន្តើយគាល់សាស្តា ។
ឆ្នាំម្សាញ់ខែមាយ ថ្ងៃអាទិត្យ	ពេញបូណីមីពិតថ្ងៃនោះណា
ព្រះអង្គទ្រង់ដាក់អាយុសង្ខារ	ចំពោះមុខមានគ្រានោះឯង ។
នៅនាបាវាលចេតិយ	ក្បែរវេសាលីក្រៅកំផែង
កក្រើកធរណីគ្រប់កន្លែង	ផ្តុំលាន់ខ្នាតខ្លួនខ្លួរអាកាស ។

ក្រោយមកភិក្ខុជួបជុំគ្នា អង្គព្រះភគវាទ្រង់បានត្រាស់
សម្តែងគាថាអស្ចារ្យណាស់ រំលឹកយ៉ាងច្បាស់ត្រាស់ឱវាទ ។
-ទ្រង់បានត្រាស់ថាសង្ខារទាំងឡាយតែងតែអន្តរាយវិនាសខូចខាត
ចូរអ្នកទាំងឡាយកុំបីប្រមាទ ប្រឹងប្រែងសង្វាតឱ្យសម្រេចការ ។
ភាជនីដែលស្ងួនឆ្នាំងដំដុតដោយដី តូចក្តីធំក្តីនៅឆ្អិនយ៉ាងណា
ចុងក្រោយរំមែងតែងមានកិរិយា បែកធ្លាយធម្មតានេះជាការពិត ។
យ៉ាងណាជីវិតសព្វសត្វនិករ ក្មេងចាស់មានក្រពាលបុប្ផិត
ចុងក្រោយរំមែងតែងតែស្លាប់ពិត បាត់បង់ជីវិតក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
ជីវិតតថាគតមានប្រមាណតិច គោរពពាក្យពេចន៍ឥតគេចកែប្រែ
ពីថ្ងៃនេះទៅនៅត្រឹមបីខែ តថាគតត្រូវតែបរិនិព្វាន ។
-បីខែកន្លងយ៉ាងរហ័ស សែនសោកស្តាយណាស់ព្រះទ្រង់ញាណ
វេលាជិតភ្លឺទ្រង់ចូលឈាន ហើយចូលនិព្វានកណ្តាលព្រៃ ។
ក្នុងខែពិសាខថ្ងៃអង្គារ ឆ្នាំម្សាញ់វេលាចុងរាត្រី
ថ្ងៃដប់ប្រាំកើតពេញបូណិមី បរិស័ទប្រុសស្រីជុំត្រៀបត្រា ។
ទីទ្រង់និព្វាននោះតាំងនៅ ក្បែរផ្លូវទៅក្រុងកុសិនារា
រាំងភ្នំមួយគូសាលព្រឹក្សា មានផ្ទាំងសិលានៅចន្លោះ ។

កុំថាឡើយមនុស្សសោយសោកា សូម្បីទេវតាស្ថានទាំងអស់
យំសោកពេកប្រាណស្តាយស្រណោះ លាន់កក្រើកអស់ភពផែនដី ។
ទីទ្រង់និព្វាននោះឥឡូវ មានស្នូបតាំងនៅល្អប្រិមប្រិយ
សំគាល់ទីដែលព្រះជិនស្រី និព្វានលើដីកុសិនារា ។
ក្នុងស្នូបមានព្រះបដិមាថ្ម កសាងយ៉ាងល្អគួរជ្រះថ្លា
តំណាងព្រះសពព្រះសាស្តា ស្លូកស្លឹងកាយាសែនអាសូរ ។
អ្នកទៅដល់ពិតចិត្តដិតជាប់ ឃើញដូចព្រះសពនៅជ្រុងដោ
មានស្បង់ចីវរថ្វាយផ្លាស់ប្តូរ ទឹកនេត្រាហូរនឹកព្រះអង្គ ។
នឹកហាក់ដូចជានៅថ្មីៗ នឹកព្រះជិនស្រីប្រោសស្រោចស្រង់
នឹកដល់ព្រះធម៌ល្អផ្សំផង នឹកទាំងព្រះសង្ឃអង្គសាវ័ក ។
ចាប់តាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមដើរតាមផ្លូវព្រះអរិយៈ
ក្រោមម្លប់ព្រះធម៌ដ៏ត្រជាក់ ផុតពីអន្ទាក់នៃពួកមារ ។
សូមឱ្យលោកអ្នកបានសុធួរស្តាប់ ប្រវត្តិសារសព្វព្រះភគវា
បានសុខចម្រើនគ្រប់ៗគ្នា កុំបីឃ្លាតឃ្លាត្រាណាឡើយ ។

សូមអនុមោទនា !
ដោយឧបាសក **គុយ សុផន**

សូមពិចារណា

ចំណង់ចង់បានសុខសាន្តមានភព្វ ខំរក្សាទ្រព្យពុំធ្លាប់គិតថា
 ចំណេះដឹងនិងសតិបញ្ញា ជាអ្នករក្សាឱ្យសុខស្ងប់ពិត ។
 គួរយកដើមឈើធ្វើជាតួយ៉ាង ជាគ្រឿងសំអាងទុកដាស់តឿនចិត្ត
 ដើមឈើទ្រាំខ្យល់ទ្រាំនឹងក្តៅពិត បាំងឱ្យព្យាទិមិត្តជិតត្រជាក់កាយ ។
 កុំសង្ឃឹមថាសង្ខារសំខាន់ កុំចាប់ប្រកាន់ខន្ធជាតុទាំងឡាយ
 កុំចងវេរវានាំព្យុវវែងឆ្ងាយ កុំធំភ្លេចម្តាយអន្តរាយអស់ញាតិ ។
 ដុំបាយមួយចានសម្រាប់មួយថ្ងៃ កេរ្តិ៍ឈ្មោះប្រពៃសម្រាប់មួយជាតិ
 ឯបុណ្យកុសលផ្តល់ផលឥតឃ្នាត សម្រាប់គ្រប់ជាតិក្នុងវដ្តសង្សារ ។
 សូមពុទ្ធបរិស័ទតូចធំទាំងឡាយ កុំបីឃ្លាតឆ្ងាយពីធម៌មេត្តា
 សូមកុំធំខ្ពស់ហួសគេហ៊ានថា ខុសឆ្គងម្តេចម្នាឱ្យគេហ៊ានប្រាប់ ។
 សូមប្រុងប្រយ័ត្ននឹងពាក្យសរសើរ ក្រែងគេហែអើអែបអបចាំស្តាប់
 គេអាចបញ្ជោរបញ្ជូនឱ្យស្លាប់ ខុសឆ្គងឥតប្រាប់ចាំចាប់កំហុស ។
 សូមឱ្យបាបមិត្តប្តូរចិត្តប្រិតកាយ សត្រូវទាំងឡាយរសាត់ឆ្ងាយចុះ
 អ្នកនៅជិតក្បែរប្រែមានសន្តោស អ្នកផងស្រីប្រុសបានសុខដោយសារ ។
 សូមសុខសួស្តីសិរីមង្គល ចូលដល់អ្នកដែលមានចិត្តជ្រះថ្លា
 គោរពស្រឡាញ់ជាតិនិងសាសនា សុខគ្រប់ប្រការរហូតតទៅ ។

ដោយឧបាសក **គុយ សុផន**

នាមពុទ្ធបរិស័ទអ្នកមានឧបការៈ

ក្នុងការងារធម្មទាន

- ១. ឧបាសក សំរឹង វណ្ណ
- ២. ឧបាសក យន្ត សួន
- ៣. ឧបាសក គួង លាងជេង
- ៤. ឧបាសក មួង យេន
- ៥. លោកគ្រូ រស់ សូផាត
- ៦. ឧបាសក អ៊ិត ប្រាំង
- ៧. ឧបាសិកា ជា សុណារី
- ៨. ឧបាសិកា ប៊ុត ម៉ាលី
- ៩. ឧបាសក គុយ សុផន
- ១០. ឧបាសក រ៉ាន់ ខុនណា
- ១១. ឧបាសក សោម រតនៈ
- ១២. ឧបាសក ជឹង រើងអារ
- ១៣. ឧបាសក អ៊ុំវ គា
- ១៤. ឧបាសក ហាយ ចំរើន
- ១៥. ឧបាសិកា ហួនចាន់បូដា
- ១៦. ឧបាសិកា ស្រី បូរ៉ាន់
- ១៧. ឧបាសិកា ហាយច័ន្ទធីរី
- ១៨. ឧបាសក ម៉ៅ ជុន

**រាយនាមពុទ្ធបរិស័ទក្នុងសហគមន៍ធម្មទាន
ឧបត្ថម្ភរដ្ឋាករដ្ឋបាលស្រុកប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទ**

- ១- ឧ.ស. យូស៊ាង ងួនលី និង ឧ.ស. លីម យឹម ..... ស.វ.អ.
- ២- ឧ.ស. ឆាយ អ៊ុំស៊ាង និង ឧ.ស.ហុង គឹមសែ ..... ស.វ.អ.
- ៣- ឧ.ស. ឆាយអ៊ុំ ព្រេងលីម និង ឧ.ស.ហួត យឹម..... ស.វ.អ.
- ៤- ឧ.ស. ហៃ ប៊ុនណារិន និង ឧ.ស.អោង ស៊ីថាន់ ..... ស.វ.អ.
- ៥- ឧ.ស. វង់ ម៉ៅ និង ឧ.ស.ឆាន់ កាន់ជួង ព្រមទាំងបុត្រ..... ស.វ.អ.
- ៦- ឧ.ស. ឆាន់ ហៃកឹង ព្រមទាំងបុត្រ និង ចៅ ..... ស.វ.អ.
- ៧- ឧ.ស.ប៊ិត ថងខាំ និង ឧ.ស.សាន ផល្លិន ព្រមទាំងបុត្រ ... ស.វ.អ.
- ៨- ឧ.ស. ស៊ីវី យក់លុយ ..... ស.វ.អ.
- ៩- ឧ.ស. អ៊ុត ឆៃវ៉ាន និង ឧ.ស.ឆាន ស៊ុនលី ព្រមទាំងបុត្រ.. ស.វ.អ.
- ១០- ឧ.ស. ប្លោក ងួនថៃ និង ឧ.ស.ឆាន ត្រលុច + បុត្រ ..... ស.វ.អ.
- ១១- ឧបាសិកា អ៊ុំន ស៊ីវិន ..... ស.វ.អ.
- ១២- ឧ.ស.សូ ហុកឡុង និង ឧ.ស.កាន់ ឈីវហា ..... ស.វ.អ.
- ១៣- ឧ.ស. អៀង ឆាយ និង ឧ.ស. អៀ កេសរ +បុត្រ ..... ស.វ.អ.
- ១៤- លោកតា តាន់ ឈីវហា និង លោកយាយ ស៊ី ចិន្ត្រ ..... ស.វ.អ.

- ១៥- ឧ.ស. តៃ សាយជូ ព្រមទាំងកូនចៅ ..... ស.វ.អ.
- ១៦- ឧ.ស.ជឹម អេងស្រីន និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ..... ស.វ.អ.
- ១៧- ពុទ្ធបរិស័ទ ចាន់ នារីសុខ និងក្រុមគ្រួសារ ..... ស.វ.អ.
- ១៨- ឧ.ស. ម៉ុល យ៉ែម ..... ស.វ.អ.
- ១៩- ឧ.ស.សារឿន ឧ.ស.លាប+ឧ.ស.ហ៊ុំស៊ី ឧ.ស.អាន ..... ស.វ.អ.
- ២០- ឧបាសក តាំង ស៊ុនម៉ាប ..... ស.វ.អ.
- ២១- លោក ចក់ ឈុន និង អ្នកស្រី វណ្ណារី សុខ ..... ស.វ.អ.
- ២២- លោកយាយ ពិន សាត ..... ស.វ.អ.
- ២៣- លោក ចាន់ ម៉ល់ និងអ្នកស្រី ជា សុផា ..... ស.វ.អ.
- ២៤- ភិក្ខុ ឈម បូ (វិជ្ជាសម្បទា) ..... ស.វ.អ.
- ២៥- ឧ.ស. ជា ស៊ីវត្តានា និង ឧ.ស.យុន សុនីម៉ា ..... ស.វ.អ.
- ២៦- ឧ.ស.លី ប៊ុនលីនស៊ីមប៊ុំ ..... ស.វ.អ.
- ២៧- ឧ.ស.ហាក់ ច័ន្ទសុផល និង ឧ.ស.វ៉ាំង ស៊ីណា+បុត្រ..... ស.វ.អ.
- ២៨- ឧ.ស.ស៊ុន ដារិន និង ឧ.ស.ទូច ថន្នី ..... ស.វ.អ.
- ២៩- ឧ.ស.ឡៅ ហោ និង ឧ.ស.ង៉ៅ ស៊ីអេង ..... ស.វ.អ.
- ៣០- ឧ.ស.តាន់ ភិចជូ ព្រមទាំងបុត្រធីតា និងចៅៗ ..... ស.វ.អ.
- ៣១- ឧ.ស.ស្រង់ អែ និង ឧ.ស.ស្រង់ ឡេង ..... ស.វ.អ.
- ៣២- ឧ.ស.ឧត្តមា ពេជ្រ អូន ..... ស.វ.អ.

៣៣- ឧ.ស.វាំង សារុត និង ឧ.សិ.គង់ ស៊ីណាត +បុត្រ ..... ស.វ.អ.
 ៣៤- ភិក្ខុ ឈួម បូ (វត្តពន្លឺពុទ្ធចក្រ លោវែល) ..... ស.វ.អ.
 ៣៥- លោក ពេជ្រ សីហា និងអ្នកស្រី ថាប់ សុវត្ថិ ..... ស.វ.អ.
 ៣៦- ឧ.ស.ប៊ុត ផល និង ភិរិយា ..... ស.វ.អ.
 ៣៧- លោកក្រុងម្មបណ្ឌិត អឿ សៅ ..... ស.វ.អ.
 ៣៨- ឧ.ស.ប៊ូ ហោនាង និង ឧ.សិ.អ៊ឹង វិទ្ធារិ ព្រមទាំងបុត្រ ... ស.វ.អ.
 ៣៩- លោក កេត សេរីភ័ក្រ្ត និង អ្នកស្រី ប៉ុល ហត្ថា..... ស.វ.អ.
 ៤០- ឧ.សិ.ឡុង អ៊ឹម ..... ស.វ.អ.
 ៤១- ឧ.សិ.ថ័ន្ទ ប៉ុណ្ណារិ..... ស.វ.អ.
 ៤២- ឧ.សិ.ហោ ប៊ុយ និងឧ.សិ.ហោ មួយ ហៅតាំងហ្នឹងមួយ ... ស.វ.អ.
 ៤៣- លោក សំណាង យឹម និង អ្នកស្រី ឡូរ៉ា យឹម ..... ស.វ.អ.
 ៤៤- ឧ.ស.សៅ ហ៊ាន និង ឧ.សិ.មាស ម៉ូនីកា ព្រមទាំងបុត្រ ... ស.វ.អ.
 ៤៥- ឧ.ស.អ៊ុក សាមេរីន និង ឧ.សិ.វ៉ូច អ៊ឹម ព្រមទាំងបុត្រ ..... ស.វ.អ.
 ៤៦- ឧ.ស.ភឿក វ៉ាន និង ឧ.សិ.ហ៊ូ អាត់ ព្រមទាំងកូនចៅ ..... ស.វ.អ.
 ៤៧- ឧ.សិ.តាំង លេខគ្រូវី ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ស.វ.អ.
 ៤៨- ឧ.សិ.នួន ប៊ុច និង ឧ.សិ.រស់ សុផល ..... ស.វ.អ.
 ៤៩- ឧ.ស.ហោ លាន និង ភិរិយា ..... ស.វ.អ.
 ៥០- ឧ.ស.អ៊ុន ឆៃត្រី និង ភិរិយា ..... ស.វ.អ.

៥១- ឧ.សិ.មិល យ៉ែម និង ឧ.សិ.គួយ ឡេង ..... ស.វ.អ.
 ៥២- ឧ.សិ.ហុក ឈិន និង ឧ.សិ.ប្រាក់ អៀត ព្រមទាំងកូនចៅ ស.វ.អ.
 ៥៣- ឧ.សិ.ប៉ាន់ ពិណ្ណារិ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ស.វ.អ.
 ៥៤- ឧ.សិ.ស៊ុន ឡេង ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ស.វ.អ.
 ៥៥- លោក សួន សាលាភ និងអ្នកស្រី សួ សកនិន + បុត្រ ..... ស.វ.អ.
 ៥៦- ភិក្ខុ ឡូញ ផល្លិ និង ភិក្ខុ ភឿក បូរ ..... អូស្ត្រាលី
 ៥៧- ឧ.ស.ប៊ុន ហេង និង ឧ.សិ.ជុំ សុខុម ព្រមទាំងបុត្រ..... អូស្ត្រាលី
 ៥៨- ឧ.សិ.ឱម លក្ខណា ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... អូស្ត្រាលី
 ៥៩- ឧ.ស.លឹម ងិនសួ និង ឧ.សិ. អ៊ឹង ឆាយហូ +បុត្រ. .... អូស្ត្រាលី
 ៦០- ឧ.ស.ប៉ុច ភឿត និង ឧ.សិ.ព្យួង សាំងម៉េង+បុត្រ ..... អូស្ត្រាលី
 ៦១- ឧ.សិ. ឈ តឹមស៊ិន និង ក្រុមគ្រួសារ ..... អូស្ត្រាលី
 ៦២- ឧ.សិ. សេង សៀងឈុន ព្រមទាំងបុត្រ ..... អូស្ត្រាលី
 ៦៣- ឧ.សិ.សិរិត ស៊ីវិន ..... អូស្ត្រាលី
 ៦៤- ឧ.សិ. អ៊ុក ណារី ព្រមទាំងបុត្រ ..... អូស្ត្រាលី
 ៦៥- កញ្ញា ស៊ុយ ដាណែត ..... អូស្ត្រាលី
 ៦៦- យុវជន ចាន់ ឌីណា ..... អូស្ត្រាលី
 ៦៧- ឧ.ស.យ៉ង់ សិន និងឧ.សិ.នន់ ហេង +បុត្រ..... អូស្ត្រាលី
 ៦៨- ឧ.ស.សំ សុខគុណា និង ឧ.សិ.លី សៀមហៀង + បុត្រ ... អូស្ត្រាលី

៦៩- ឧ.ស.សរ ប៊ុនធឿង ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ..... អូស្ត្រាលី

៧០- ឧ.សិ.នូ ធុច ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ..... អូស្ត្រាលី

៧១- យាយ ប្រាក់ខាត +ឧ.ស.ស៊ុន សាន+ឧ.សិ.សម្បត្តិ គង់ .. អូស្ត្រាលី

៧២- ឧ.ស.រស់ សារ៉េន និង ឧ.សិ.គង់ សារឿង + បុត្រ ..... អូស្ត្រាលី

៧៣- ឧ.ស.ង៉ូវ ឈីវ និង ឧ.សិ.ពា ស៊ីម +បុត្រនិងចៅ ..... អូស្ត្រាលី

៧៤- ឧ.ស.ឃិន ថុងអ៊ាន និង ឧ.សិ.ម៉េង គិមស៊ាន + បុត្រ..... អូស្ត្រាលី

៧៥- ឧ.ស.សុខ សារឿន និង ឧ.សិ.មោក មី + បុត្រ..... អូស្ត្រាលី

៧៦- ឧ.សិ.យុង សុន ព្រមទាំងបុត្រ..... អូស្ត្រាលី

៧៧- ឧ.ស. សឹម ហុងលី និង ឧ.សិ.ស៊ីម តេងគី +បុត្រ ..... អូស្ត្រាលី

៧៨- ឧ.ស.ឈិត ទ្រី និង ឧ.សិ.បាន់ ណែហ៊ាង ព្រមទាំងបុត្រ .អូស្ត្រាលី

៧៩- ឧ.សិ.ម៉េង ប៊ុនធារី (ហៅស្រីពៅ) ..... អូស្ត្រាលី

៨០- ឧ.សិ.ជា ឡេង ..... អូស្ត្រាលី

៨១- ឧ.ស.សាប់ ភូរិន្ទ ..... អូស្ត្រាលី

៨២- ឧ.ស.ស៊ូ ឃឹម និង ឧ.សិ.សៀង តិច ព្រមទាំងបុត្រ ..... អូស្ត្រាលី

៨៣- លោក យឹម ឡេង និង អ្នកស្រី ប៉ុល និច្ចសីល +បុត្រ .... អូស្ត្រាលី

៨៤- ឧ.ស.ឡៅ គីមងួន និង ឧ.សិ.ដួង លី ព្រមទាំងបុត្រ .... អូស្ត្រាលី

៨៥- Mr ANARING និងអ្នកស្រី កាយ សផា+បុត្រ+បងប្អូន . អឺរ៉ុប

៨៦- លោក យូណូស អាស៊ីស និង អ្នកស្រី ហុក ណារី+បុត្រ .... បារាំង

៨៧- ឧ.ស.ង៉ូវ ជួនណារេត និង ឧ.សិ.ង៉ូវ សោភ័ណ+បុត្រ..... បារាំង

៨៨- ឧ.ស. ឡុក ប៊ុនអ៊ីវ និង ឧ.សិ.តាន់ ស៊ីវឡាង+បុត្រ..... បារាំង

៨៩- ឧ.សិ. អ៊ីង ហ្គេតតេង ព្រមទាំងបុត្រ ..... បារាំង

៩០- ឧ.ស. ឡោ សេងជ្រុន និង ឧ.សិ.ផាំង លី ព្រមទាំងបុត្រ..... បារាំង

៩១- ឧ.សិ. ជា ម៉ាក់លាង ..... បារាំង

៩២- ឧ.ស.ហ្វាន់ វ៉ាន់ហ្វូ និង ឧ.សិ.ហ្វាន់ យូលាង ..... បារាំង

៩៣- ឧ.ស.ឈឹម ហុកអ៊ាន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... បារាំង

៩៤- ឧ.សិ.គីម មុយ ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... បារាំង

៩៥- ឧ.សិ.ទៅ គីមហ៊ុន ព្រមទាំងកូនចៅ ..... បារាំង

៩៦- ឧ.សិ.ដេវ៊ុប រុន ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... បារាំង

៩៧- ឧ.ស.បាន ណារិន និង ឧ.សិ.ហោ ចន្ទ ព្រមទាំងបុត្រ..... បារាំង

៩៨- ឧ.ស.ជិន ជុង និងភរិយា..... បារាំង

៩៩- ឧ.សិ.អ៊ីង យ៉េកសាង ព្រមទាំងបុត្រ ..... បារាំង

១០០- ឧ.ស.ឈុត ស៊ីថន និង ឧ.សិ.អូ សុផា ព្រមទាំងបុត្រ ..... បារាំង

១០១- ឧ.សិ.ឆាយ សិន ព្រមទាំងបុត្រ+ចៅ+ចៅទួត..... កាណាដា

១០២- ឧ.ស.ពុច ប៉ោលាង និង ឧ.សិ. ប៊ុន ស៊ីវអៀង +បុត្រ.. កាណាដា

១០៣- Chhem Sokreth et Puth Kunthea ..... កាណាដា

១០៤- ឧ.សិ. អ៊ា នៅ ព្រមទាំងបងប្អូនកូនចៅ ..... កាណាដា

- ១០៥- ឧ.សិ. ចំណាន ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... កាណាដា
- ១០៦- ឧ.សិ. សិរី វន ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ ..... កាណាដា
- ១០៧- ឧ.ស.ឡាវ លាងចេង និង ឧ.សិ.ពឹង ឈឺវីអ៊ាន..... កាណាដា
- ១០៨- ឧ.សិ.លាន ម៉ិច ..... កាណាដា
- ១០៩- ឧ.សិ.តាន់ រ៉ូចឆាយ ..... កាណាដា
- ១១០- ឧ.ស.ហេង ជារី និង ឧ.សិ.កាយ ហួន ព្រមទាំងបុត្រ . កាណាដា
- ១១១- ឧ.ស. យន្ត សួន និង ឧ.សិ.តាំង ឈុងប៊ុយ ព្រមទាំងបុត្រ. ភ.ព.
- ១១២- ឧ.ស.ធួរ៉ា (ធួម) ប៊ុនស្រុន និង ឧ.សិ.យ៉ែម សួនឆី+បុត្រ .. ភ.ព.
- ១១៣- ឧ.ស.សយ ស៊ីផាន់ណា និង ឧ.សិ.ម៉ៅ សុផល+បុត្រ ..... ភ.ព.
- ១១៤- ឧ.សិ. ច័ន្ទ បុណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រធីតា ..... ភ.ព.
- ១១៥- ឧ.សិ.សួន កល្យាណ ..... ភ.ព.
- ១១៦- ឧ.សិ.សួន ចរណៃ ..... ភ.ព.
- ១១៧- ឧ.សិ.ប័ក់ សូត្រសុភាព ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១១៨- ឧ.ស.ម៉ៅ សុគន្ធី និង ឧ.សិ.អ៊ុង យ៉ែកហួយ និងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១១៩- ឯ.ឧ.អិត ប្រាំង និង លោកជំទាវ ព្រឺម សេដ្ឋា +បុត្រ ..... ភ.ព.
- ១២០- ឯ.ឧ.ចែម វិឡា និង លោកជំទាវ សុខា ស៊ីលីវណ្ណ+បុត្រ .. ភ.ព.
- ១២១- ឯ.ឧ.កាន់ រ៉ាត់ និង ឧ.សិ.កែវកល្យាណ+ក.កាន់សុថាវត្ថុ... ភ.ព.
- ១២២- ឯ.ឧ. ឯម ប៊ុនសាត និង លោកជំទាវ នូ ចន្ទា + បុត្រ..... ភ.ព.

- ១២៣- ឧកញ៉ា ស៊ុន សុខា និង លោកជំទាវ សុខា ផល្លី +បុត្រ .... ភ.ព.
- ១២៤- ឧកញ៉ា សេង ឆាយអ៊ុន និង ឧ.សិ.កាំង ហ្គីចណៃ+បុត្រ .... ភ.ព.
- ១២៥- ឧកញ៉ា សុខ សុខា និង លោកជំទាវ ចាន់ លាង +បុត្រ ..... ភ.ព.
- ១២៦- ឧ.ស.ប៉ុល នាង និង ឧ.សិ.ត្រៀល ស៊ីយ៉ា +បុត្រ ..... ភ.ព.
- ១២៧- ឧ.ស.ឡាយ សុខុម និង ឧ.សិ.សួន ចន្ទា និងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១២៨- ឧ.ស.យ៉ឹម ស៊ីមុន្នី និង ឧ.សិ.យូ ប៊ុលីន និងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១២៩- ឧ.សិ. ប៊ុនអាន ស៊ីវុត្តា ..... ភ.ព.
- ១៣០- ឧ.សិ. ប៊ុន ជារ៉ាណា ..... ភ.ព.
- ១៣១- ឧ.សិ. ម៉ៅ សុន្ទា ..... ភ.ព.
- ១៣២- ឧ.សិ. សាក់ ស៊ាងអេង ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៣៣- ឧ.ស. ស៊ីវី សៅរី និង ឧ.សិ. ស្រៀង រ៉ូចលាង ..... ភ.ព.
- ១៣៤- ឧ.ស.អ៊ុក សាម៉ាណារ៉ា និង ឧ.សិ.ហ៊ាប តេង + បុត្រ..... ភ.ព.
- ១៣៥- ឧ.ស. ម៉ៅ ស្រីន និង ឧ.សិ. ទូច ស៊ីនហ៊ិន ព្រមទាំងបុត្រ. ភ.ព.
- ១៣៦- ឧ.ស. ម៉ែន សៀន និង ឧ.សិ. អៀង ណារី + បុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៣៧- ឧ.សិ. សយ វណ្ណា និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៣៨- លោក សែន សុវណ្ណវិទ្ធី និងភរិយា ..... ភ.ព.
- ១៣៩- ឧ.សិ. តាន់ ជាលី និងពុទ្ធបរិស័ទខេត្តសៀមរាប ..... ស.វ.
- ១៤០- ឧ.សិ.ជុំ ឆាយ + ឧ.សិ.ជុំ ណារ៉ា+ជុំ ពិសិដ្ឋ+ជុំ សុជាតិ ..... ភ.ព.

- ១៤១- ឧ.សិ. ស៊ីវ យក់សិ ..... ភ.ព.
- ១៤២- ឧ.ស. ជាន យ៉ែត និង ឧ.សិ. សុក ចេង ព្រមទាំងបុត្រ .... ភ.ព.
- ១៤៣- ឧ.ស. សោម រតនៈ និង ឧ.សិ. ស៊ុប វណ្ណា + បុត្រ + ចៅ.. ព.វ.
- ១៤៤- ឧ.ស.ហេងសម្បូរដួង ឧ.សិ.ស៊ុនគន្ធា+មាតាហេងបូរីស្រីនាថ ភ.ព.
- ១៤៥- យុវជន ជា សុភ័ក្ត្រ និងមាតាបិតា ..... ភ.ព.
- ១៤៦- ឧ.សិ.ហ៊ុយ សុខម៉ា និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៤៧- ឧ.សិ. វណ្ណ មុនី ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.
- ១៤៨- ឧ.ស.តៅ យាង និង ឧ.សិ. ឈុន លន ព្រមទាំងកូនចៅ.... ភ.ព.
- ១៤៩- ឧ.សិ. សុខ កុង និង ឧ.សិ. សុខ ផៃ ..... ភ.ព.
- ១៥០- ឧ.សិ. អ៊ុក លន់ និងក្រុមវេន ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៥១- ឧ.សិ. គង់ ម៉ែ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.
- ១៥២- ឧ.សិ.លី ស៊ីវជូ ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៥៣- ឧ.សិ.មុំ ទូច និងឧ.សិ.សាមុល គីមធន់ (ជាកូន) .....ភ.ព.
- ១៥៤- ឧ.ស.ម៉ៅ វ៉ាន និង ឧ.សិ.ធន់ សំបូរ ព្រមទាំងបុត្រ..... ភ.ព.
- ១៥៥- លោក ម៉េង ហិ អ្នកស្រី ម៉ាន ស៊ីសុថា និងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៥៦- ឧ.ស.ចៅ ហ្វា និង ឧ.សិ.ឡា គីមសាន និងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៥៧- ឧ.សិ.វៀន គង់+ស្វាមី និង លោក ប្រាក់ ខេមរិន្ទ+ភរិយា... ភ.ព.
- ១៥៨- ឧ.សិ.ឯម សុខឃឹម និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

- ១៥៩- លោកយាយ ប៊ុន យ៉ា ព្រមទាំងកូន និងចៅ ..... ភ.ព.
- ១៦០- ឧ.សិ.ហេង ស៊ីវខេង និងម្តាយឈ្មោះ អៀង ហ៊ុច ..... កណ្តាល
- ១៦១- ឧ.សិ.អ៊ុតឆេងស៊ី ក្រុមវេនថ្ងៃ២កើតវត្តព្រះពុទ្ធមានបុណ្យ. ភ.ព.
- ១៦២- ក្រុមព្រែកខ្ចិត ព្រែកលាប និងទូលគោក ..... ភ.ព.
- ១៦៣- ក្រុមចាបម៉ុងឡេង+ឈាងហុង វេន៩កើតសំពៅមាស .... ភ.ព.
- ១៦៤- ឧ.ស.ហេង ឆៃទិត និង ឧ.សិ.រស់ ម៉ាលី ព្រមទាំងបុត្រ.... ភ.ព.
- ១៦៥- ឧ.ស.ឡាយ ហ៊ុយទ្រៀង និង ឧ.សិ.លាក ណាក់ +បុត្រ ... ភ.ព.
- ១៦៦- ឧ.ស.តូច ផាន់ណាស៊ី និង ឧ.សិ.សុខ ច័ន្ទណារិទ្ធ+បុត្រ..... ភ.ព.
- ១៦៧- ឧ.ស.សូរ សារឹម និង ឧ.សិ.បុង ផល្លី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៦៨- ឧ.សិ.ហែម វណ្ណា និង ឧ.សិ.ហែម វុឌ្ឍី +បុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៦៩- ឧ.ស.យ៉ា ស្រែន និង ឧ.សិ.អ៊ុល សេងលាង + បុត្រ..... ភ.ព.
- ១៧០- ឧ.ស.ស៊ុន វ៉ា+យានថៃ+ឧ.ស.ស៊ុនម៉េងស្រីសុន+បូជុស៊ុន ..... ភ.ព.
- ១៧១- ឧ.សិ.ជា សុណារី ..... ភ.ព.
- ១៧២- ឧ.ស.ភាវ សាន និង ឧ.សិ.ប៉ក់ សុបុណ្យ+បុត្រ..... ភ.ព.
- ១៧៣- ឧ.ស.ម៉ុង យឿនវណ្ណៈ និង ឧ.សិ.ប៉ក់ សូត្រសុន្តី+បុត្រ..... ភ.ព.
- ១៧៤- ឧ.ស.ស៊ឹម សុង ឧ.សិ.ឆៃ គាង+ពុទ្ធបរិស័ទផ្សារកអណ្តើក. ព.វ.
- ១៧៥- លោក រឿង សេដ្ឋា និងអ្នកស្រី នាង ជួនអេង + បុត្រ ..... ភ.ព.
- ១៧៦- លោក ស៊ា រស់ និងអ្នកស្រី ព្រឹប ដាវេត ព្រមទាំងបុត្រ .. ភ.ព.

១៧៧- ឧ.សិ.ឈួន គីមនី និងបងប្អូន កូនក្មួយ ..... ភ.ព.

១៧៨- ឧ.សិ.គ្រី ណែប៊ុយ ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

១៧៩- ឧ.សិ.ច្រឹង គីមស្រី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

១៨០- ឧ.ស.ម៉ៅ ផុន និងមាតា យស សម្បត្តិ ..... ភ.ព.

១៨១- ឧ.ស.ម៉ៅ សយ និង ឧ.សិ.គង់ ចំរើន +បុត្រ ..... ភ.ព.

១៨២- ឧ.សិ.ហ៊ុយ ព្រឿងគីមស្រី ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ..... ភ.ព.

១៨៣- ក្រុមឧ.ស. មួង យេន វត្តសំពៅមាស ..... ភ.ព.

១៨៤- ឧ.សិ.ថៅ ហៀក ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

១៨៥- ឧ.ស.ខៀវ ជៀប និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ +ចៅ ..... ភ.ព.

១៨៦- ឧ.សិ.តាំង លីតាង និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ +ចៅ ..... ភ.ព.

១៨៧- ឧ.សិ.ឈឹម ផលវិទ្យា ..... ភ.ព.

១៨៨- ឧ.សិ.កាំង ប៉ោទាង និង ឧ.ស.ហេ អេន +កូនចៅ ..... ភ.ព.

១៨៩- ឧ.សិ.លឹម មួយតា និង លោក យុន ឈុនី+អ្នកស្រី ទី ម៉ុ... ភ.ព.

១៩០- ឧ.ស.បេង ហុងសុជាតិដាវីង ឧ.សិ.ប៉ក់ សុខបូផាន+បុត្រី... ភ.ព.

១៩១- ឧ.សិ.លឹម អេង ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

១៩២- ឧ.ស.ម៉ុវ តា និង ឧ.សិ.ឈុន គីមអេង ព្រមទាំងបុត្រ..... ប.ប.

១៩៣- លោក លាភ ភាយ និង អ្នកស្រី ហៃម ពៅ + បុត្រ..... ភ.ព.

១៩៤- ឧ.ស.ម៉េង សាខន និង ឧ.សិ.ចាន់ សុខា ព្រមទាំងបុត្រ..... ភ.ព.

១៩៥- ឧ.សិ.យាន ថ្មន្តលី ..... ភ.ព.

១៩៦- ឧ.សិ.លឹម រូចហាំង ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.

១៩៧- ឧ.ស.ស្រួ ងាម និង ឧ.សិ.ហ៊ុង ម៉ន ..... ភ.ព.

១៩៨- ឧ.សិ.យឹម សារ៉ាត និង ឧ.សិ.លី ហ្គេចឡាង+ស្វាមី+បុត្រ.. ភ.ព.

១៩៩- ឧ.ស. ស៊ុយ ជូ និង ឧ.សិ. តាំង ឡេង ..... ភ.ព.

២០០- ឧ.សិ.រស់ សេរី និង ឧ.សិ.សៀ ចន្ទា..... ភ.ព.

២០១- ឧ.សិ.រៀល យ៉ុន ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

២០២- ឧ.ស.សុខ សារឿន និង ឧ.សិ.ទួច ម៉ុម ហៅយឹម +បុត្រ... ភ.ព.

២០៣- ឧ.ស.គង់ សៀងហៃ និងឧ.សិ.ប៉ក់ សូត្រតារាភិឱន+បុត្រ. ភ.ព.

២០៤- ឧ.ស.ម៉ីម ញាណ និង ឧ.សិ.កាំង ប៊ូលីន ព្រមទាំងបុត្រ. ក.ព.ស.

២០៥- ឧ.ស. យូ ម៉េង និង ឧ.សិ. ជួន សំណាង..... ក.ព.ស.

២០៦- ឧ.ស.ជ្រា បេង និង ឧ.សិ.គ្រិត គីម ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

២០៧- ឧ.សិ.ហ៊ុយ រ៉ាវី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

២០៨- ឧ.សិ.ប៊ូ សៀកហ៊ុន ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.

២០៩- វេជ្ជ.ហ៊ាន រ៉ាវី និង ឧ.សិ.ម៉ុវ លាង ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

២១០- ឧ.ស.ម៉ុវ ធីម និង ឧ.សិ.ហ៊ាន ណែយឹម ព្រមទាំងបុត្រ ... ភ.ព.

២១១- ឧ.ស.ហ៊ាន រ៉ាឡើន និង ឧ.សិ.ប៉ែន បុប្ផា ព្រមទាំងបុត្រ .... ភ.ព.

២១២- ឧ.ស.រ៉ែត ផេង និង ឧ.សិ.ហៅ ហេង +បុត្រផេង បូរ៉ា .... ភ.ព.

- ២១៣- ឧ.សិ. ថៃ នាថ ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.
- ២១៤- ឧ.ស.វ៉ែន សារូ និង ឧ.សិ.តូច លីណារ៉ា ព្រមទាំងបុត្រ .... ភ.ព.
- ២១៥- លោក ជា សារ៉ាយ និង អ្នកស្រី អុំ សុផានី +បុត្រ+ចៅ ... ភ.ព.
- ២១៦- ឧ.ស.មាស ខេង និង ឧ.សិ.មូរ រូច ព្រមទាំងកូនចៅ ..... ភ.ព.
- ២១៧- ឧ.ស.យុត គឹមថន + ឧ.ស.ព្រំ សុន និង ភរិយា ..... ភ.ព.
- ២១៨- ឧ.សិ. គឹម សុខុន និងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ២១៩- ឧ.សិ.ឯម សុខន ព្រមទាំងបុត្រ និង ឧ.សិ.សុខ សាអ៊ុក..... ភ.ព.
- ២២០- ឧ.សិ.អ៊ុស៊ីណាត+ឧ.ស.ឡឺងជី និងឧ.សិ.អ៊ុ ប៊ុននី+កូនចៅ . ភ.ព.
- ២២១- ឧ.សិ.គឹម ឆេង ព្រមទាំងកូនចៅ ..... ភ.ព.
- ២២២- ឧ.សិ.ជូ ឆេងហោ ..... ភ.ព.
- ២២៣- ឧ.សិ.សិ ឡឺហាង ព្រមទាំងបុត្រ និងចៅ ..... ភ.ព.
- ២២៤- ឧ.ស.ថាច់ លី និង ឧ.សិ.កៀង កៀង ..... ភ.ព.
- ២២៥-Mr.JONATHAN BALK and Mss.BUNNA KEO BALK ភ.ព.
- ២២៦- ឧ.សិ.ព្រំ សុភាព ..... ភ.ព.
- ២២៧- លោក សឹក ធឿន+ឧ.ស.វុទ្ធី សម និង ឧ.សិ.គឹម អេង .... ភ.ព.
- ២២៨- លោក ស្រេង ហេង និង ឧ.សិ.កែវ រស្មី ព្រមទាំងបុត្រ ... ភ.ព.
- ២២៩- ឧ.ស.នុត វន្តា និង ឧ.សិ.ម៉ៅ សុភា ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ២៣០- ឧ.សិ.អ៊ុ សំណាង និង ឧ.សិ.ឡាច ផន ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.

- ២៣១- ឧ.ស.ជា សុខុម និង ឧ.សិ.អ៊ុន ពួន ..... ភ.ព.
- ២៣២- ឧ.ស.ឡាយ សេង និងឧ.សិ.ម៉ែន វណ្ណា ព្រមទាំងកូនចៅ . ភ.ព.
- ២៣៣- ឧ.សិ.ជុំ ស៊ីម៉ុន និងបុត្រ ពេជ្រ សុយុន ..... ភ.ព.
- ២៣៤- ឧ.ស.ស៊ា បូរ៉ា និង ឧ.សិ.ប៉ុល បុទុម +បុត្រ ស៊ា ស៊ូជីង .... ភ.ព.
- ២៣៥- ឧ.ស.គង់ ហេង និង ឧ.សិ.ធាវ ស៊ីប ព្រមទាំងកូនចៅ ..... ភ.ព.
- ២៣៦- ឧ.សិ.ហ៊ុន ហេង ..... ភ.ព.
- ២៣៧- ឧ.ស.ទី គៀង និង ភរិយា ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ២៣៨- ក្រុមលោកតា ម៉ោង វត្តទួលទំពូង ..... ភ.ព.
- ២៣៩- ឧ.សិ.តោ ឡោ ព្រមទាំងកូនចៅ ..... ភ.ព.
- ២៤០- ឧ.ស.ហេង ច័ន្ទវិទ្ធី និង ឧ.សិ.ដួង រ៉ាវី ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ២៤១- ឧ.សិ.ជា ស៊ីវយ៉ែក ព្រមទាំងបុត្រ ..... ភ.ព.
- ២៤២- ឧ.ស.សេង តាំងយី និង ឧ.សិ.ហេង មួយចេង + បុត្រ .... ភ.ព.
- ២៤៣- ក្រុមវេនចង្កាន់សង្ឃ .១កើតសំពៅមាស .៦កើតចំបក់មានជ័យ.
១១កើតសុវណ្ណបុទុម.៦រោចនិគ្រោធវ័ន.១០រោចវេឡឺវ័ន..ភ.ព.
- ២៤៤- មណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីវត្ត ខេត្តពោធិ៍សាត់.... ព.ស.
- ២៤៥- ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទស្រុកមង្គលបូរី+សិរីសោភ័ណ ..... ប.ម.ជ.
- ២៤៦- ក្រុមពុទ្ធបរិស័ទនៅទីក្រុងស៊ីតនី និងមែលប៊ុន.. ប្រទេសអូស្ត្រាលី

I

ស្ថានីយវិទ្យុ វិទ្យុឧបករណ៍ព្រះបរមព្រះករុណាសាសនា ដោយសហគមន៍ប្រជាជន នៃព្រះបរមរាជវាំង

ខេត្ត-ក្រុង	វេលាឧបករណ៍	ស្ថានីយវិទ្យុ
រាជធានីភ្នំពេញ	-04h50 mn	-FM 98 MHz
	-05h00 mn	-FM 99 MHz
	-05h30 mn	-FM 96 MHz
	-12h10 mn	-FM 96 MHz
	-18h00 mn	-FM 95 MHz
	-19h00 mn	-AM 918 KHz
	-20h00 mn	-FM 98 MHz
	-20h30 mn	-FM 96 MHz
ក្រុងព្រះសីហនុ	-06h00 mn	-FM 92 MHz
	-13h00 mn	-FM 92 MHz
	-17h30 mn	-FM100.5MHz
ខេត្តបាត់ដំបង	-05h30 mn	-FM103.2MHz
	-06h00 mn	-FM 92.7MHz
	-18h00 mn	-FM 91 MHz
	-18h30 mn	-FM 92.7MHz
	-19h30 mn	-FM103.2MHz
ក្រុងប៉ៃលិន	-18h00 mn	-FM 90.5MHz

សព្វធានំ ធម្មធានំ ជីវិតំ
ធម្មទានឈ្នះអស់ទានទាំងពួង ។

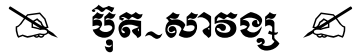
II

ស្ថានីយវិទ្យុ វិទ្យុឧបករណ៍ព្រះបរមព្រះករុណាសាសនា ដោយសហគមន៍ប្រជាជន នៃព្រះបរមរាជវាំង

ខេត្ត-ក្រុង	វេលាឧបករណ៍	ស្ថានីយវិទ្យុ
ខេត្តពោធិ៍សាត់	-06h00 mn	-FM 98.5 MHz
ខេត្តសៀមរាប	-05h00 mn	-FM 98 MHz
	-05h30 mn	-FM 105.5 MHz
	-18h30 mn	-FM 100.5 MHz
ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	-05h20 mn -17h00 mn	-FM 96.5 MHz
ខេត្តកំពត	-05h00 mn -18h30 mn	-FM 93.25 MHz -FM 103.5 MHz
ខេត្តព្រះវិហារ	-18h30 mn	-FM 99 MHz
ខេត្តឧត្តរមានជ័យ	-05h00 mn -19h00 mn	-FM 90.25MHz
ខេត្តស្ទឹងត្រែង	-18h30 mn	-FM100.5 MHz
ខេត្តស្វាយរៀង	-05h30 mn	-FM103.75MHz
ខេត្តក្រចេះ	-05h30 mn	-FM 98.5 MHz
ខេត្តរតនគិរី	-18h30 mn	-FM 89.5 MHz
ខេត្តតាកែវ	-17h00 mn	-FM 92.5 MHz

សៀវភៅដែលរៀបរៀងដោយ

គ្រូព្រះករុណា ខ្ញុំធាន

- ១. ព្រះពោធិសត្វ ភាគទី ១
- ២. ជំនួយសតិភាគទី ១ ដល់ភាគទី ១៣
- ៣. មនុស្សជាមួយនឹងការងារ
- ៤. សិក្ខាបទមនុស្សល្អ
- ៥. ពរ ៤ ប្រការ
- ៦. ព្រះពុទ្ធភាសិត ៤៣ គាថា
- ៧. ខ្លឹមសារគូរយល់ដឹង
- ៨. ព្រះពុទ្ធសាសនា
- ៩. កូនមាសឪពុក
- ១០. ម៉ែ !!!
- ១១. វិធីរម្ងាប់សេចក្តីក្រោធន
- ១២. សុខចិត្ត និងគុណភាពនៃជីវិត
- ១៣. មេរៀនជីវិត

- ១៤. ពាក្យពេចន៍ម៉ែឪ
- ១៥. បទពិចារណា
- ១៦. ពន្លឺធម៌ព្រះពុទ្ធ
- ១៧. បារមីភាគទី ១ និងខ្លឹមសារខ្លីៗ
- ១៨. បារមីភាគទី ២ និងខ្លឹមសារខ្លីៗ
- ១៩. ៤៨ ធម្មទស្សន៍
- ២០. ស្ត្រីក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
- ២១. ឧបមាភាសិត ៤៩

សូមអនុមោទនាធម្មទាន !

ធានពុទ្ធជាធម្មទាន ៤០.០០០ គ្រាន
ក្នុងឆ្នាំ ១៩.២០០ ដុល្លារ
រោងពុទ្ធបិគ្គតាពកម្ពុជា_ជប៉ុន

សារបណ្ណ

សុត្តន្តបិដក ទុត្តកនិកាយ ពុទ្ធស័ង្ស

ទីបង្អស់ពុទ្ធស័ង្ស ទី ១ បិដក ៧៧, ទំព័រ ២៦

ឈ្មោះអត្ថបទ	ទំព័រ
១_វានិទ្ទជាតក	១
២_អដ្ឋកថា វានិទ្ទជាតក	២
៣_តយោធម្មជាតក	១០
៤_អដ្ឋកថា តយោធម្មជាតក	១១
៥_អត្ថស្ស ទ្វារជាតក	១៩
៦_អដ្ឋកថា អត្ថស្ស ទ្វារជាតក	២០
៧_គោធជាតក	២៧
៨_អដ្ឋកថា គោធជាតក	២៨
៩_ធម្មន្តជាតក	៣៥
១០_រៀបរៀងកំណាព្យក្នុងធម្មន្តជាតក	១០៩
១១_អានិសង្សនៃការរម្ងាប់សេចក្តីក្រោធិ	១១៧

ម្ចាស់ទូកទាំងឡាយ តែងលះបង់ទូកចាស់ ដែល ពុកផុយលេចចូលទឹក ឥតមានអាឡោះអាល័យ ឥត ត្រូវការវិញ យ៉ាងណាមិញ អាត្មាអញនឹងលះបង់នូវកាយ នេះ ដែលមានរន្ធ ៩ ហូរជានិច្ច ហើយចេញទៅ ដូចជា ម្ចាស់ទូកលះចោលទូកចាស់ យ៉ាងនោះឯង ។

បុរស កាលដើរ ទៅជាមួយនឹងពួកចោរ យកទ្រព្យ ជាប់ទៅផង ឃើញភ័យអំពីការខូចខាតទ្រព្យ ក៏លះបង់ ហើយដើរទៅ យ៉ាងណា កាយនេះ ក៏មានឧបមាស្មើ ដោយមហាចោរ អាត្មាអញនឹង លះបង់កាយនេះចេញ ព្រោះខ្លាចខូចខាតកុសលធម៌ យ៉ាងនោះដែរ ។